

IPSC®

«Այ Փի Էս Սի» ԶԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ
ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

Չամայնքային կարիքների գնահատում.

**Արարատի մարզի հիմնախնդիրները, ռեսուրսները և
զարգացման հնարավորությունները**

Սոցիոլոգիական հետազոտություն CNA-1/15
Վերջնական հաշվետվություն FR-04arm/15

Չեղինակ՝ «Այ Փի Էս Սի» Զաղաքական և սոցիոլոգիական
խորհրդատվությունների ինստիտուտ, IPSC

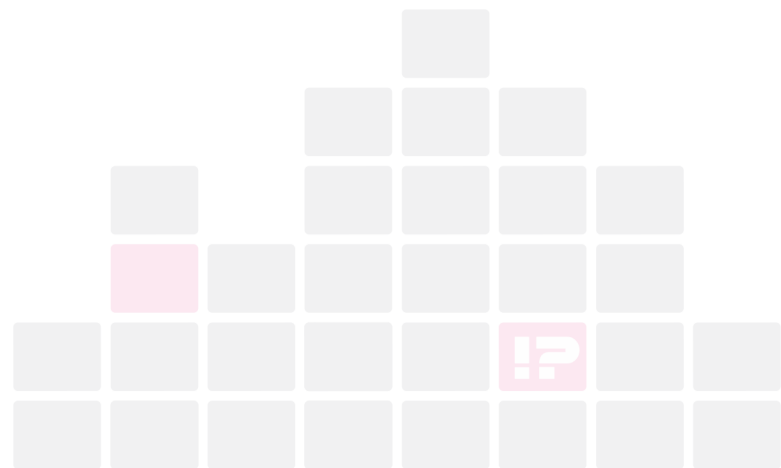
27 մարտի, 2015թ.

Ազատության պող. 27,
4-րդ հարկ, ս. 402,
Երևան, 0014, ՀՀ

☎ +374 10 20 47 72
☎ +374 10 20 47 71

✉ info@ipsc.am
🌐 www.ipsc.am

1. Մեթոդաբանություն

Քանակական հարցման մեթոդաբանությունը

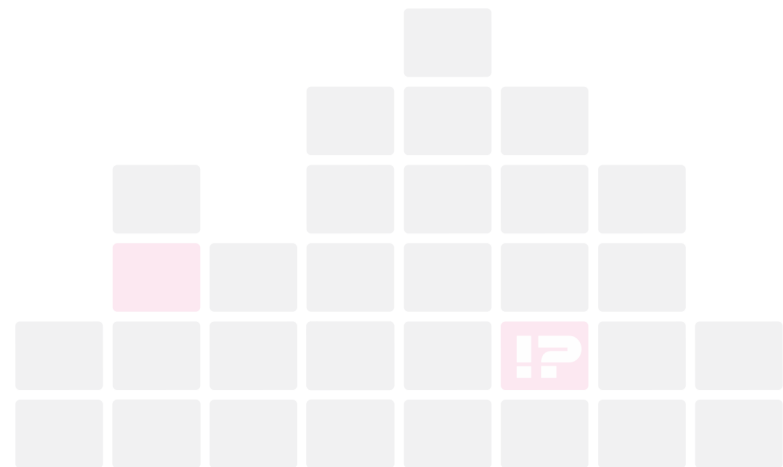
- Չանգվածային հարցում **922** հարցվող.
 - **258**՝ մարզի 4 քաղաքներում
 - **637**՝ մարզի 25 գյուղերում
- Հետազոտության համար կիրառվել է բազմաստիճան քվոտային ընտրանք՝ տվյալների $\alpha=95\%$ ճշտությամբ
- Սահմանային սխալի գործակիցը՝ **$\Delta=\pm 3.3\%$**
- Անկեղծության մակարդակ՝ **87.8%**
- Դաշտային փուլ՝
 - ✓ 22-27 փետրվարի, 2015թ.
 - ✓ 02-04 փետրվարի, 2015թ.
- Որակի ստուգում՝ **56.3%**

Որակական հարցման մեթոդաբանությունը

Որակական հետազոտության ընթացքում կիրառվել է **փորձագիտական հարցազրույցի** մեթոդը:

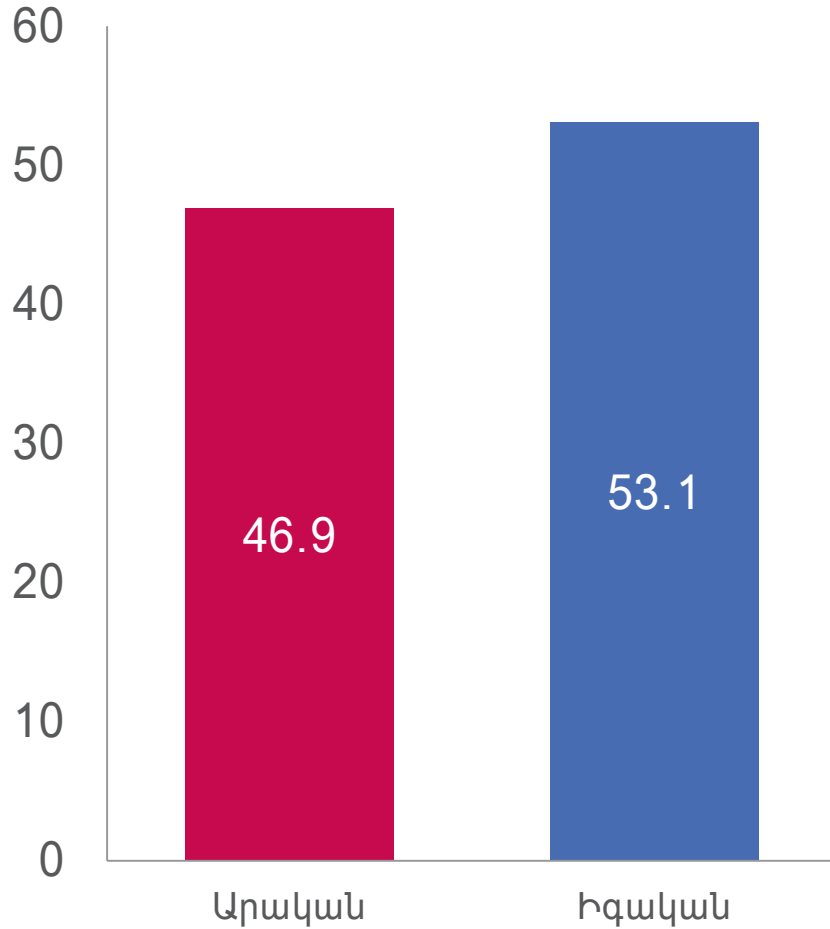
- Թվով 10 հարցազրույց իրականացվել է Արարատի մարզի 4 քաղաքների փորձագետների հետ:
- Դաշտային փուլ`
 - ✓ 24-26 փետրվարի, 2015թ.

2. Սոցիալ-ժողովրդագրական տվյալներ

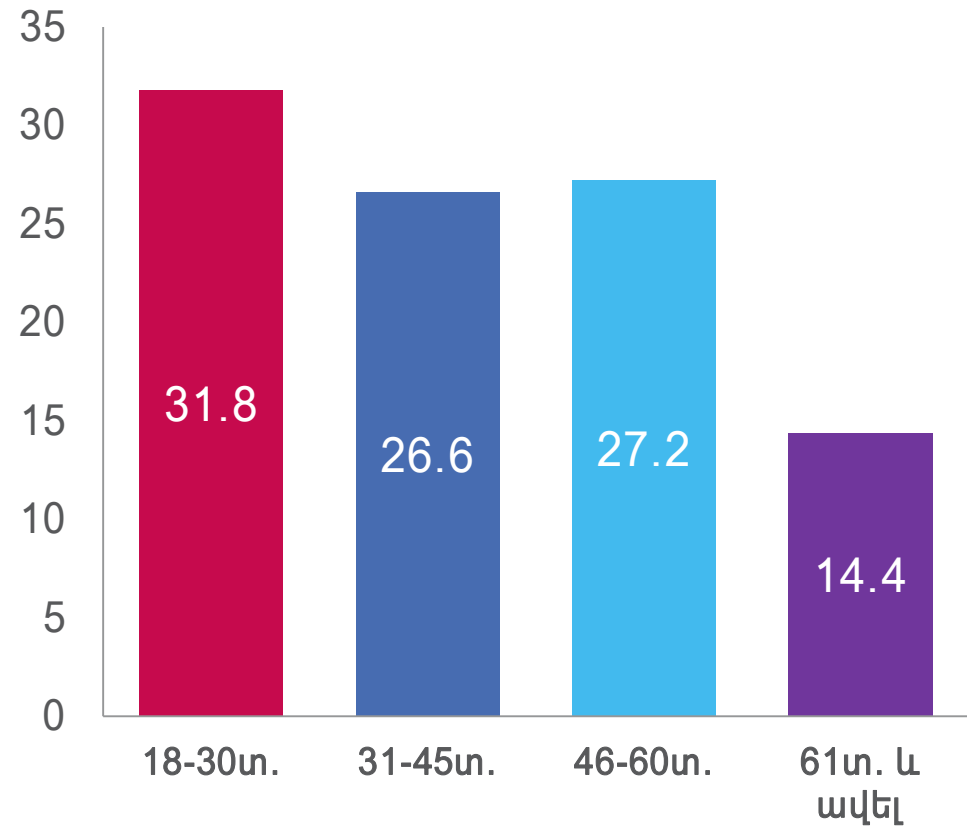
Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն ըստ սեռի և տարիքի

Հարցվողների սեռը (%-ով)

N=895

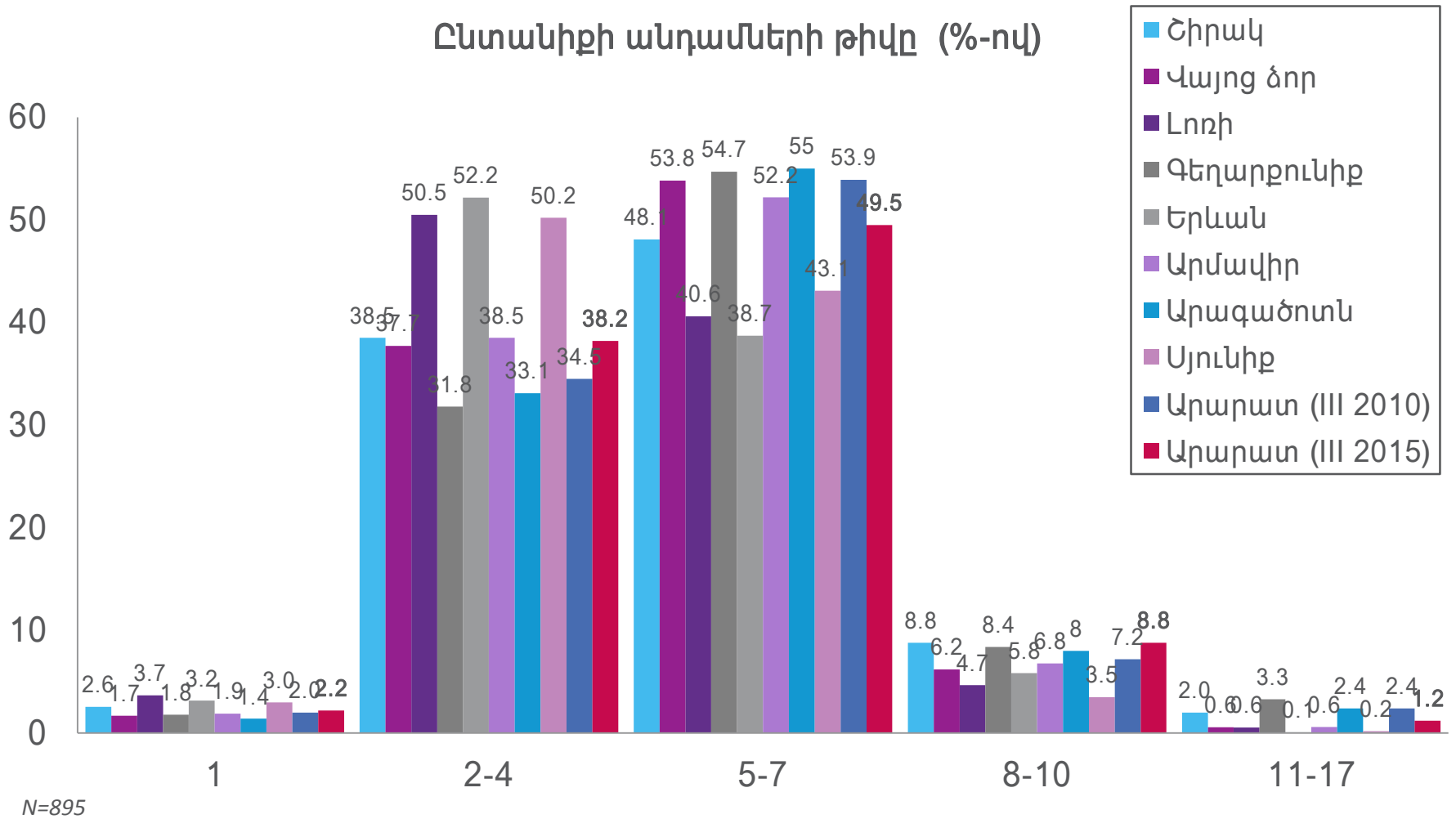
Հարցվողների տարիքային բաշխումը (%-ով)

N=895

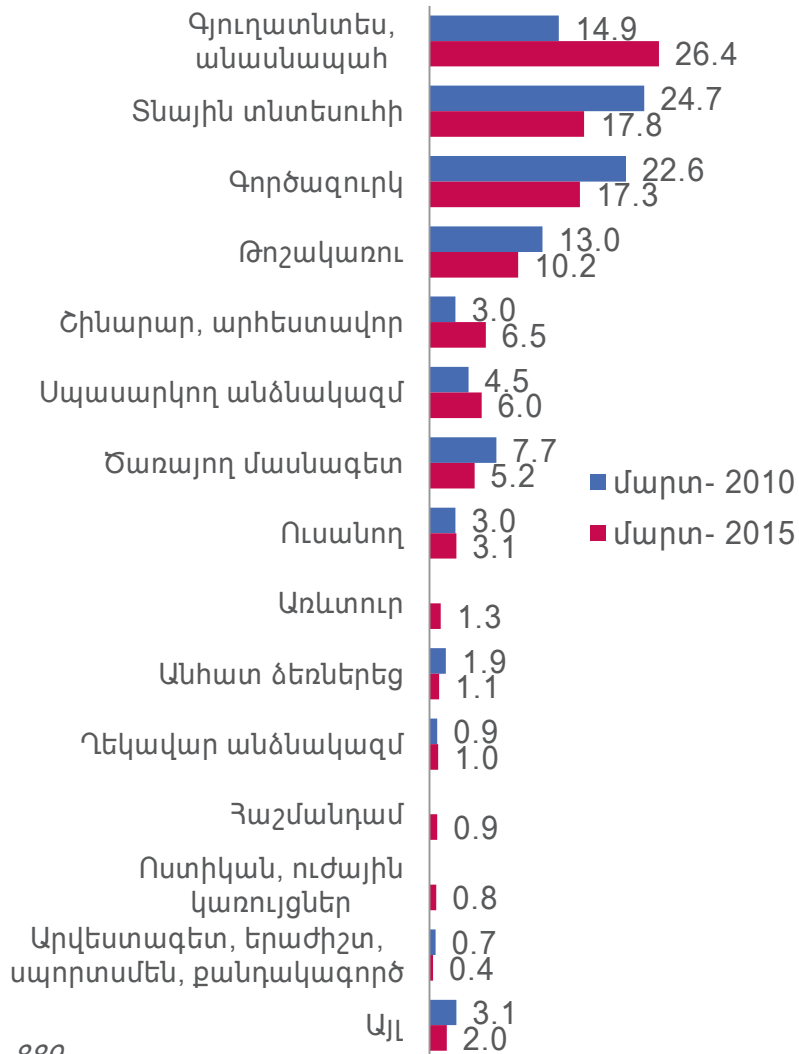
Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն ըստ ընտանիքի անդամների թվի

Ընտանիքի անդամների թիվը (%-ով)

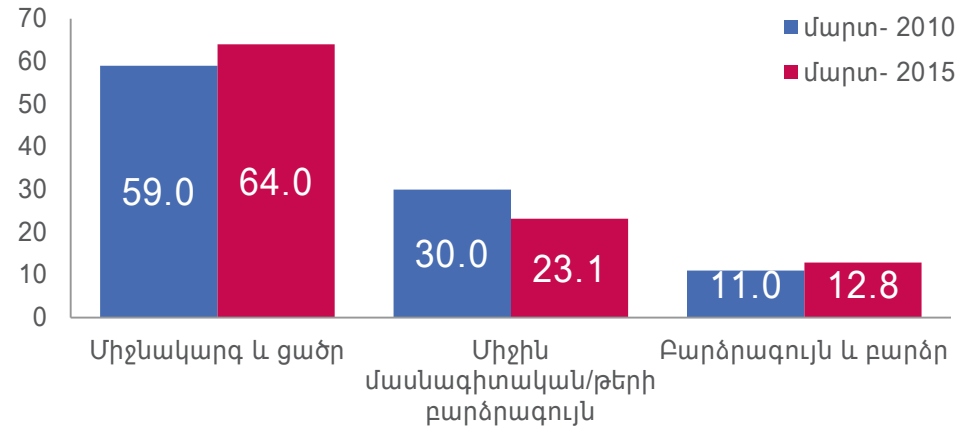
Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն ըստ զբաղվածության և կրթության

Զբաղվածությունը (%-ով)

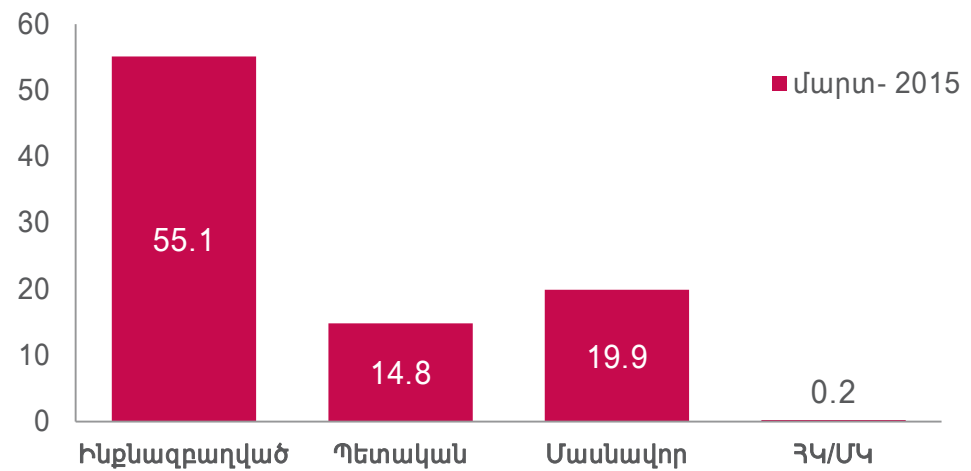
N=889

Կրթական աստիճանը (%-ով)

N=895

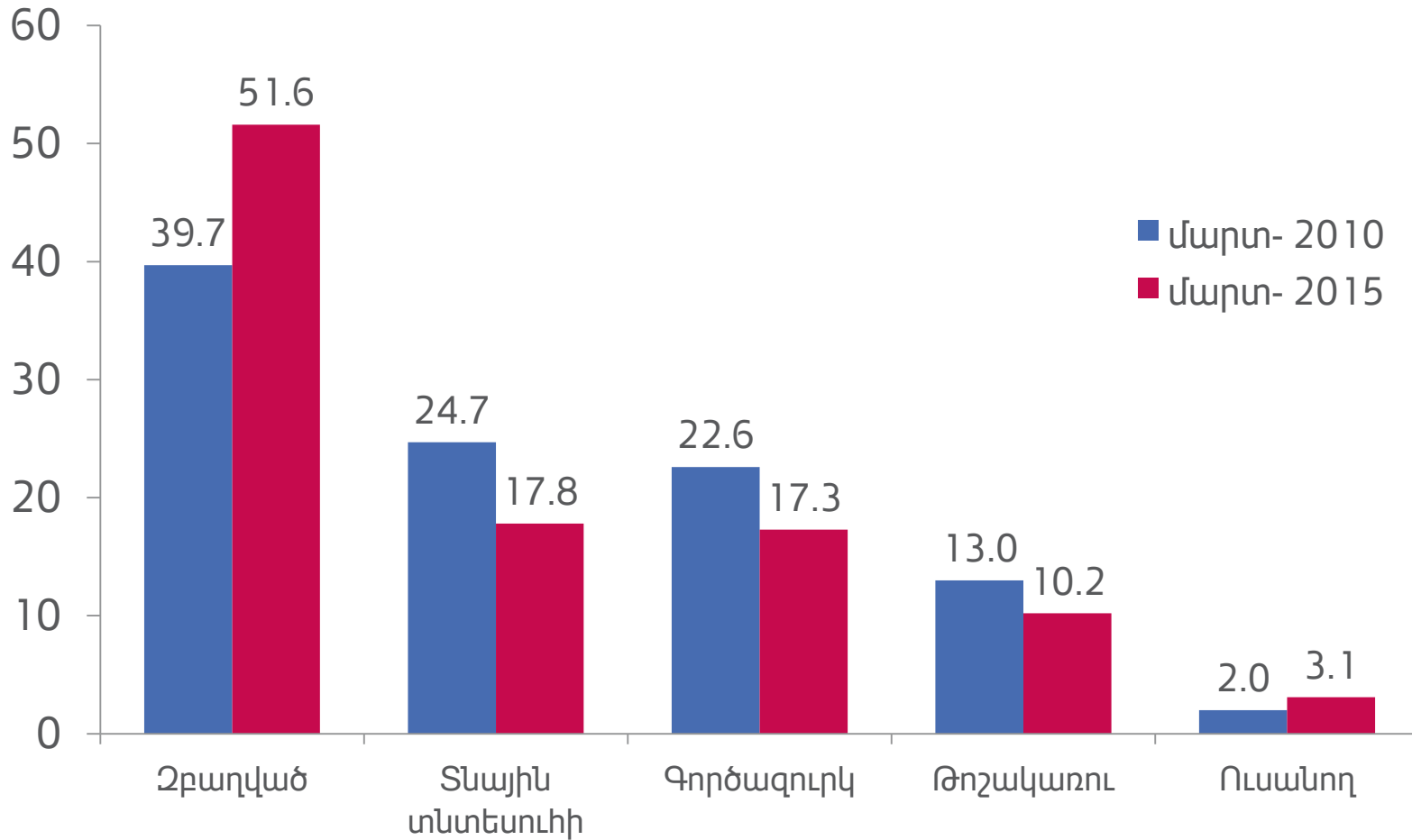
Զբաղվածության հատվածը (%-ով)

N=452

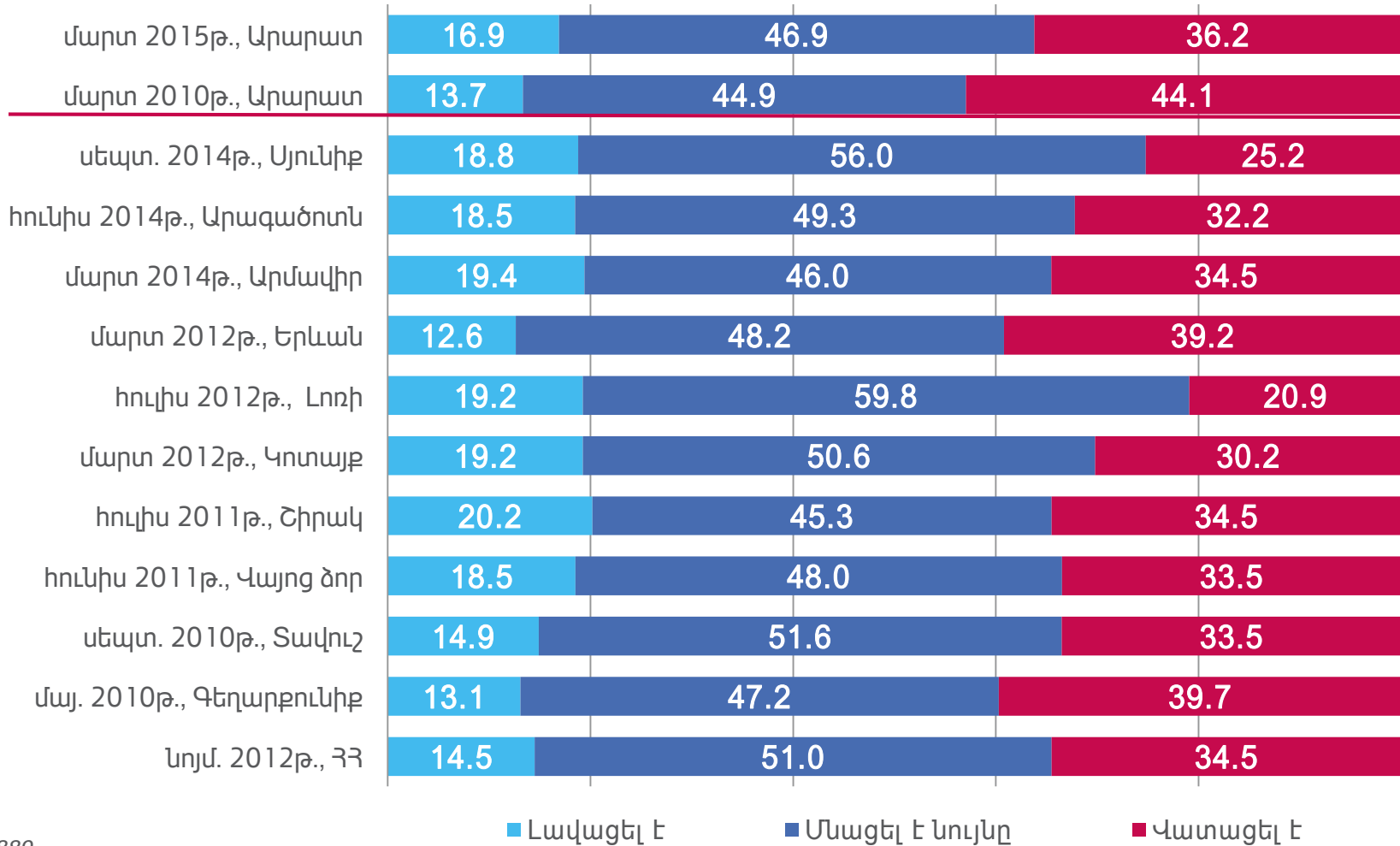
Հարցվողների զբաղվածությունն ըստ գործունեության տիպի

Հարցվողների զբաղվածությունն ըստ խմբերի (%-ով)

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխությունները

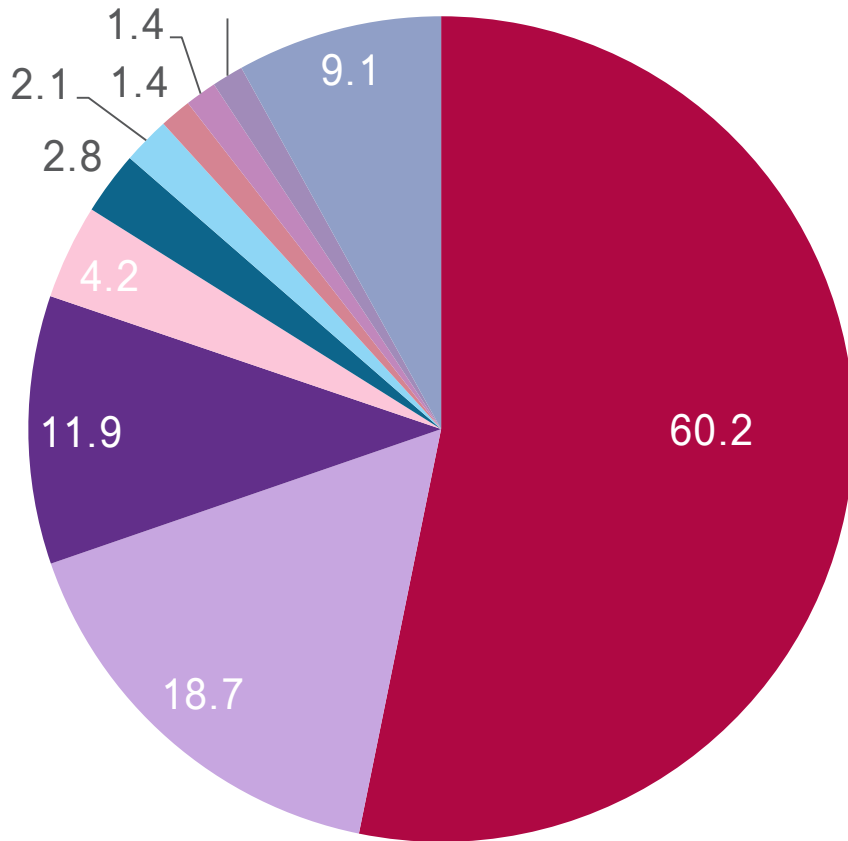
Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ինչպե՞ս է փոխվել Ձեր ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակը (%-ով):

N=889

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի լավացման պատճառները

Լավացման պատճառները (%-ով)

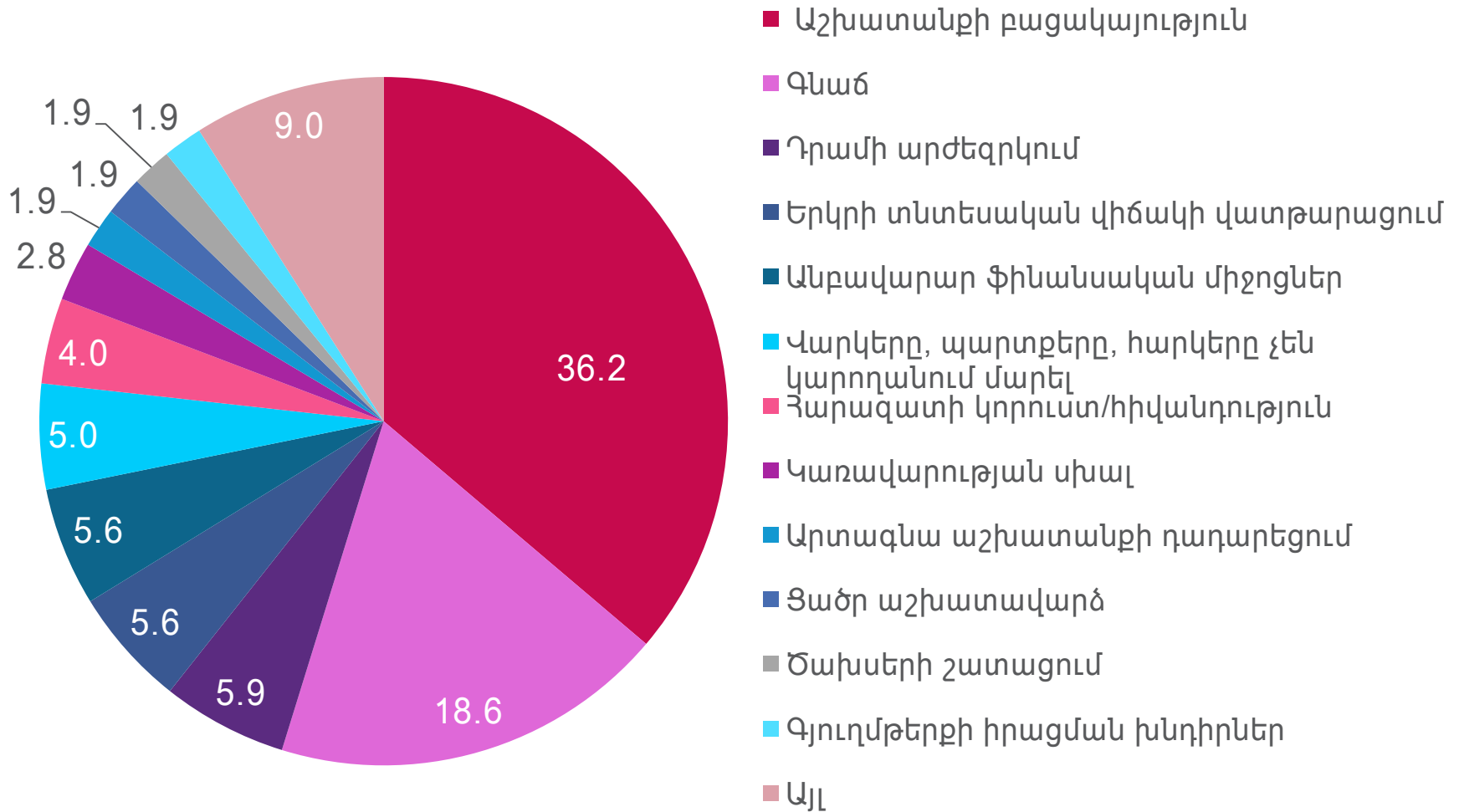

- Աշխատանքի առկայություն
- Բարձր աշխատավարձ, թոշակ, նպաստ
- Արտագնա աշխատանք
- Առատ բերք
- Բավարար ֆինանսական միջոցներ
- Վարկերը, պարտքերը, հարկերը մարել են
- Երկրի տնտեսական վիճակի լավացում
- Արտասահմանից բարեկամի օգնություն
- Գյուղմթերքի իրացում
- Այլ

N=143

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վատացման պատճառները

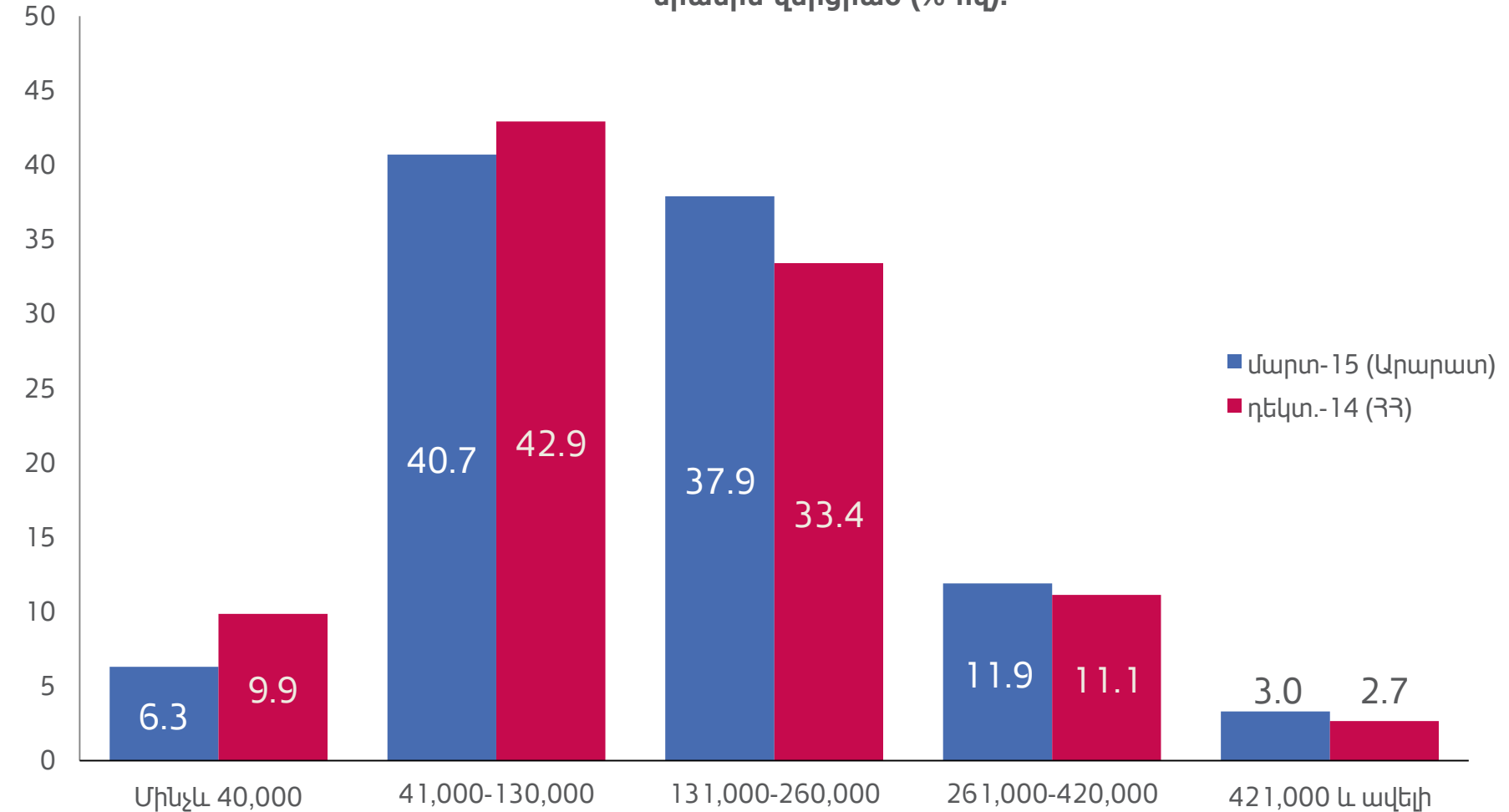
Վատացման պատճառները (%-ով)

N=323

Ընտանիքի ֆինանսական վիճակի բնութագիրը (սուբյեկտիվ գնահատական)

Որքա՞ն եկազմում Ձեր ընտանիքի միջին եկամուտը 1 ամսում բոլոր անդամներից
միասին վերցրած (%-ով):

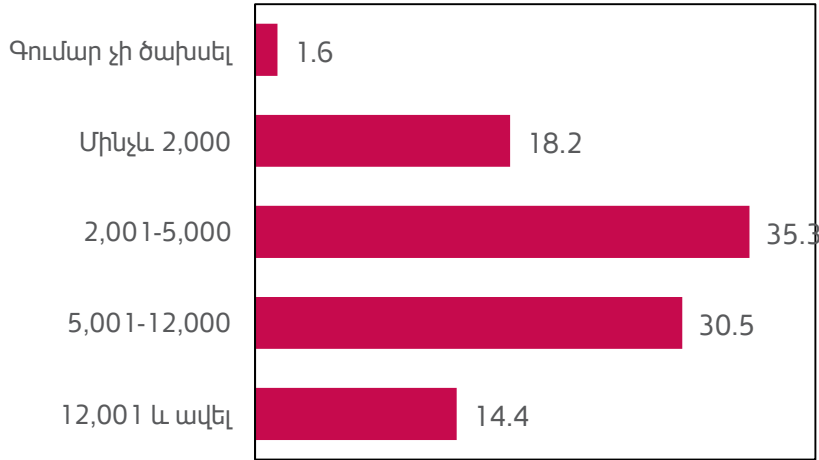

N=862

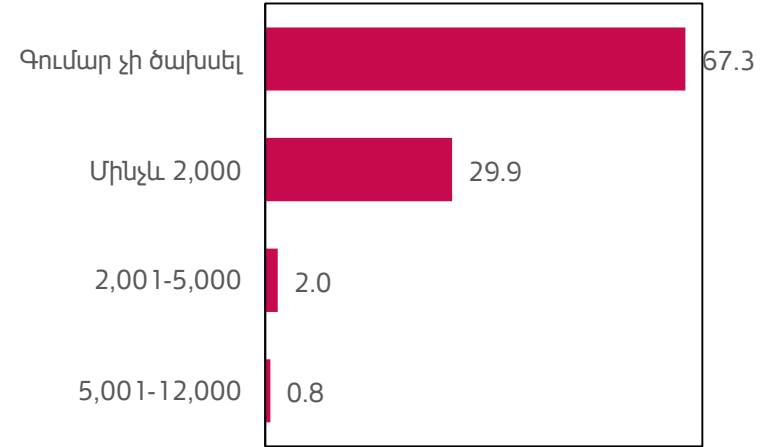
Հարցվողների բաշխումն՝ ըստ ծախսերի

Որքա՞ն գումար եք ծախսել հետևյալի վրավերջին ամսվա ընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով) -1

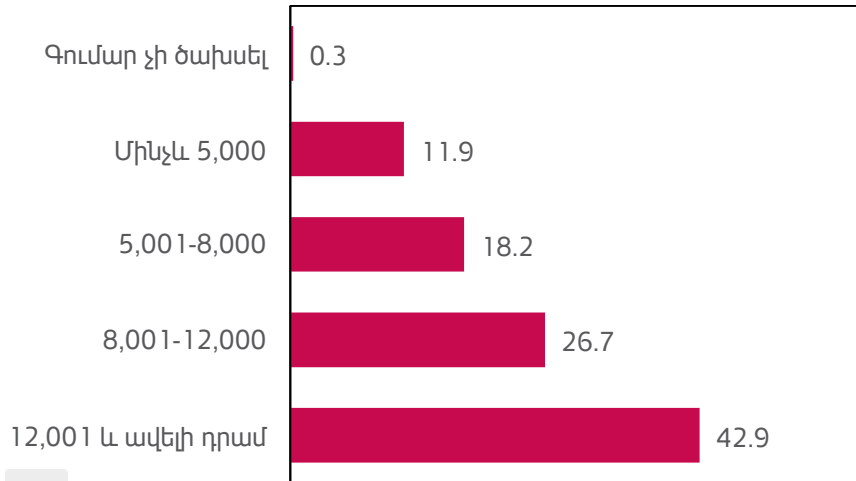
Բջջային հեռախոս

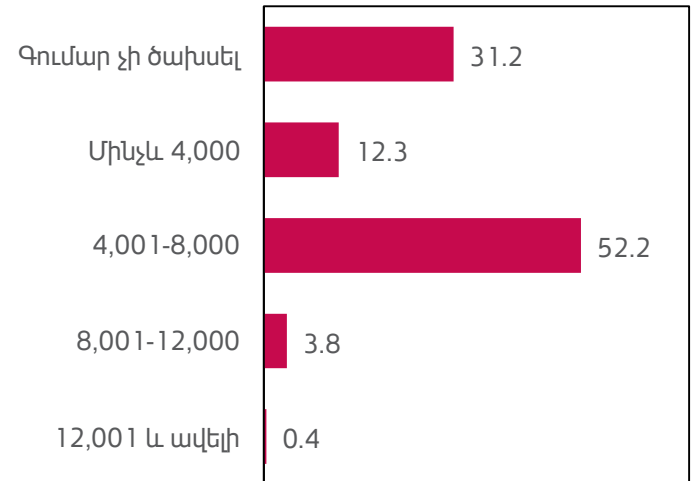
Հեռախոսակապ

Էլեկտրաէներգիա

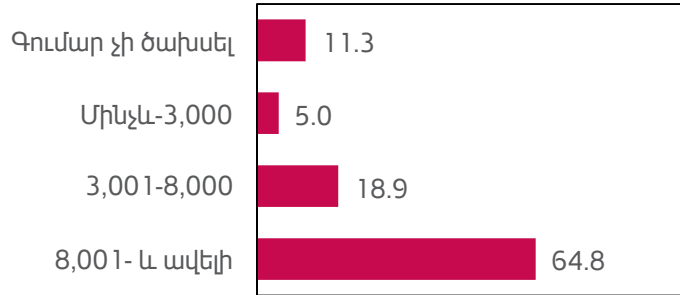
Ինտերնետ

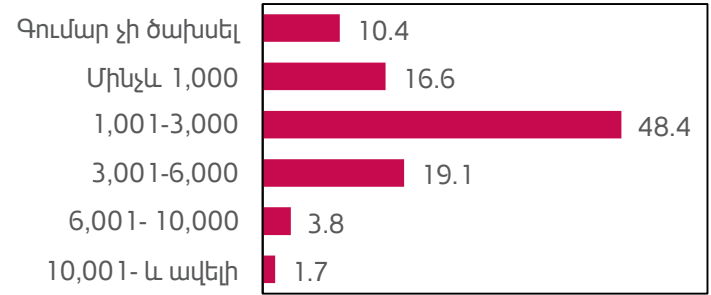
Հարցվողների բաշխումն՝ ըստ ծախսերի

Որքա՞ն գումար եք ծախսել հետևյալի վրավերջին ամսվա ընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով)-2

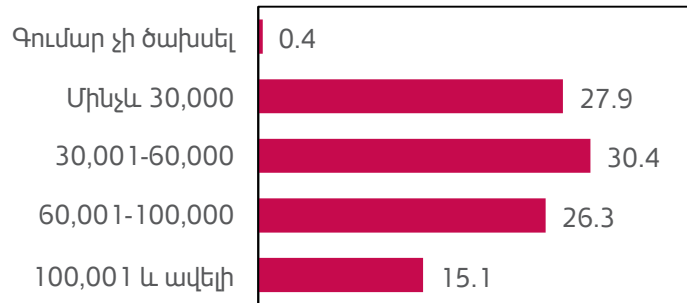
Գազամատակարարում

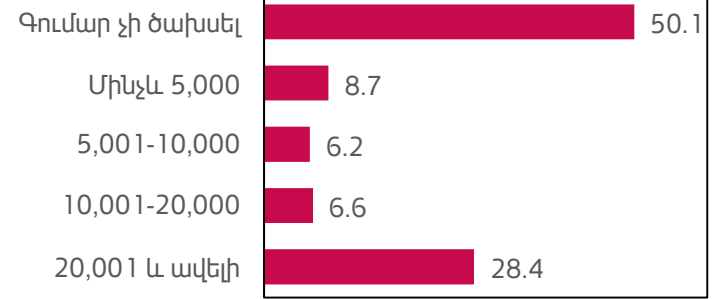
Ջրամատակարարում

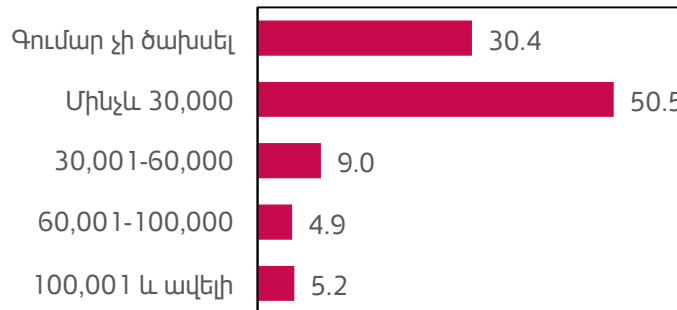
Մնունդ տան համար

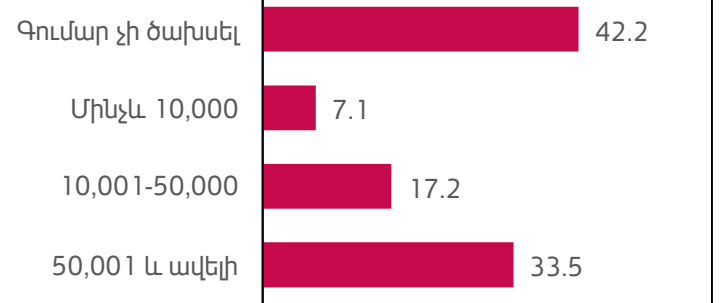
Ոռոգման ջուր

Առողջապահություն

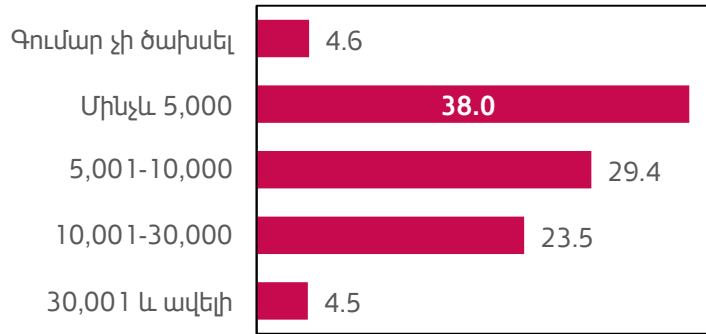
Գյուղատնտեսություն

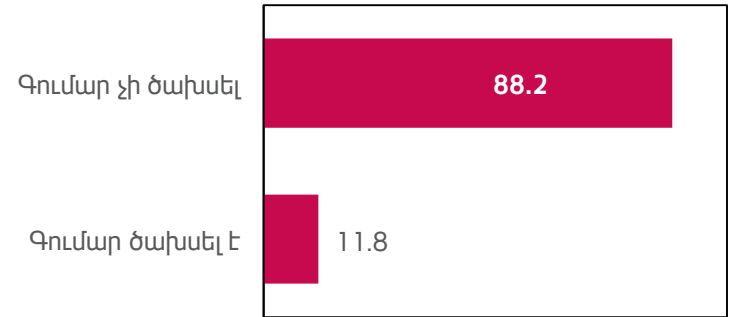
Հարցվողների բաշխումն ըստ ծախսերի

Որքա՞ն գումար եք ծախսել հետևյալի վրավերջին ամսվա ընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով)-3

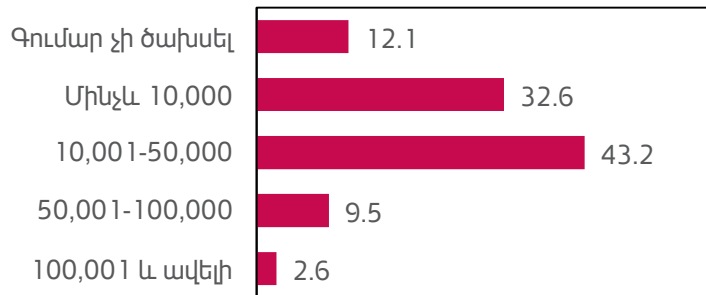
Տնային տնտեսության պարագաներ

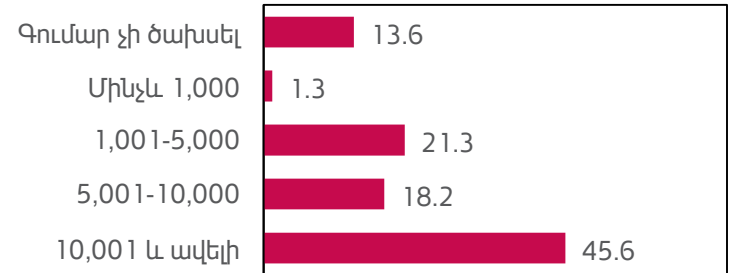
Մշակույթ, սպորտ

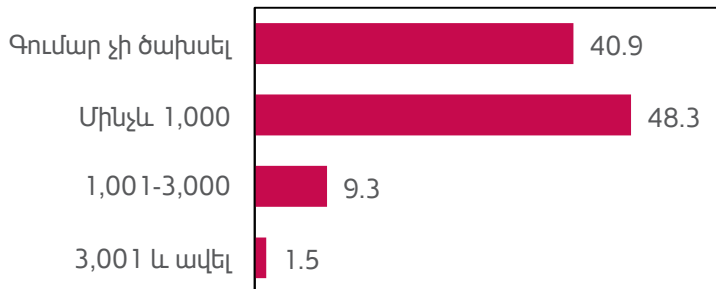
Տրանսպորտ/մեքենա, բեկզին

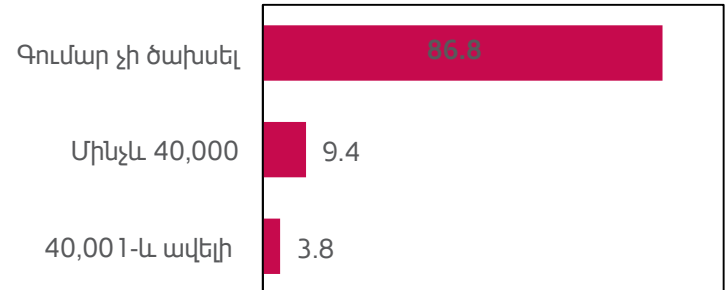
Հողի հարկ/ բնակարանի վարձ

Աղբահանություն

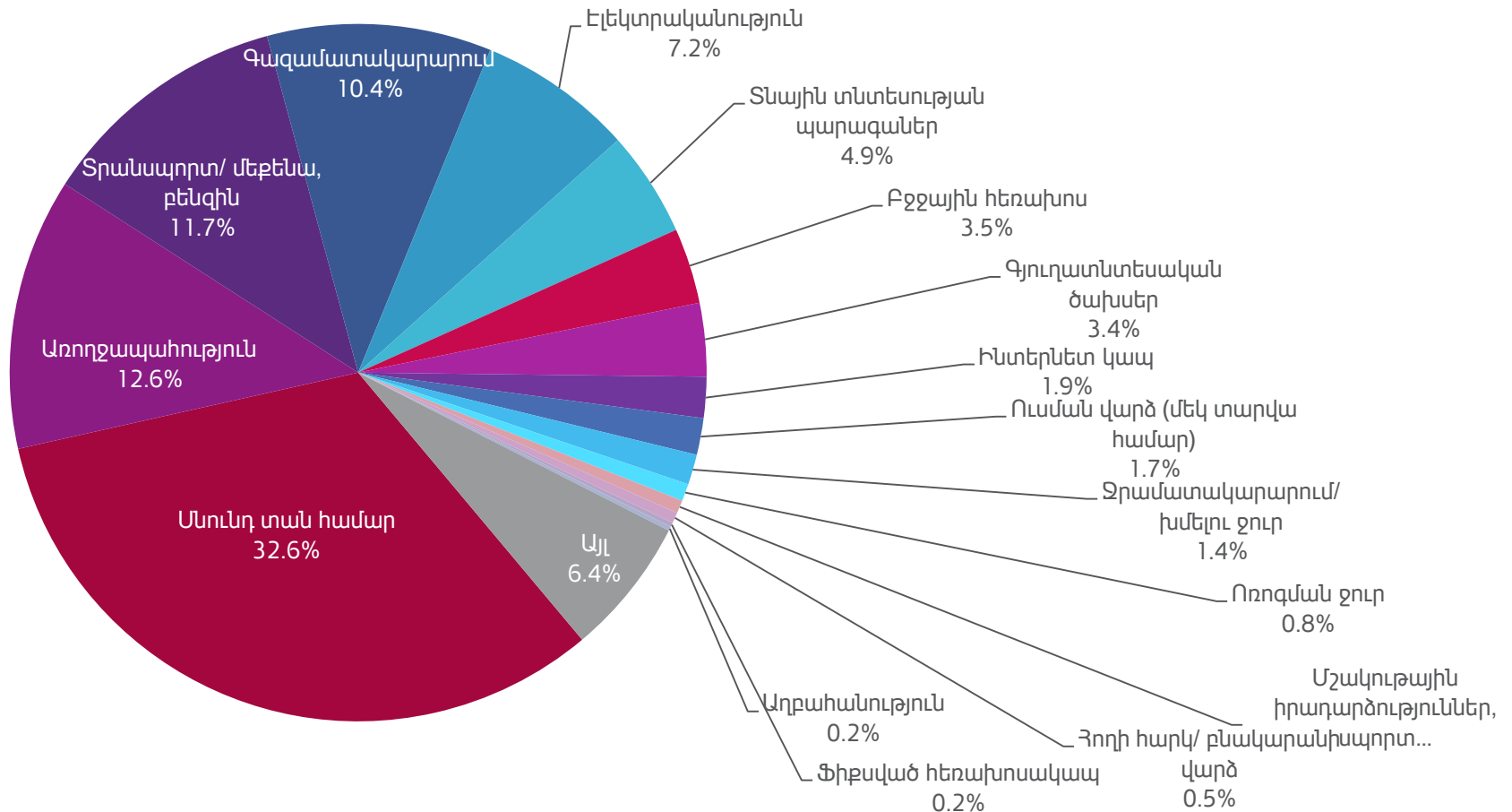

Ուսման վարձ

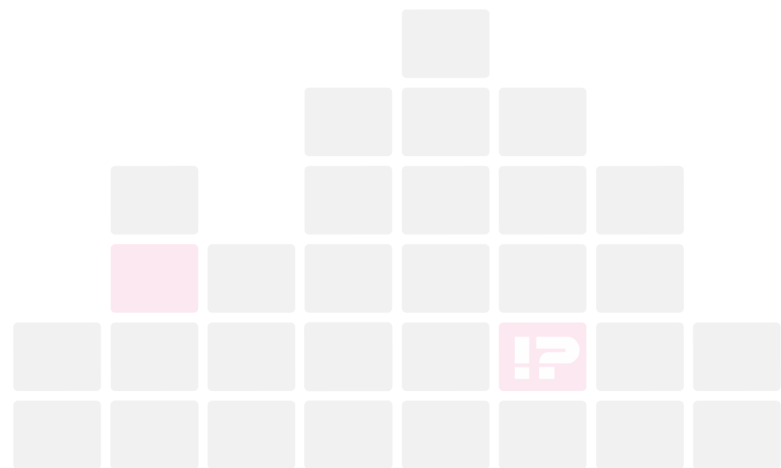

Ընտանիքի ծախսերի միջինների տոկոսային հարաբերակցությունը

Որքա՞ն գումար է ծախսել Ձեր ընտանիքը վերջին մեկ ամսվա ընթացքում հետևյալի վրա (%-ով):

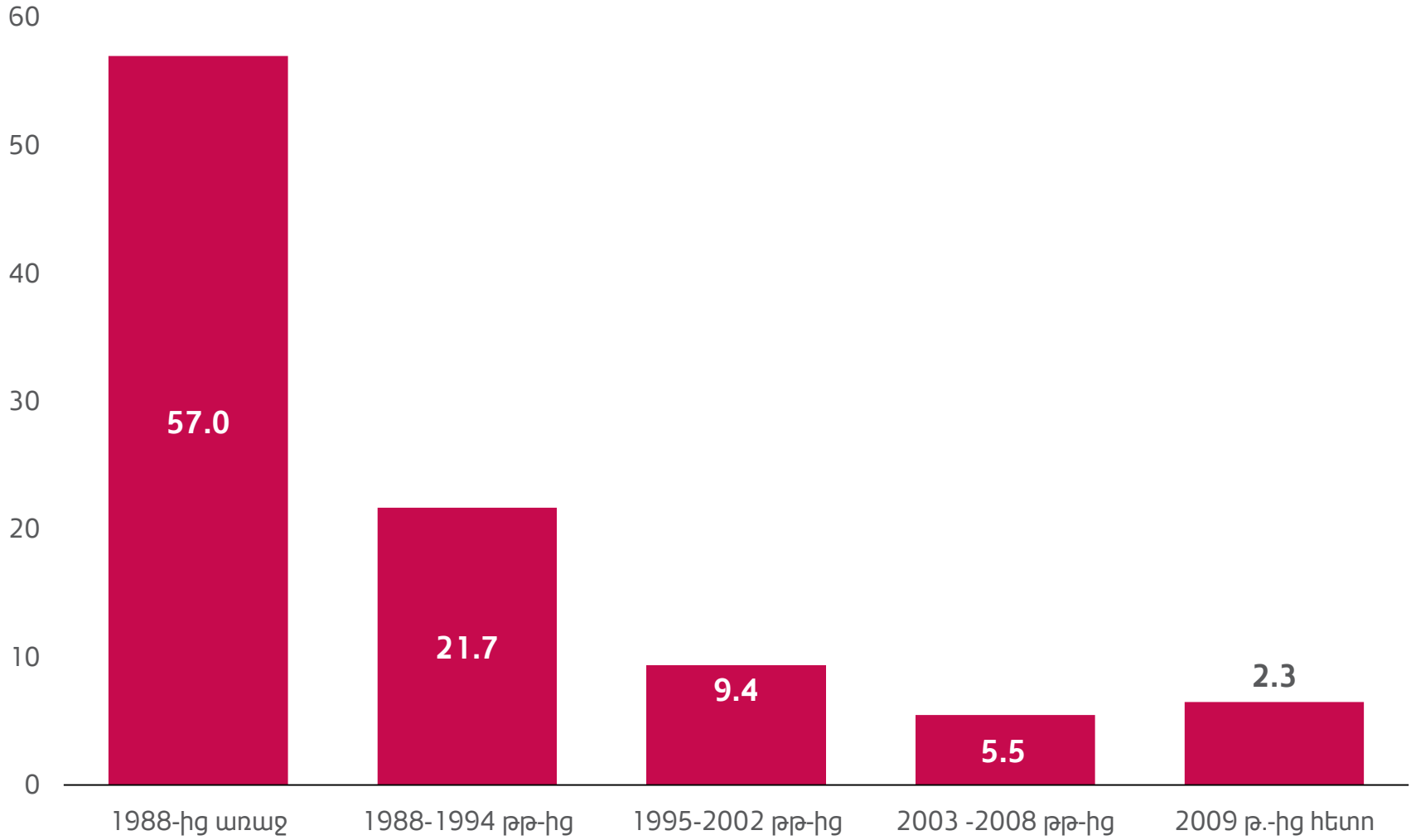

3. Միգրացիա

Հարցվողների բնակության տևողությունը Արարատի մարզում

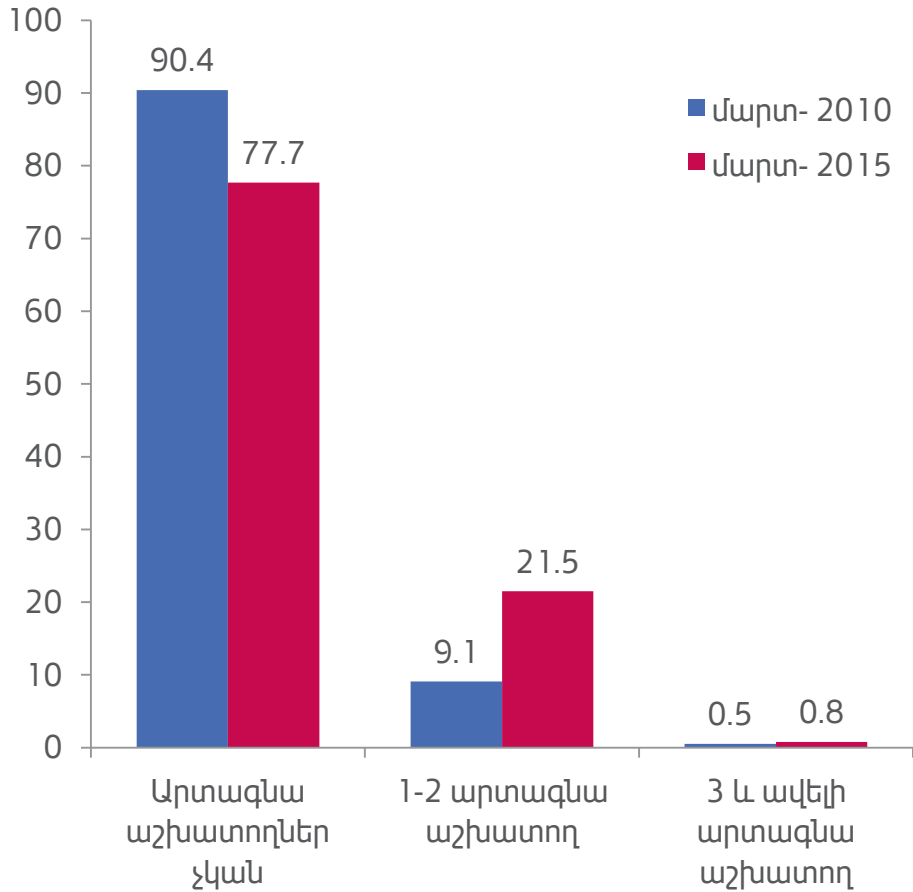
Ո՞ր թվականից եք բնակվում այս համայնքում (%-ով):

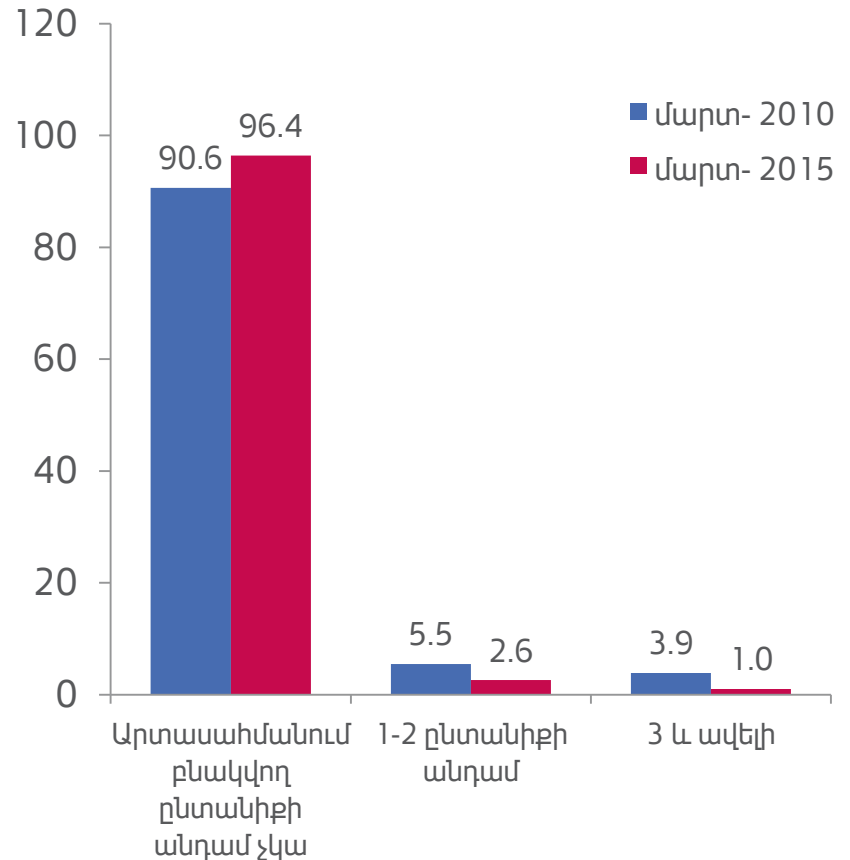
N=895

Ընտանիքում արտագնաաշխատողների և արտասահմանում երկարատև բնակվողների թիվը

Արտագնասեզոնային աշխատողների առկայությունն ընտանիքում (%-ով):

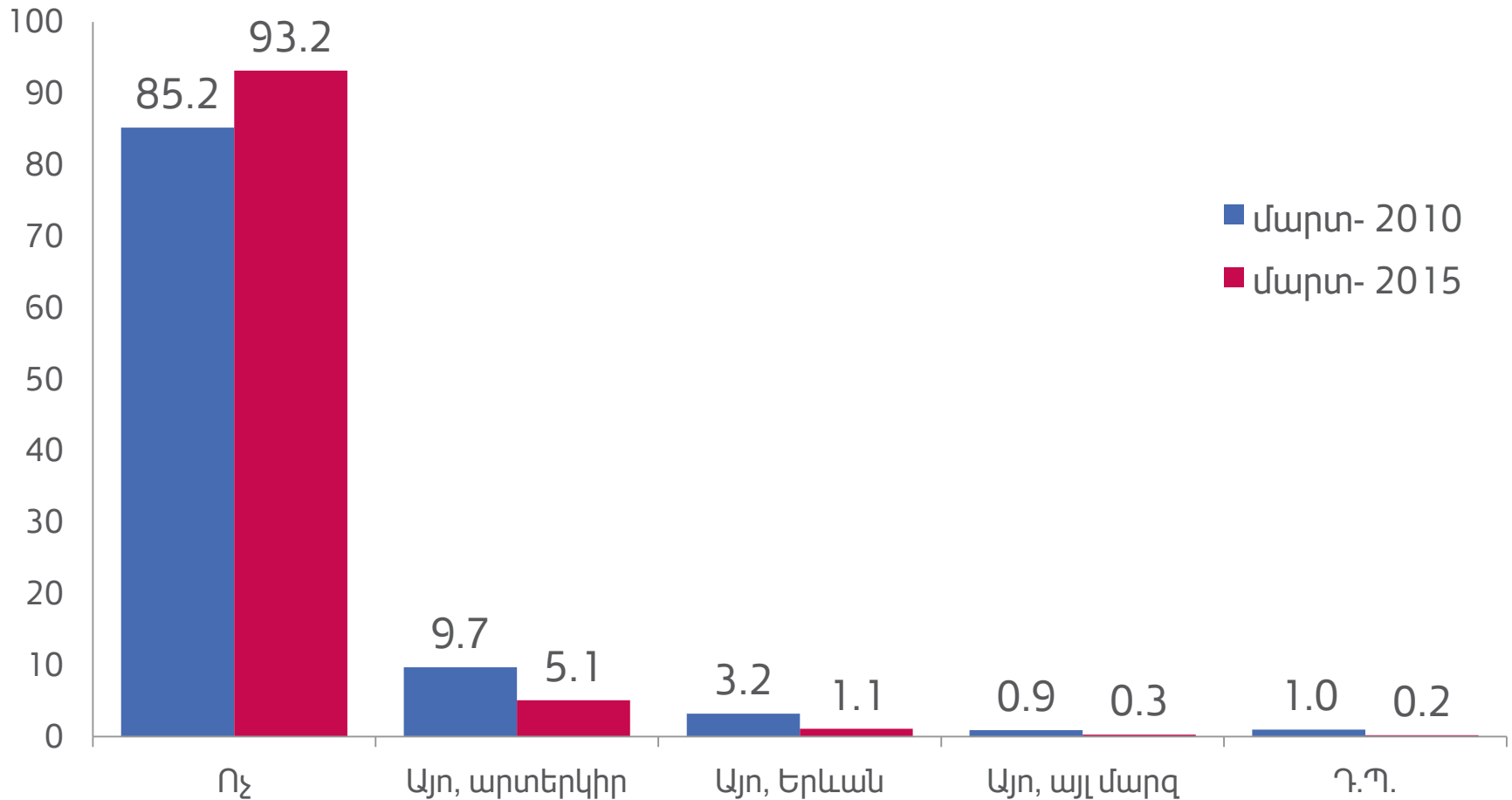

Արտասահմանում երկարատև բնակվող ընտանիքի անդամների առկայությունը (%-ով):

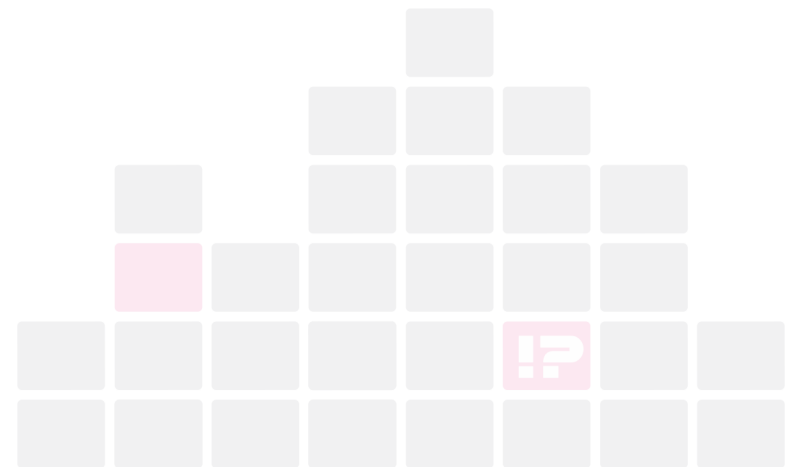
Բնակության վայրը փոխելու մտադրությունը

Պատրաստվո՞ւմ եք արդյոք փոխել Ձեր ներկայիս բնակության վայրը (%-ով):

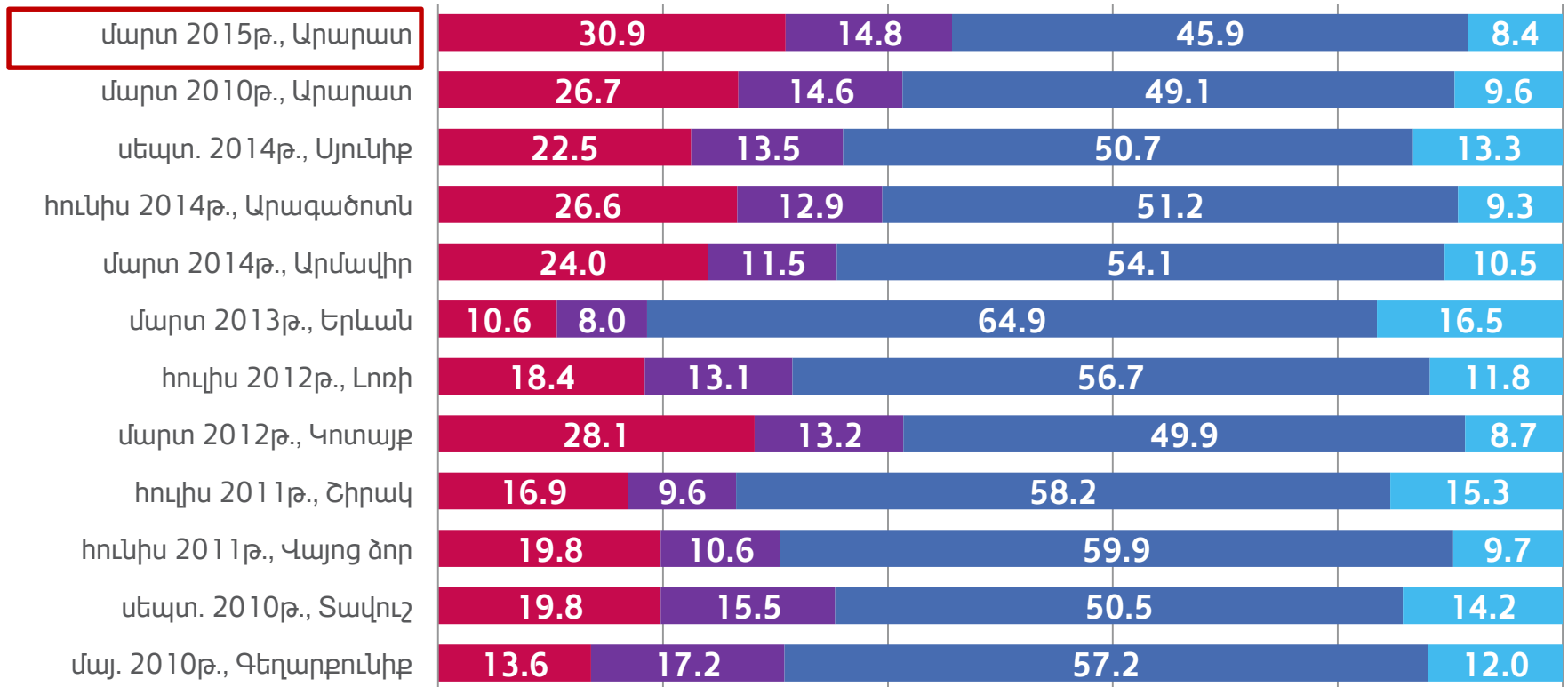
N=894

4. Արարատի մարզի հիմնախնդիրները և դրանց լուծման պատասխանատուները

Հարցվողների սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական ակտիվությունը

Չետևո՞ւմ եք Ձեր մարզի սոցիալ-տնտեսական կյանքին (%-ով):

■ Բացարձակապես չեն հետևում

■ Հիմնականում չեն հետևում

■ Մասամբ հետևում են

■ Ակտիվորեն հետևում են

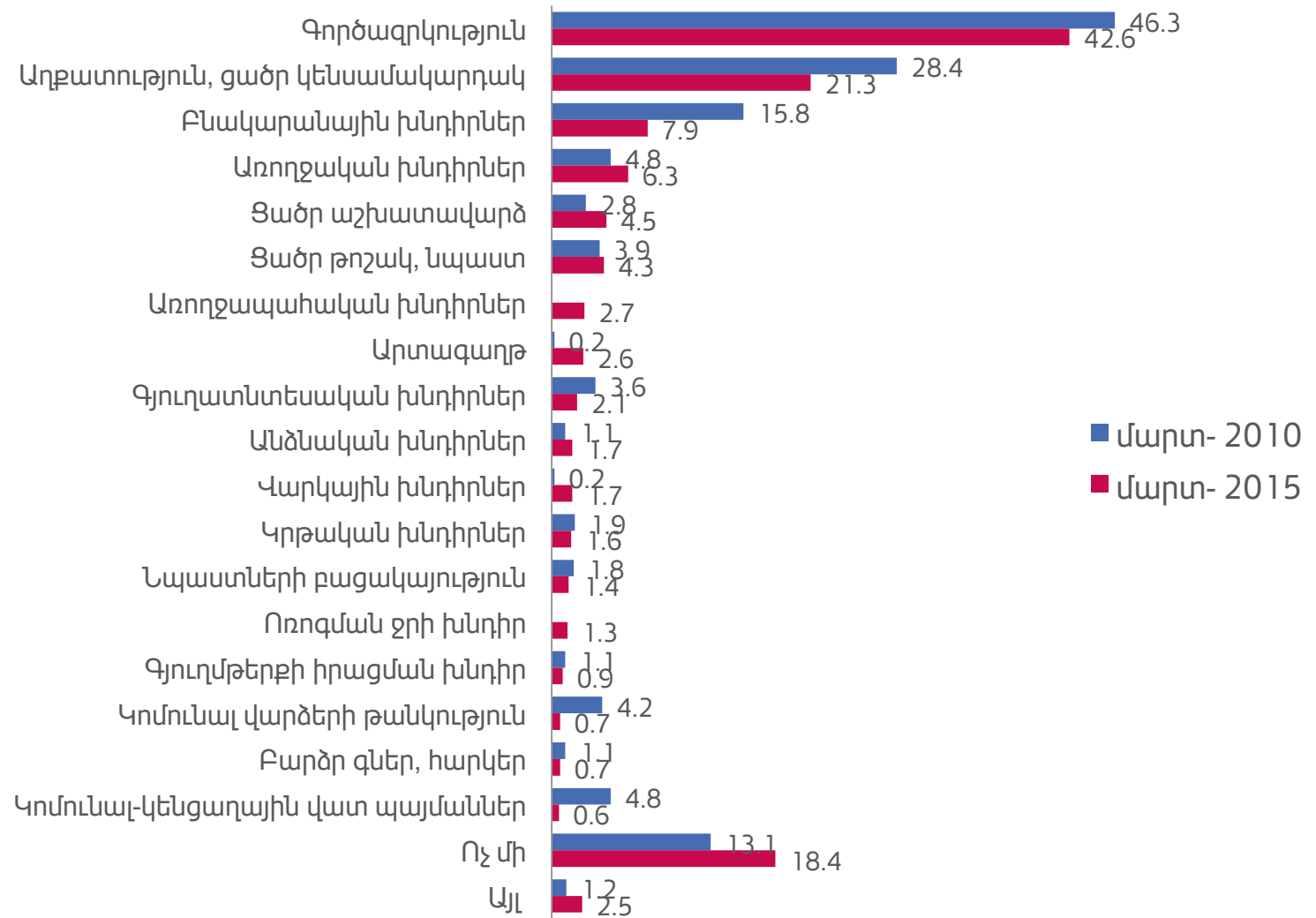
N=885

Տեղեկատվական դաշտ

- Արարատի մարզի բնակիչների համար **տեղեկատվության հիմնական աղբյուրը ինտերնետն ու հեռուստատեսությունն է**: Մարզում տեղի ունեցող իրադարձություններին տեղեկանալու **հեռուստատեսային հիմնական աղբյուրը «Արարատ» հեռուստաընկերությունն է**, որը հեռարձակվում է մարզային մակարդակով: Արտաշատ քաղաքն ունի իր տեղական հեռուստաալիքը:
- **Տպագիր մամուլից** գործում են «Արարատ» մարզային և «Արտաշատ» քաղաքային ամսաթերթերը: Տեղական իրադարձություններին տեղեկանում և հետևում են քաղաքապետարանների կայք-էջերի միջոցով ևս:
- Փորձագետները նաև առանձացրել են «փակցման պատերը», որոնցում փակցվում են հայտարարություններ ավագանու նիստերի, բյուջեի քննարկման, հանրային բաց լսումների և այլ իրադարձությունների վերաբերյալ:
- Փորձագետները հիմնականում գոհ են մարզում **հանրապետական հեռուստահեռարձակման որակից**: Սակայն նշվել է նաև, որ հեռարձակման որակը պայմանավորված է աշխարհագրական դիրքից. մասնավորապես Գեղամա լեռների հարավային լանջը խաթարում է նորմալ հեռարձակումը:
- Ըստ փորձագետների՝ անհատական է տեղեկատվության ֆորմալ կամ ոչ ֆորմալ աղբյուրներին նախապատվությունը տալը:

Հարցվողների ընտանիքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները

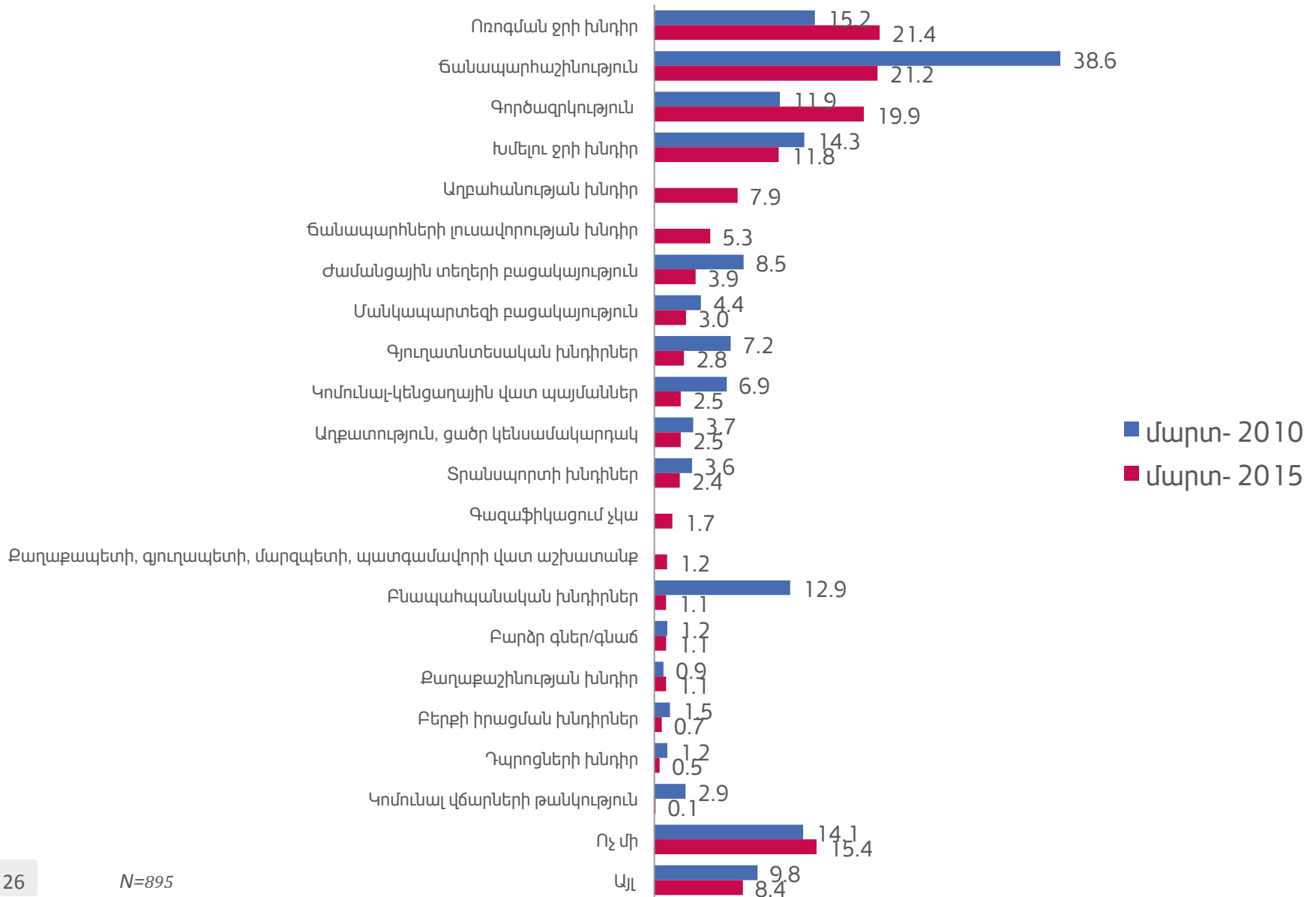
Նշեք, ինչո՞րե՞մ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

N=895

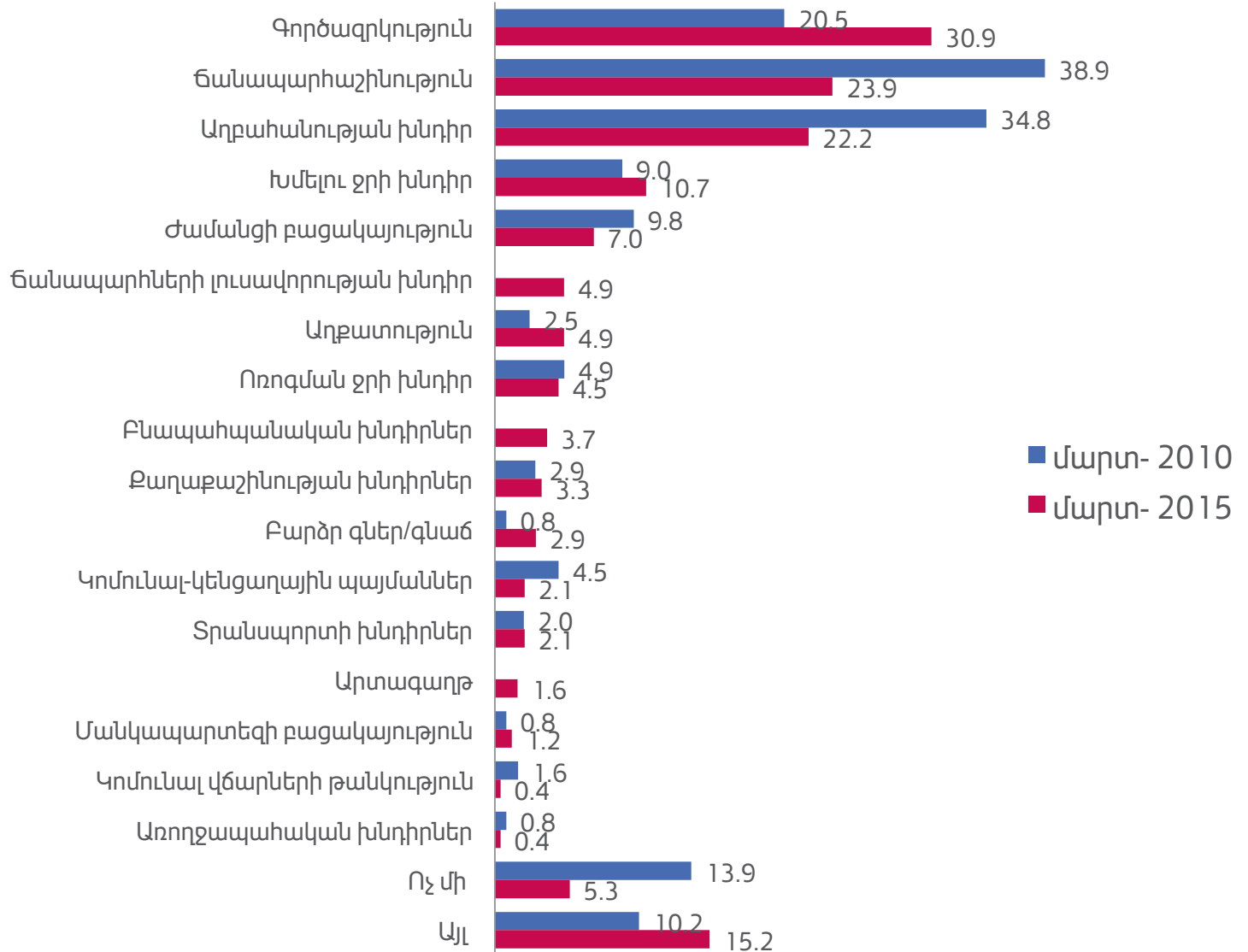
Արարատի մարզի գյուղերի և քաղաքների առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, ինչո՞ւմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր համայնքում (%-ով):

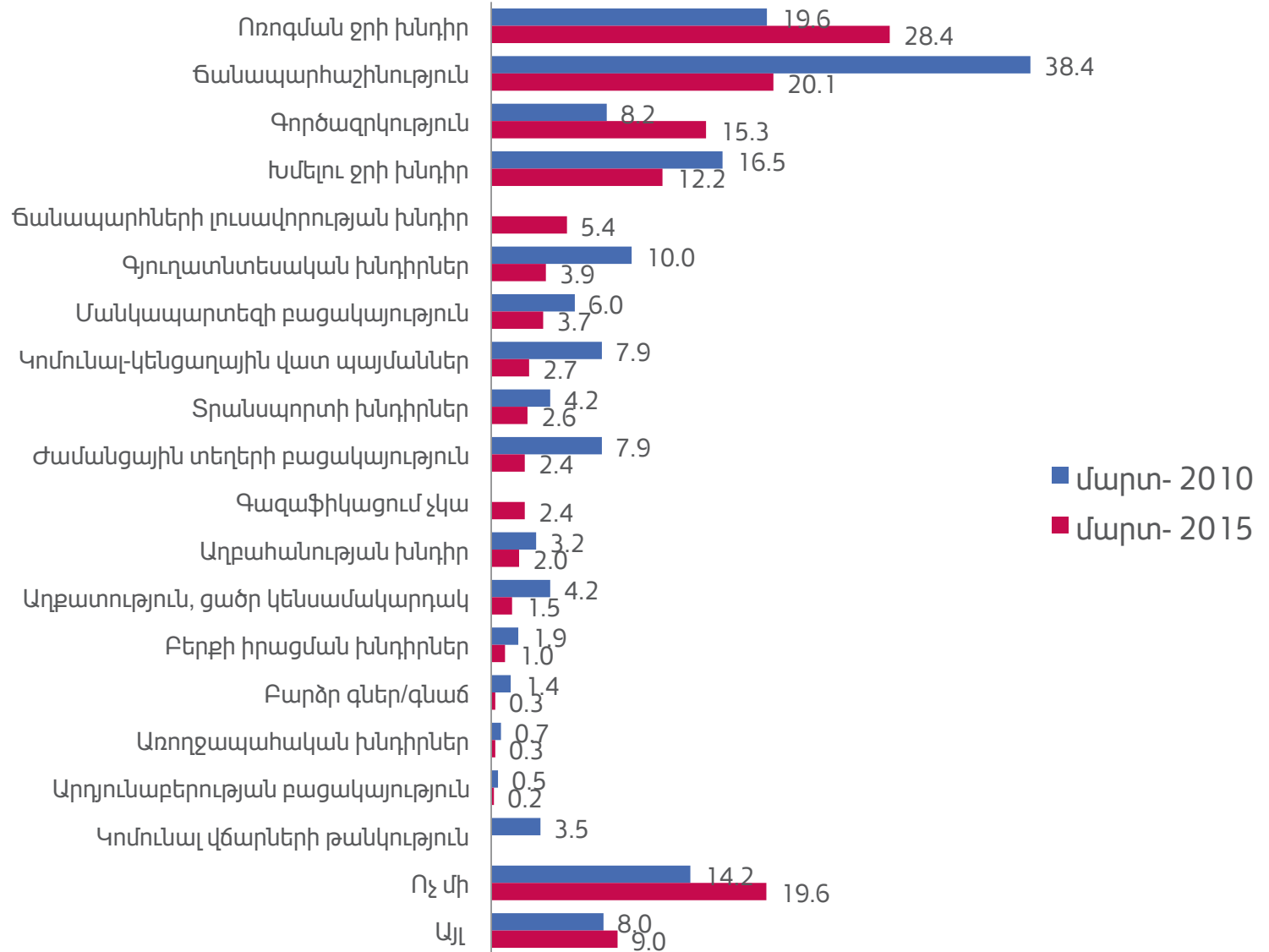
Արարատի մարզի քաղաքների առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր քաղաքում (%-ով):

Արարատի մարզի գյուղերի առաջնային հիմնախնդիրները

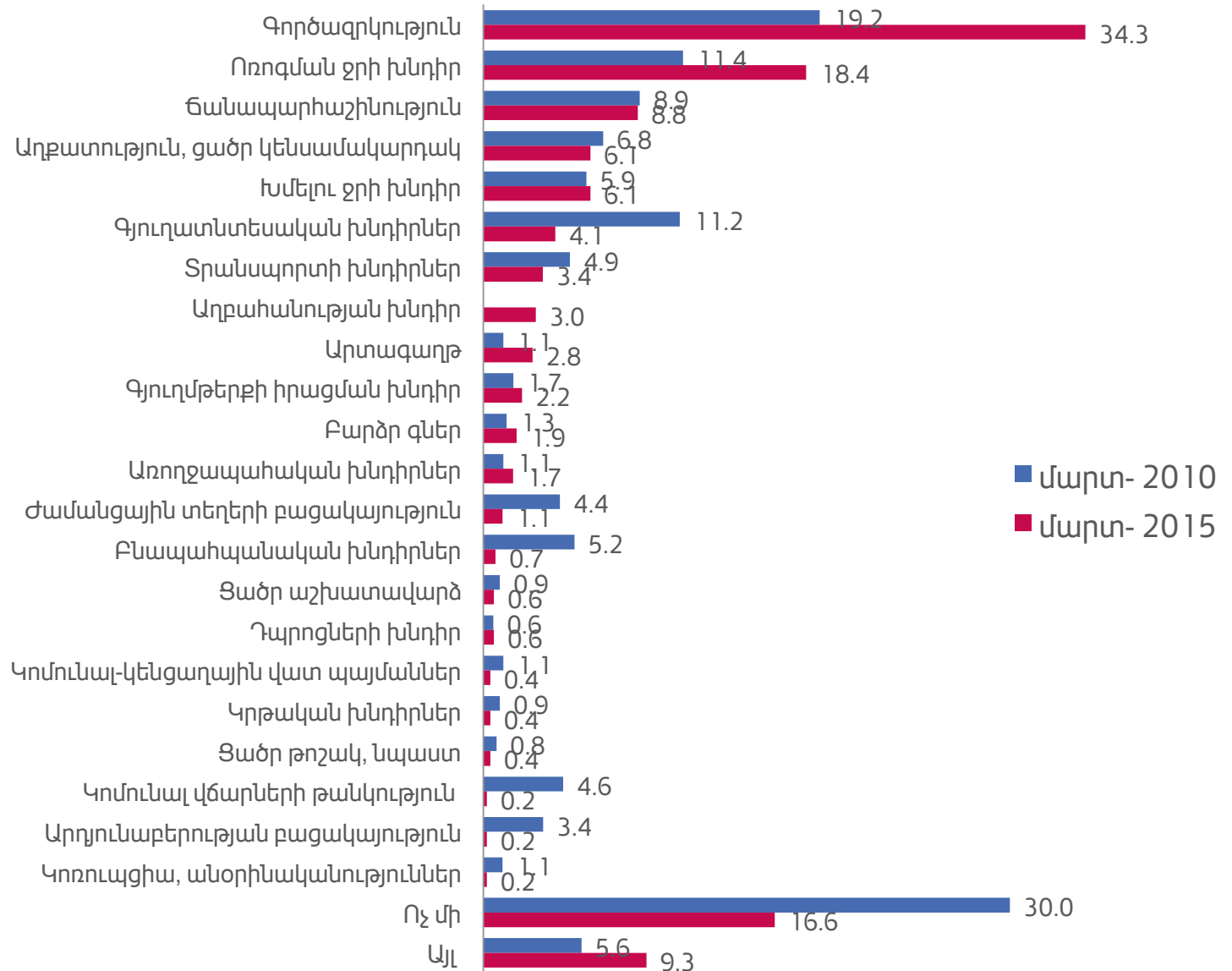
Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք առկա են Ձեր գյուղում (%-ով):

N=436

Արարատի մարզի առաջնային հիմնախնդիրները

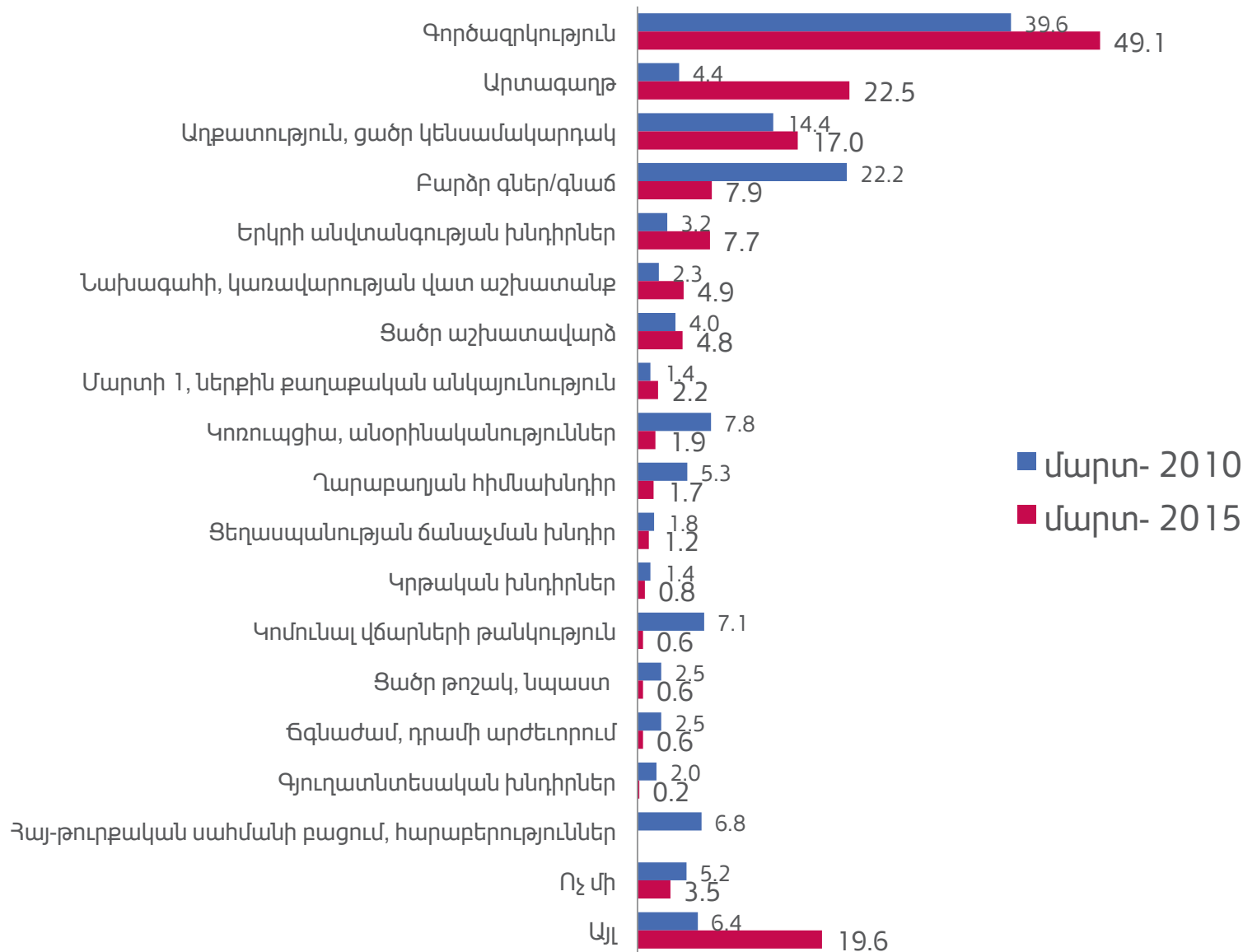
Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր մարզում (%-ով) :

N=890

Հայաստանի առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, ինդիքեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Հայաստանում (%-ով):

Առավել կարևոր երեք հիմնախնդիրները

Ընտանիք

1. Գործազրկություն
2. Աղքատություն
3. Բնակարանային խնդիրներ

Համայնք

1. Ոռոգման ջրի խնդիր
2. Ճանապարհաշինություն
3. Գործազրկություն

Արարատի մարզ

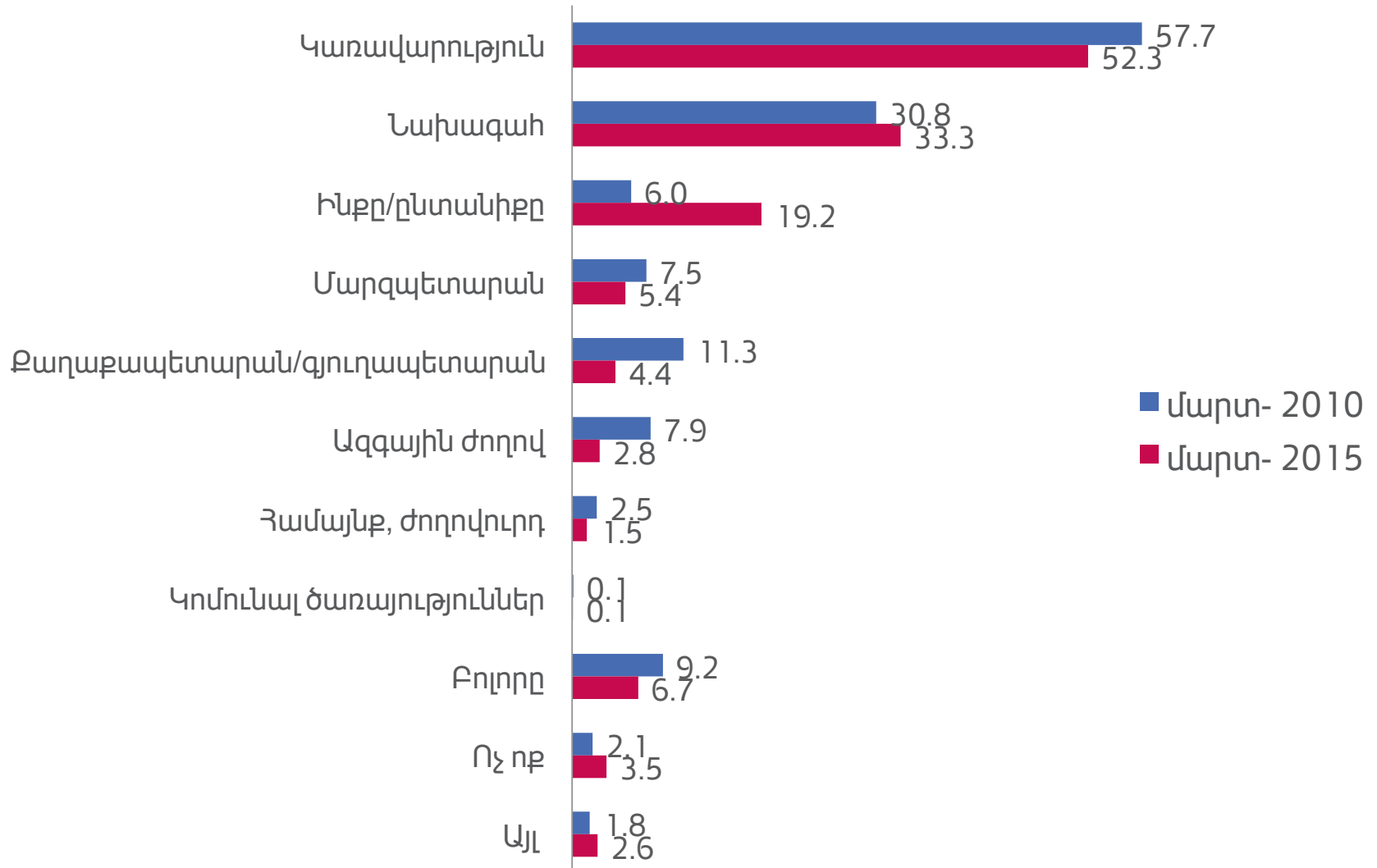
1. Գործազրկություն
2. Ոռոգման ջրի խնդիր
3. Ճանապարհաշինություն

Հայաստան

1. Գործազրկություն
2. Արտագաղթ
3. Աղքատություն

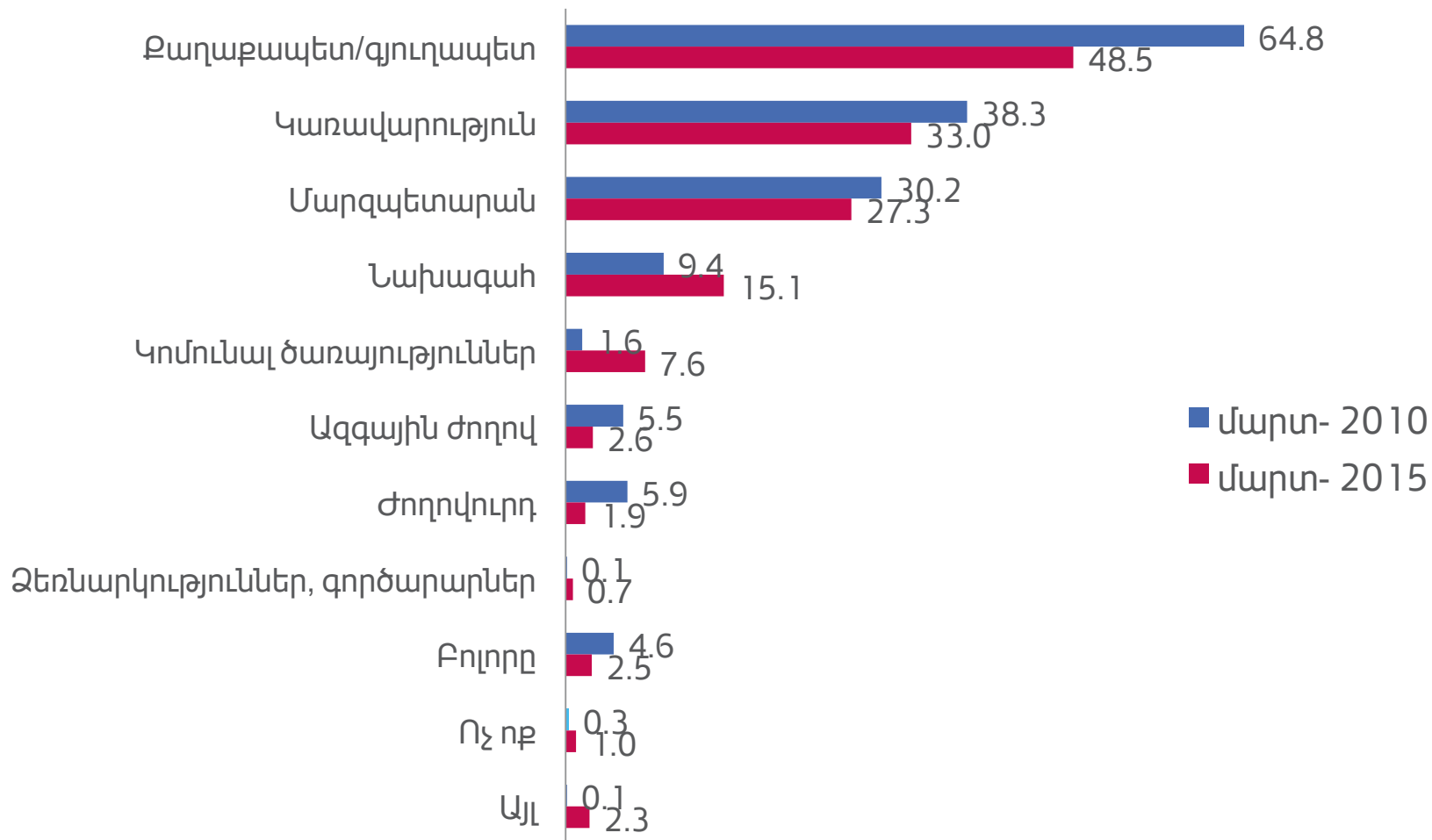
Ընտանիքի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

Ո՞վ/ ո՞ր կառույցն է պատասխանատու ընտանիքի առջև կանգնած հիմնախնդիրների լուծման համար (%-ով):

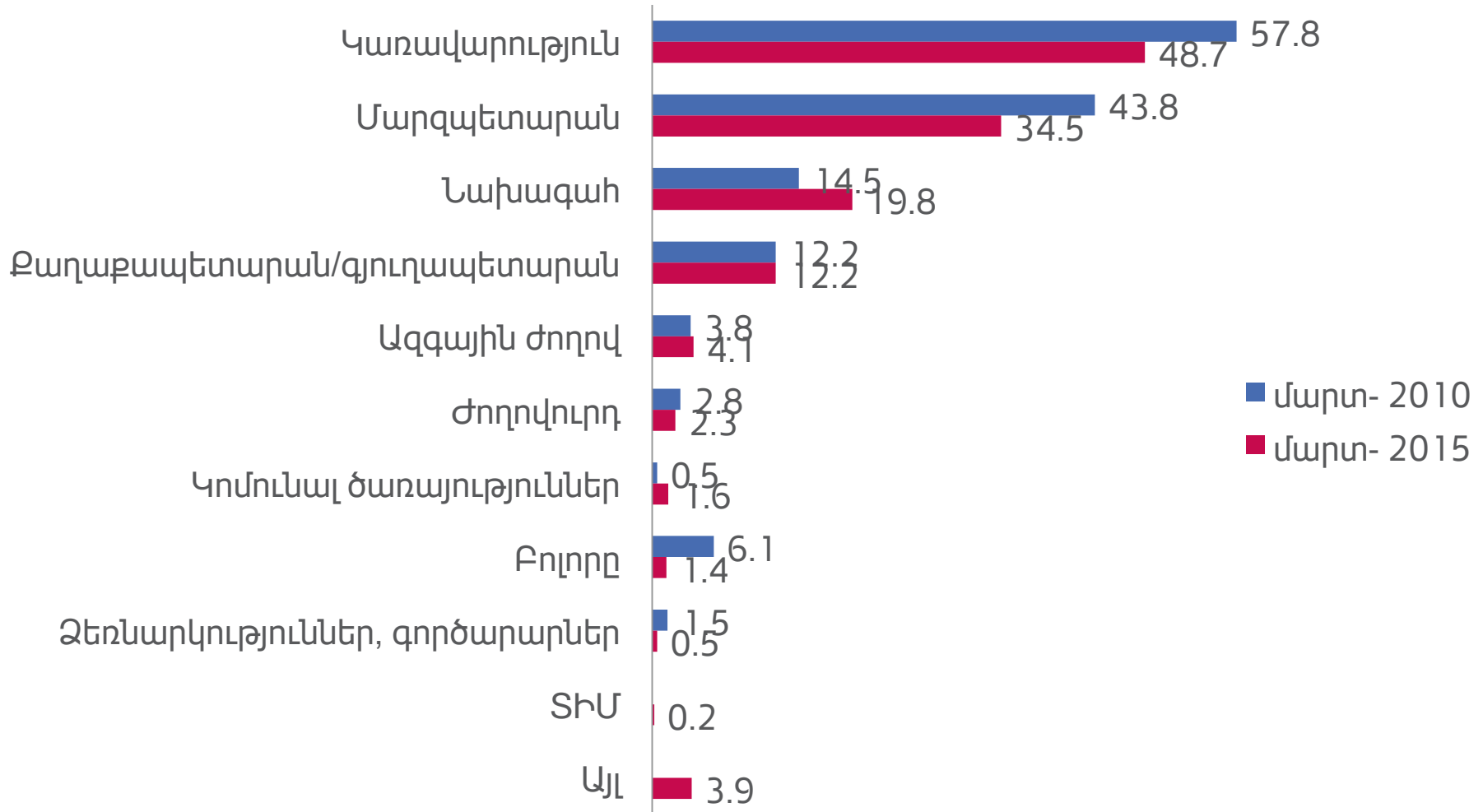
Համայնքի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

Ո՞վ/ ո՞ր կառույցն է պատասխանատու համայնքի առջև կանգնած հիմնախնդիրների լուծման համար (%-ով):

Արարատի մարզի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

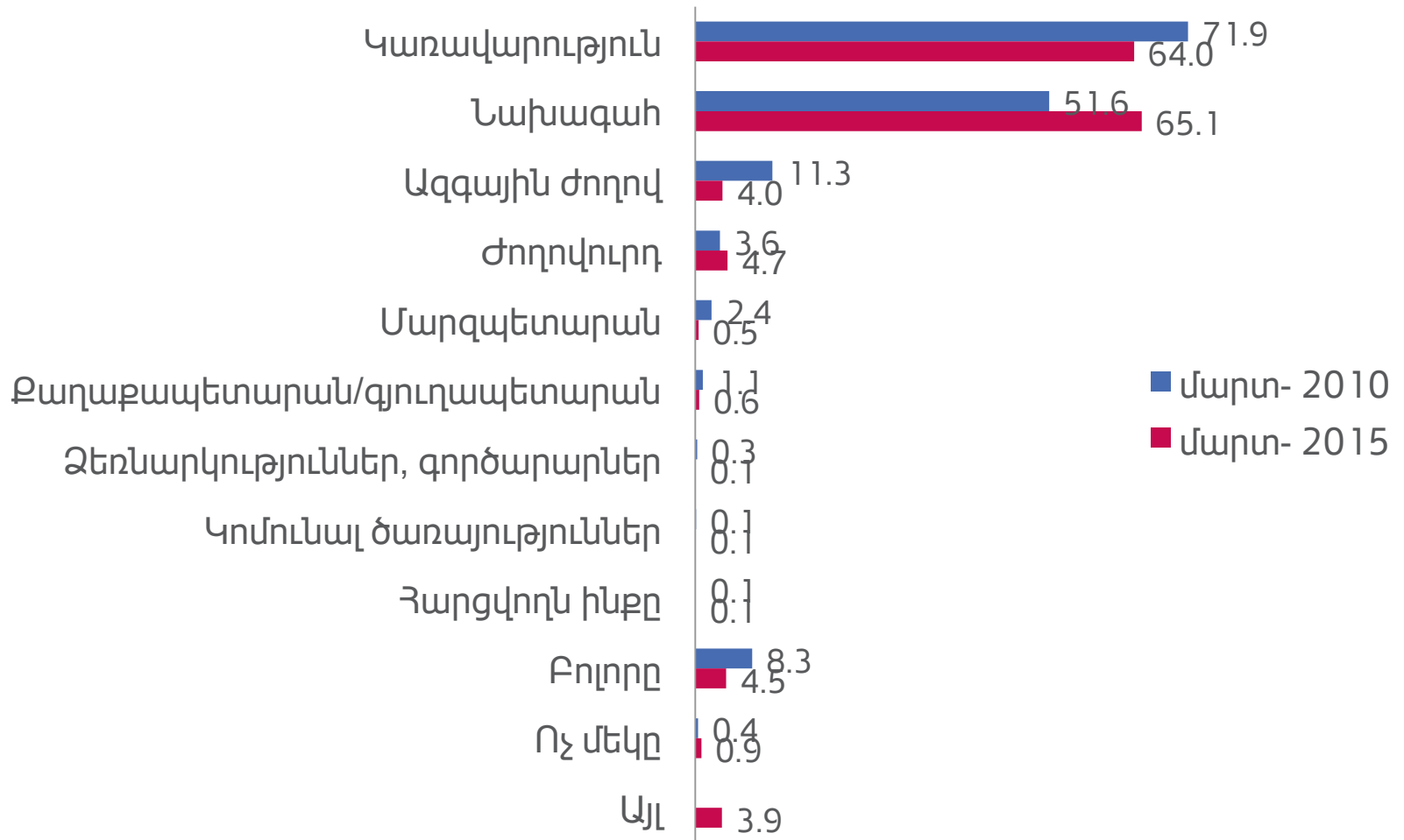
Ո՞վ/ ո՞ր կառույցն է պատասխանատու մարզի առջև կանգնած հիմնախնդիրների լուծման համար (%-ով):

N=450

Հայաստանի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

Ո՞վ/ ո՞ր կառույցն է պատասխանատու Հայաստանի առջև կանգնած հիմնախնդիրների լուծման համար (%-ով):

Բոլոր հիմնախնդիրների առաջին երեք պատասխանատուները

Ընտանիք

1. Կառավարություն
2. Նախագահ
3. Հարցվողն ինքը/ընտանիքը

Համայնք

1. Քաղաքապետարան/գյուղապետարան
2. Կառավարություն
3. Մարզպետարան

Արարատի մարզ

1. Կառավարություն
2. Մարզպետարան
3. Նախագահ

Հայաստան

1. Կառավարություն
2. Նախագահ
3. Ազգային ժողով

Ընտանիքի առաջնային հիմնախնդիրներն ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

Ընտանիքի հիմնախնդիրներ		Պատասխանատուներ					
		Նախագահ	Կառավարություն	ԱԺ	Մարզպետարան	ՏԻՄ	Հարցվող/ընտանիք
		III/15	III/15	III/15	III/15	III/15	III/15
1	Գործազրկություն	29.9	45.8	0.3	4.7	3.6	7.5
2	Աղքատություն	19.1	39.7	5.9	7.4	2.9	13.2
3	Բնակարանային խնդիրներ	24.2	18.2	4.5	3.0	3.0	39.4
4	Առողջական խնդիրներ	7.8	17.6	2.0	0.0	3.9	47.1
5	Ցածր աշխատավարձ	30.6	50.0	5.6	2.8	2.8	2.8

Համայնքի առաջնային հիմնախնդիրներն ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

Համայնքի հիմնախնդիրներ		Պատասխանատուներ					
		Նախագահ	Կառավարություն	Ազգային ժողով	Մարզպետարան	ՏԻՄ	Բոլորը
		III/15	III/15	III/15	III/15	III/15	III/15
1	Ռոռոգման ջրի խնդիր	6.9	29.3	1.1	23.0	23.0	0.6
2	Ճանապարհաշինություն	4.6	13.3	2.3	26.6	48.0	1.7
3	Գործազրկություն	27.2	43.0	3.8	10.8	8.9	3.2
4	Խմելու ջրի խնդիր	4.3	18.5	4.3	18.5	22.8	4.3
5	Աղբահանության խնդիր	3.1	4.6	1.5	15.4	72.3	0.0

Արարատի մարզի առաջնային հիմնախնդիրներն՝ ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

Մարզի հիմնախնդիրներ		Պատասխանատուներ				
		Նախագահ	Կառավարություն	ԱԺ	Մարզպետարան	ՏԻՄ
		III/15	III/15	III/15	III/15	III/15
1	Գործազրկություն	23.3	51.7	1.1	13.9	2.2
2	Ոռոգման ջրի խնդիր	11.6	33.7	3.2	37.9	8.4
3	Ճանապարհաշինություն	2.1	21.3	8.5	42.6	21.3
4	Աղբատություն	27.6	37.9	3.4	17.2	10.3
5	Խմելու ջրի խնդիր	3.3	36.7	3.3	33.3	13.3

Հայաստանի առաջնային հիմնախնդիրներն ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

Երկրի հիմնախնդիրներ		Պատասխանատուներ			
		Նախագահ	Կառավարություն	ԱԺ	Բոլորը
		III/15	III/15	III/15	III/15
1	Գործազրկություն	45.0	47.0	2.3	2.8
2	Արտագաղթ	45.4	47.6	1.1	3.2
3	Աղքատություն	47.9	47.1	0.7	1.4
4	Գնաճ	40.0	52.3	3.1	0.0
5	Երկրի անվտանգության խնդիրներ	58.3	23.3	1.7	6.7

Առաջնային հիմնախնդիրները և հիմնական պատասխանատուները

1. Գործազրկություն
2. Աղքատություն
3. Բնակարանային խնդիրներ

Ընտանիք

1. Կառավարություն
2. Նախագահ
3. Հարցվողն ինքը/ընտանիքը

1. Ոռոգման ջրի խնդիր
2. Ճանապարհաշինություն
3. Գործազրկություն

Համայնք

1. Քաղաքապետարան/գյուղապետարան
2. Կառավարություն
3. Մարզպետարան

1. Գործազրկություն
2. Ոռոգման ջրի խնդիր
3. Ճանապարհաշինություն

Մարզ

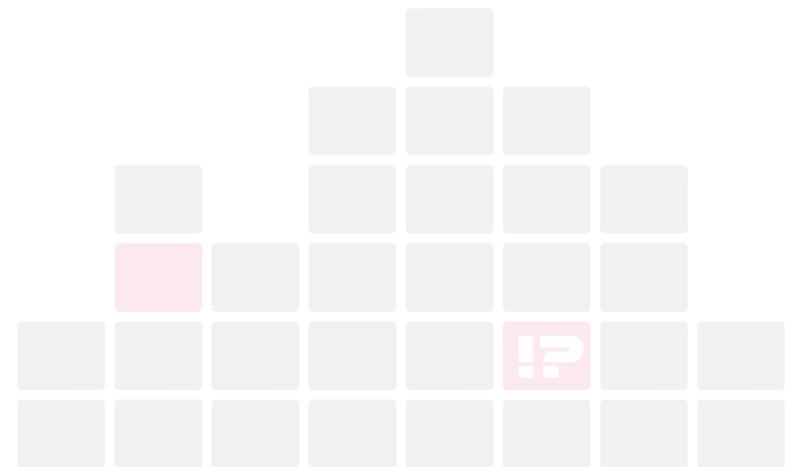
1. Կառավարություն
2. Մարզպետարան
3. Նախագահ

1. Գործազրկություն
2. Արտագաղթ
3. Աղքատություն

Հայաստան

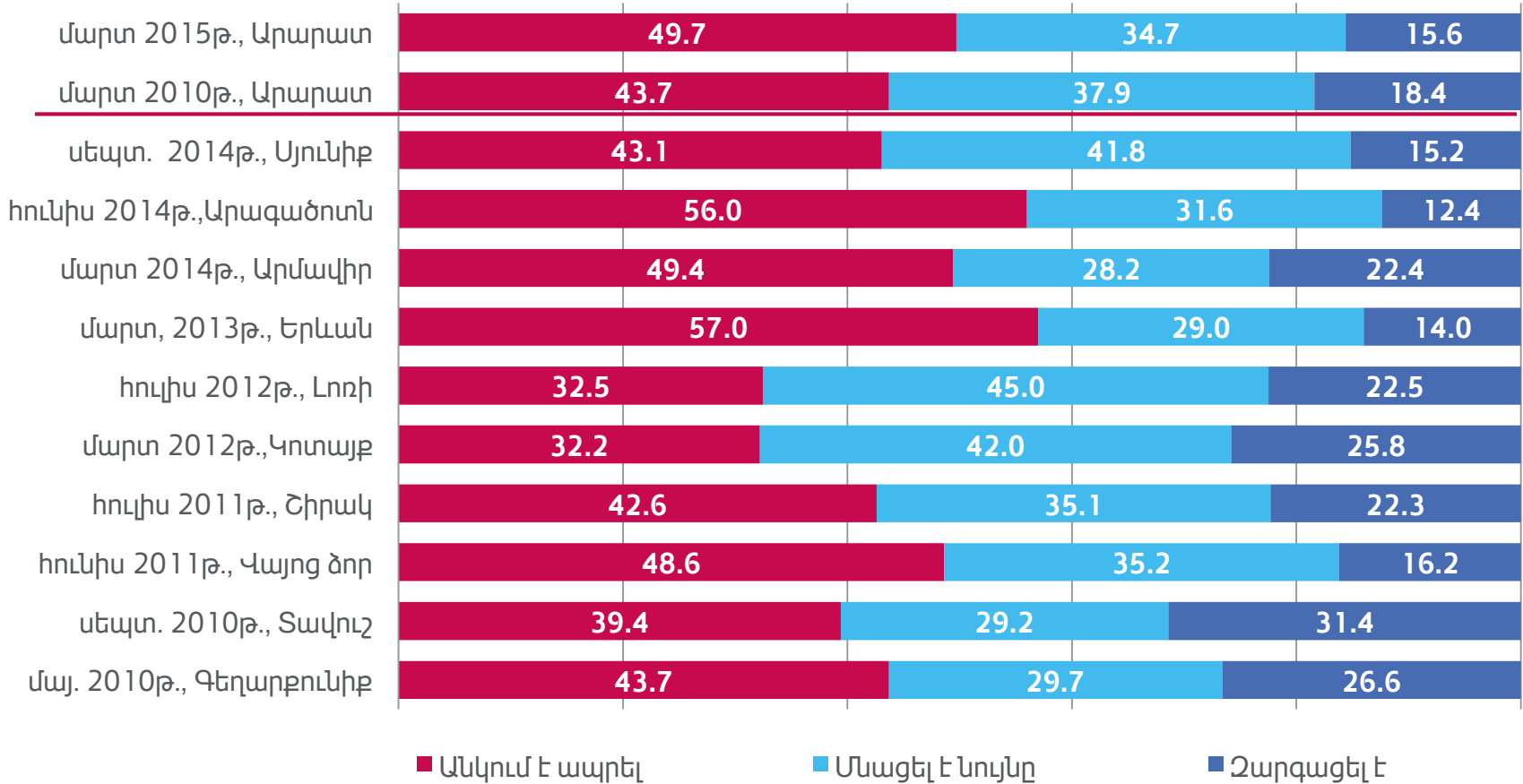
1. Կառավարություն
2. Նախագահ
3. Ազգային ժողով

5. Արարատի մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակը. ներկան և հեռանկարները

Վերջին տարիների ընթացքում մարզի/Երևանի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականը

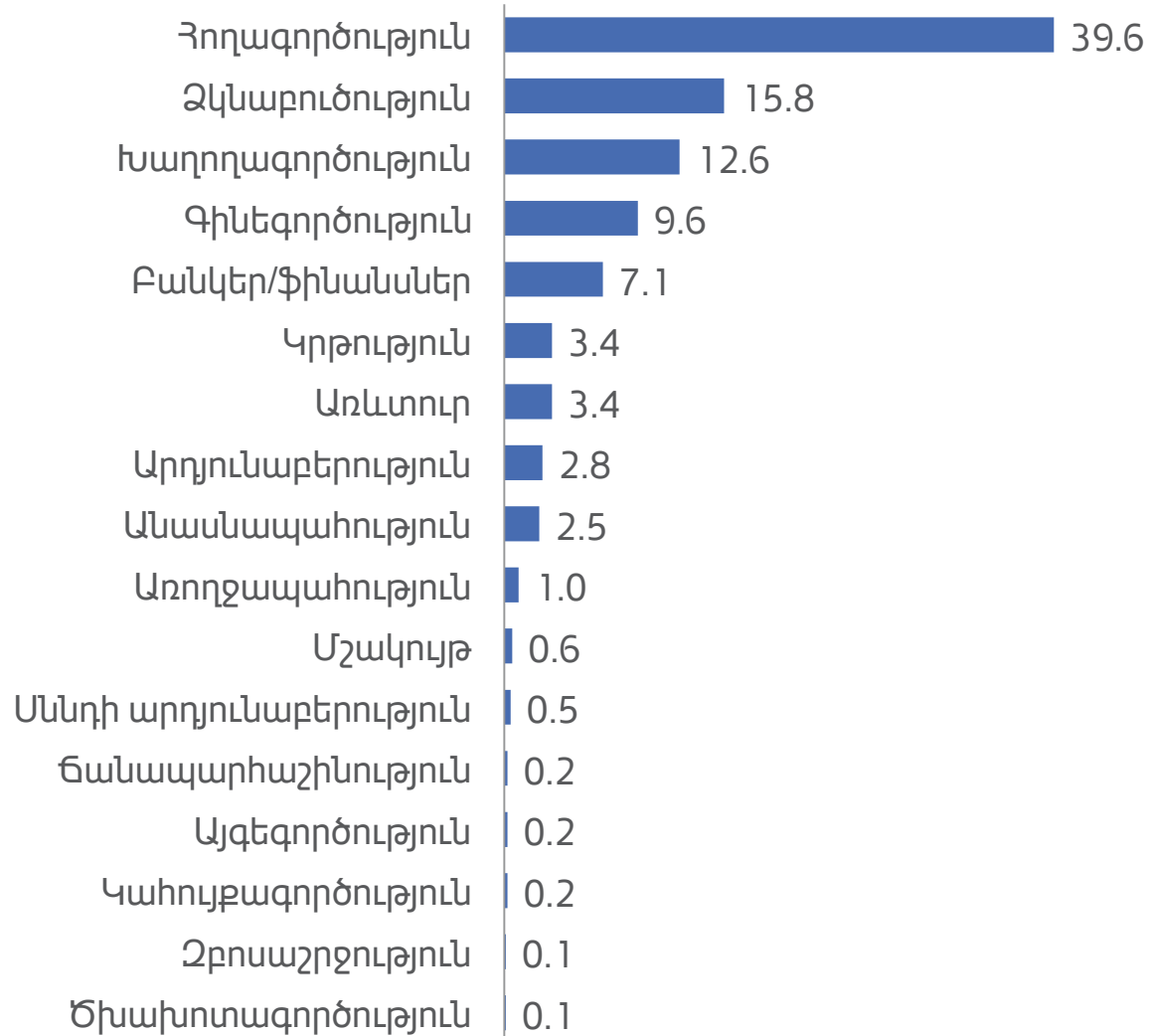
Ինչպե՞ս է փոխվել Ձեր մարզի/Երևանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը վերջին մեկ տարվա ընթացքում (%-ով):*

*Երևանի դեպքում հարցվել է 3-4 տարվա կտրվածքով:

Արարատի մարզի զարգացած ոլորտները

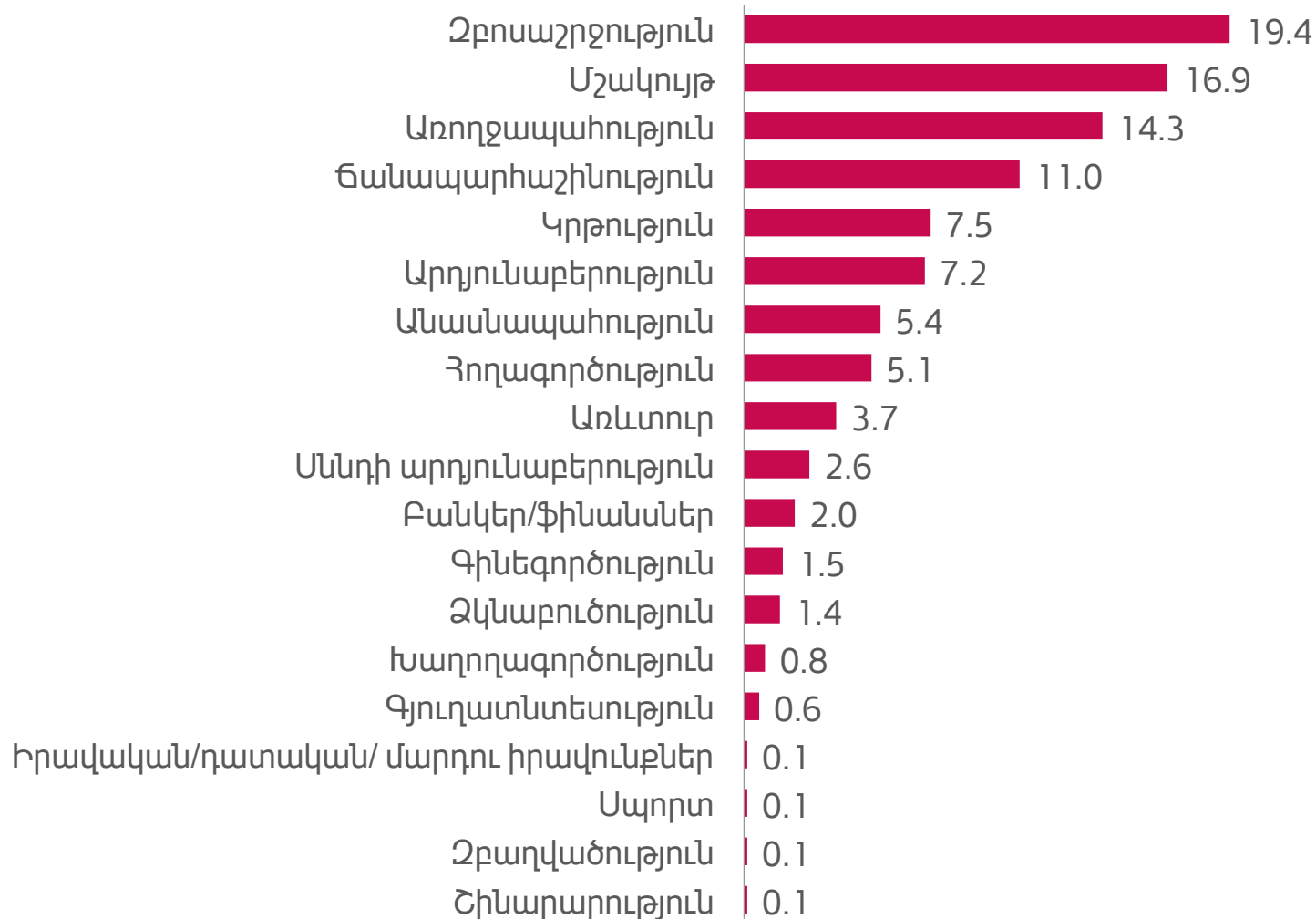
Ո՞րն էՁեր մարզի ամենազարգացած ոլորտը (փակ հարց, %-ով):

N=

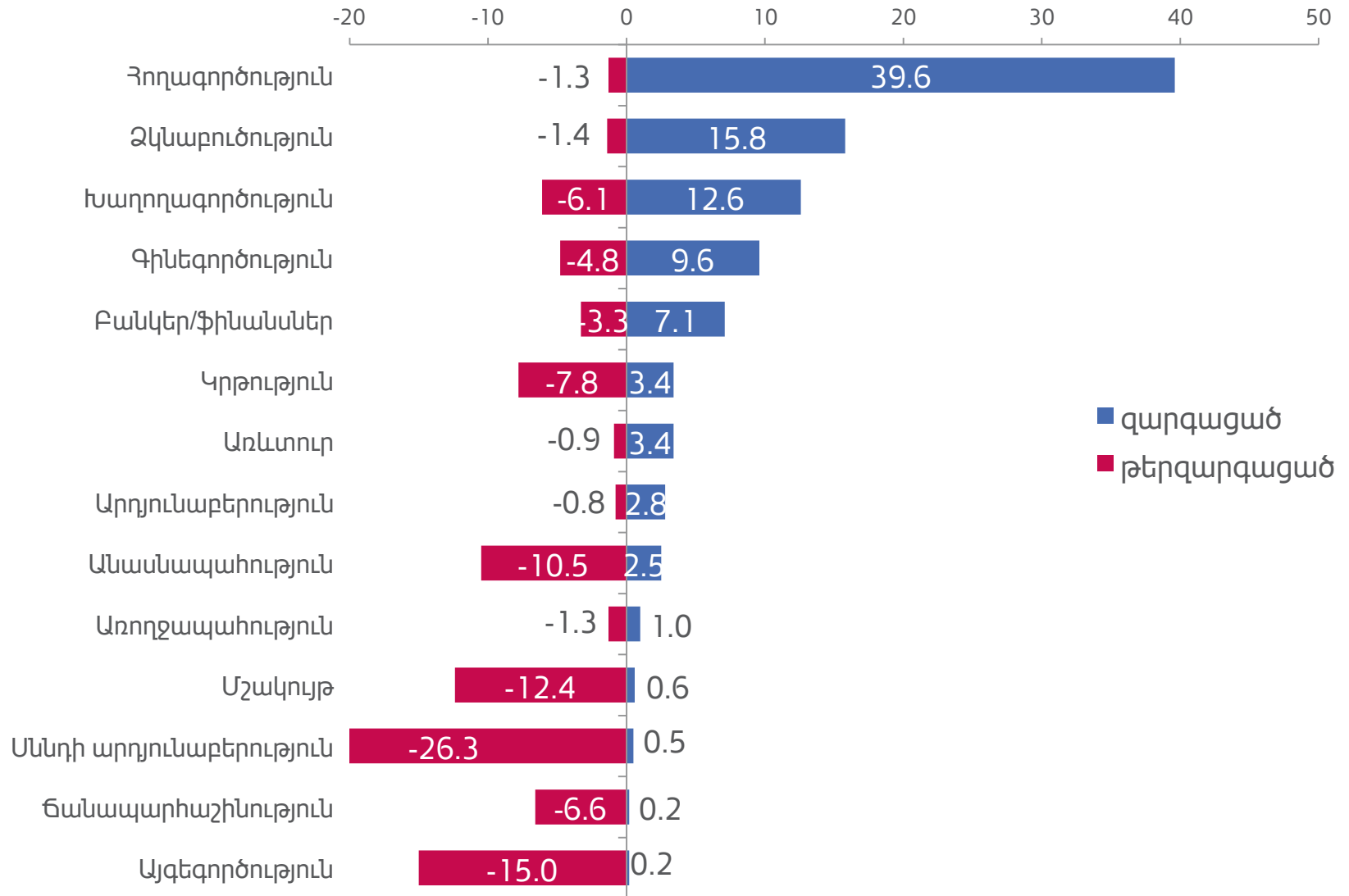
Արարատի մարզի ամենաթերզարգացած ոլորտները

Ո՞րն է Ձեր մարզի ամենաթերզարգացած ոլորտը (փակ հարց, %-ով):

N=

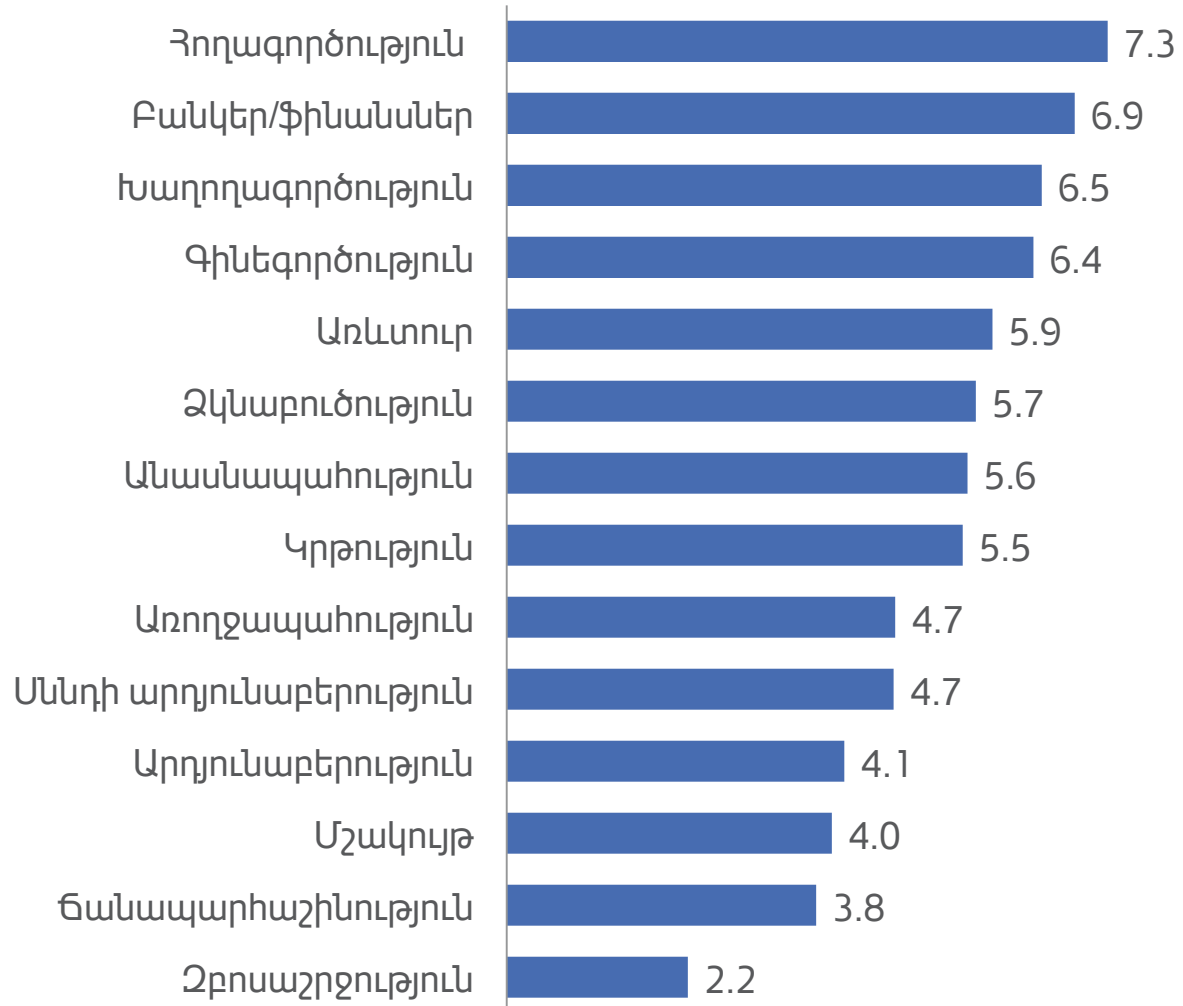
Արարատի մարզի ամենագարգացած և ամենաթերզարգացած ոլորտները

N=

Ոլորտների զարգացվածության ցուցանիշի միջին գնահատականը (1-10 սանդղակով)

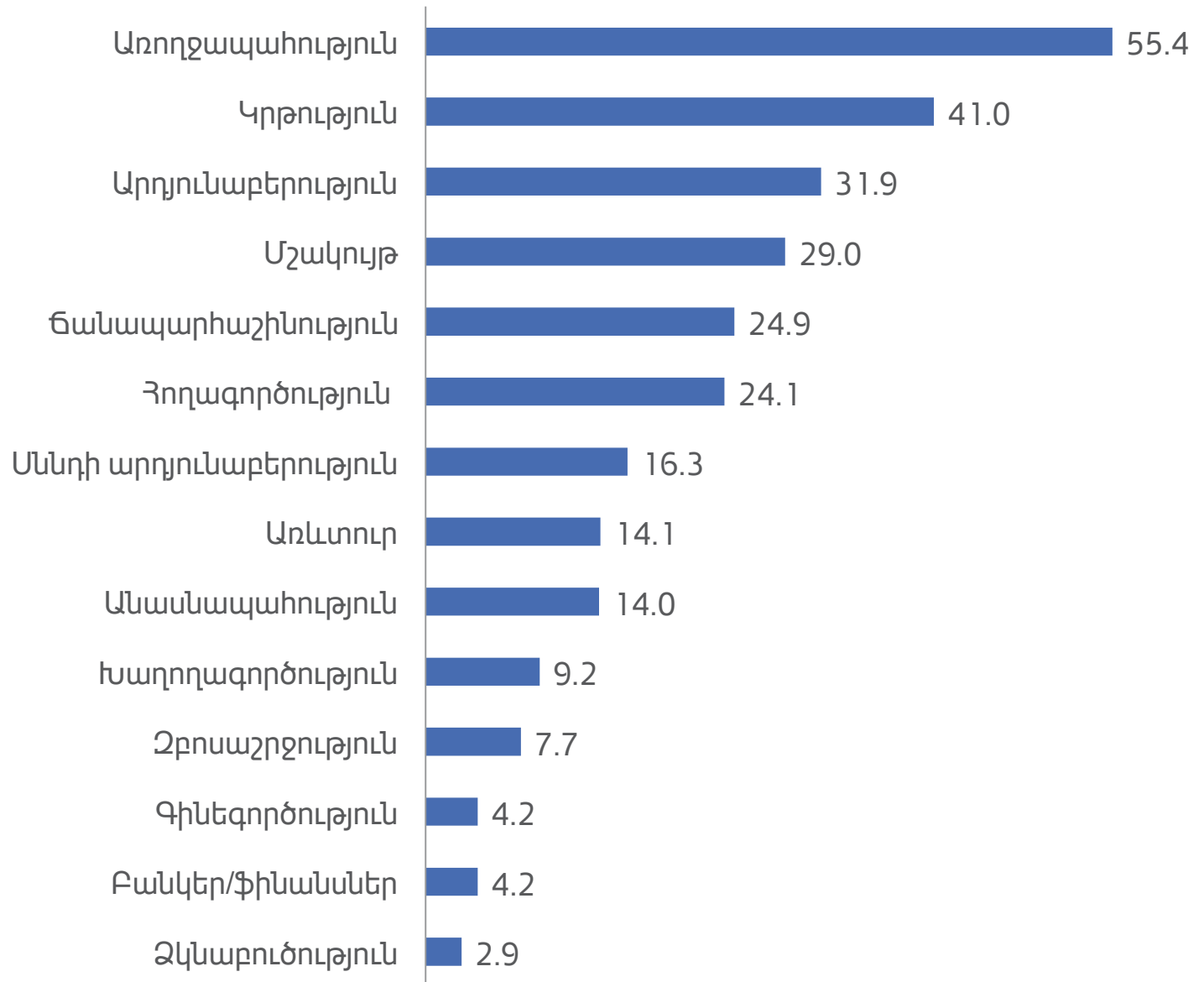
Գնահատեք, ինչո՞րե՞մ, հետևյալ ոլորտները 1-10 սանդղակով:

N=

Մարզի բնակիչների համար զարգացման ցանկալի ոլորտները

Ո՞ր ոլորտներն էանհրաժեշտ զարգացնել Ձեր մարզում (փակ հարց, %-ով):

Արարատի մարզի ամենազարգացած և ամենաթերզարգացած ոլորտներն ըստ փորձագետների

Չարգացած ոլորտներ`

- Գյուղատնտեսություն
- Խաղողագործություն
- Գյուղմթերքի վերամշակում
- Հանքարդյունաբերություն
- Ձկնարդյունաբերություն
- Մշակույթ
- Կրթություն

Թերզարգացած ոլորտներ`

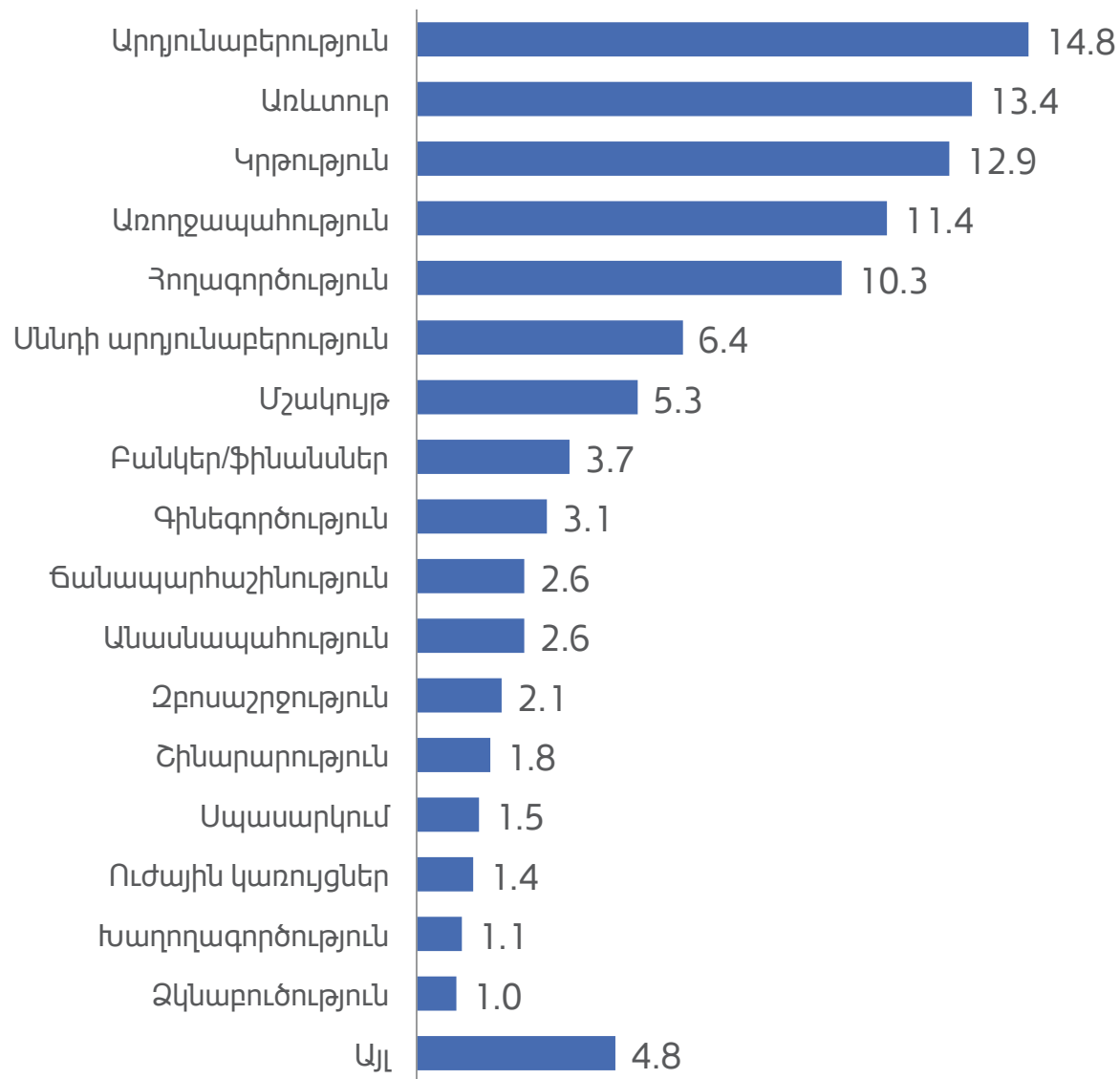
- Թեթև արդյունաբերություն
- Ծանապարհաշինություն

Արարատի մարզի տնտեսական զարգացման ռեսուրսները

- Գյուղատնտեսություն
- Հողագործություն
- Գյուղմթերքի վերամշակում
- Հանքարդյունաբերություն
- Մարդկային ռեսուրս
- Շինարարություն

Աշխատելու համար նախընտրելի ոլորտները

Հնարավորության դեպքում ո՞ր ոլորտում կցանկանայիք աշխատել (%-ով):

Միջնակարգ, միջին մասնագիտական և բարձրագույն կրթության հնարավորությունները մարզում՝ ըստ փորձագետների

- Մարզում ներկայումս կա 107 դպրոց: Գրեթե բոլոր համայնքները ապահոված են դպրոցներով: Սակայն մի քանի համամատարբար փոքր գյուղական համայնքներում, որոնք միմյանց շատ մոտ են գտնվում, երկու գյուղի համար գործում է մեկ դպրոց, որն ըստ փորձագետների բավարարում է գյուղերի բնակչության կրթական պահանջները (օրինակ՝ Վարդաշեն և Մրգանուշ գյուղերի համար գործում է մեկ դպրոց):
- Կրթության որակը բավարար է գնահատվել, սակայն նշվել է, որ աշակերտների կողմից կրթության նկատմամբ վերաբերմունքն այնքան էլ ոգևորիչ չէ: Առավել բարձր է գնահատվել հիմնական դպրոցների կրթության որակը՝ ավագ դպրոցների համեմատությամբ:

Քոլեջներ, արհեստագործական ուսումնարաններ, բուհեր և երևանյան համալսարանների մասնաճյուղեր

- Բժշկական ուսումնարան
- Եվրոպական քոլեջ
- Պետական մանկավարժական քոլեջ
- Արհեստագործական քոլեջներ Արարատում, Արտաշատում
- Գյուղատնտեսական քոլեջ Մասիսում

Բուհեր Արարատի մարզում չկան, իսկ Երևանին մոտ գտնվելը բնակիչներին հնարավորություն է տալիս ուսանելու Երևանի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում:

Բնակչության ստացած կրթության համապատասխանությունը մարզի պահանջարկին

- Մարզում կա աշխատատեղերի հետ կապված խնդիր, ինչի հետևանքով աշխատուժի ավելցուկ կա. շատերը բարձրագույն կրթություն ստանալուց հետո չեն կարողանում աշխատանք գտնել:
- Բնակիչների մի մասը աշխատում է Երևանում: Մայրաքաղաքին մոտ գտնվելը և տրանսպորտի առկայությունը հնարավորություն է տալիս աշխատել մարզից դուրս:

Ի՞նչ մասնագետների կարիք կամարզում

- Ուսուցիչ
- Չողող
- Խառատ
- Շինարար
- Գյուղատնտես
- Կապի մասնագետ
- Շուկայագետ

Արարատի մարզի սոցիալ-տնտեսական առանձնահատկությունները (մարտ 2015)

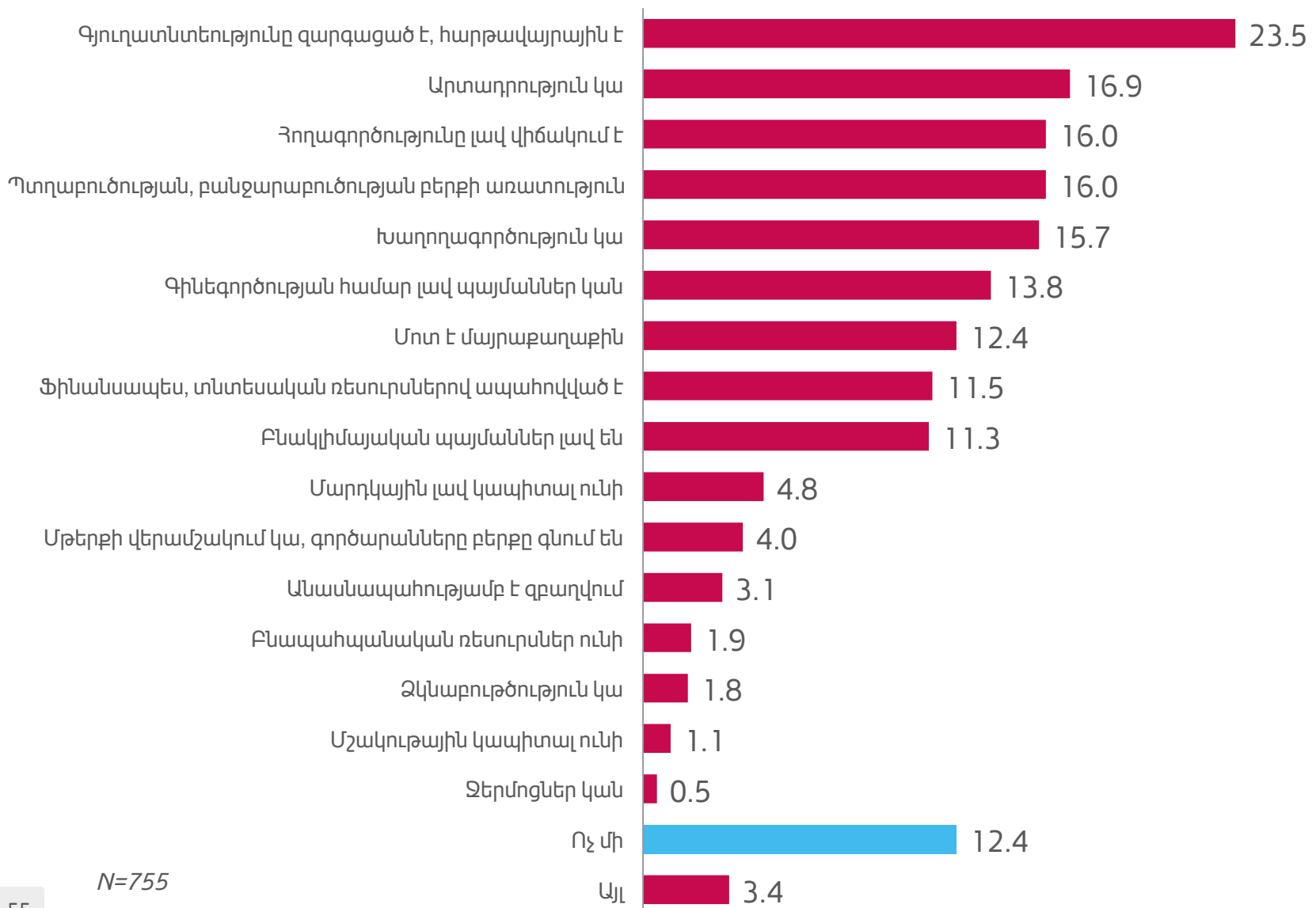
Որո՞նք են մարզի առավելությունները և առանձնահատկությունները (%-ով):

N=755

Արարատի մարզի սոցիալ-տնտեսական առանձնահատկությունները (մարտ 2010)

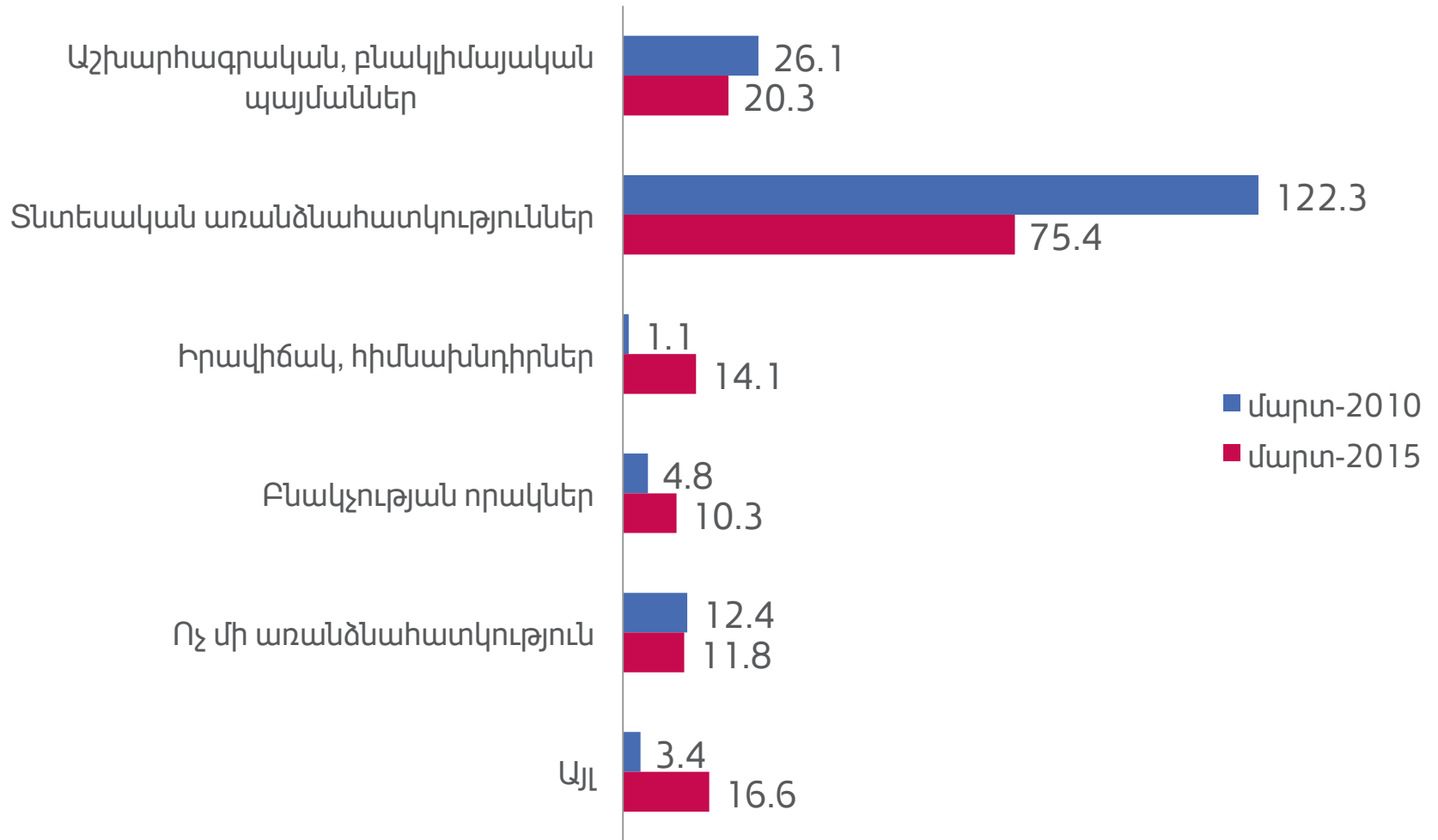
Որո՞նք են մարզի առավելությունները և առանձնահատկությունները (%-ով):

N=755

Արարատի մարզի սոցիալ-տնտեսական առանձնահատկությունները (խմբավորված)

Որո՞նք են մարզի առավելությունները և առանձնահատկությունները
(%-ով):

N=

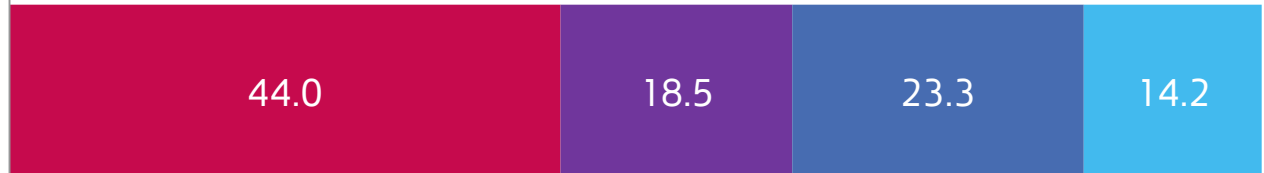
Մարզում ապահովության/անվտանգության վերաբերյալ կարծիքներ

Որքանով եք հավանական համարում, որ ...(%-ով) :

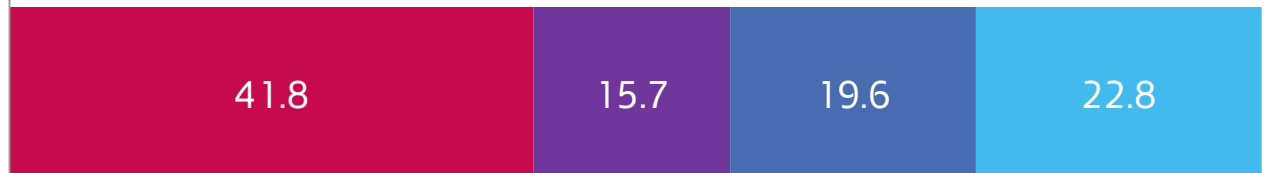
Որևէ հզոր անձ կարող է խլել կամ զավթել Ձեր սեփականությունը, ապրուստի միջոցները

Ձեր կամ Ձեր երեխաների հետ փողոցում կարող է տհաճ միջադեպ տեղի ունենալ

Ձեզնից կաշառք կպահանջեն՝ Ձեզ հասանելիքի կամ իրավունքի պաշտպանության դիմաց

■ ընդհանրապես հավանական չէ

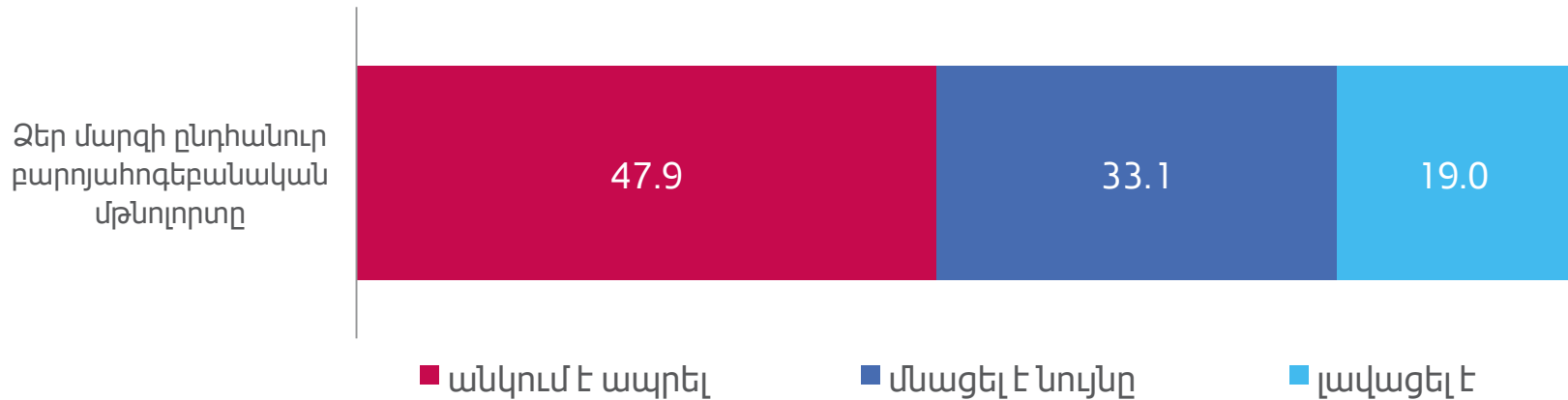
■ ավելի շուտ հավանական չէ

■ ավելի շուտ հավանական է

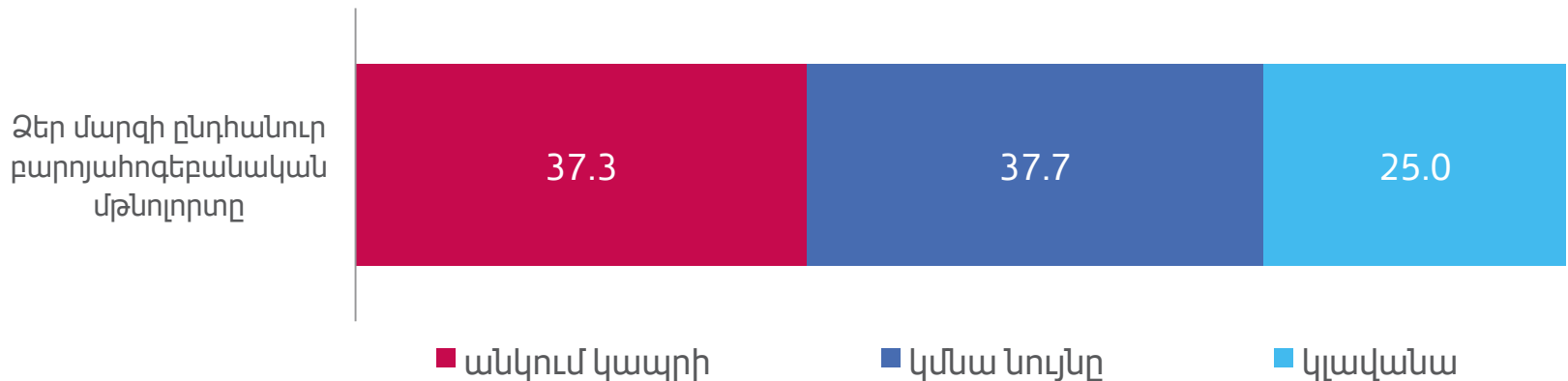
■ միանշանակ հավանական է

Բարոյահոգեբանական մթնոլորտը մարզում

Ընդհանուր առմամբ, վերջին մեկ տարվա ընթացքում ինչպե՞ս է փոխվել.... (%-ով):

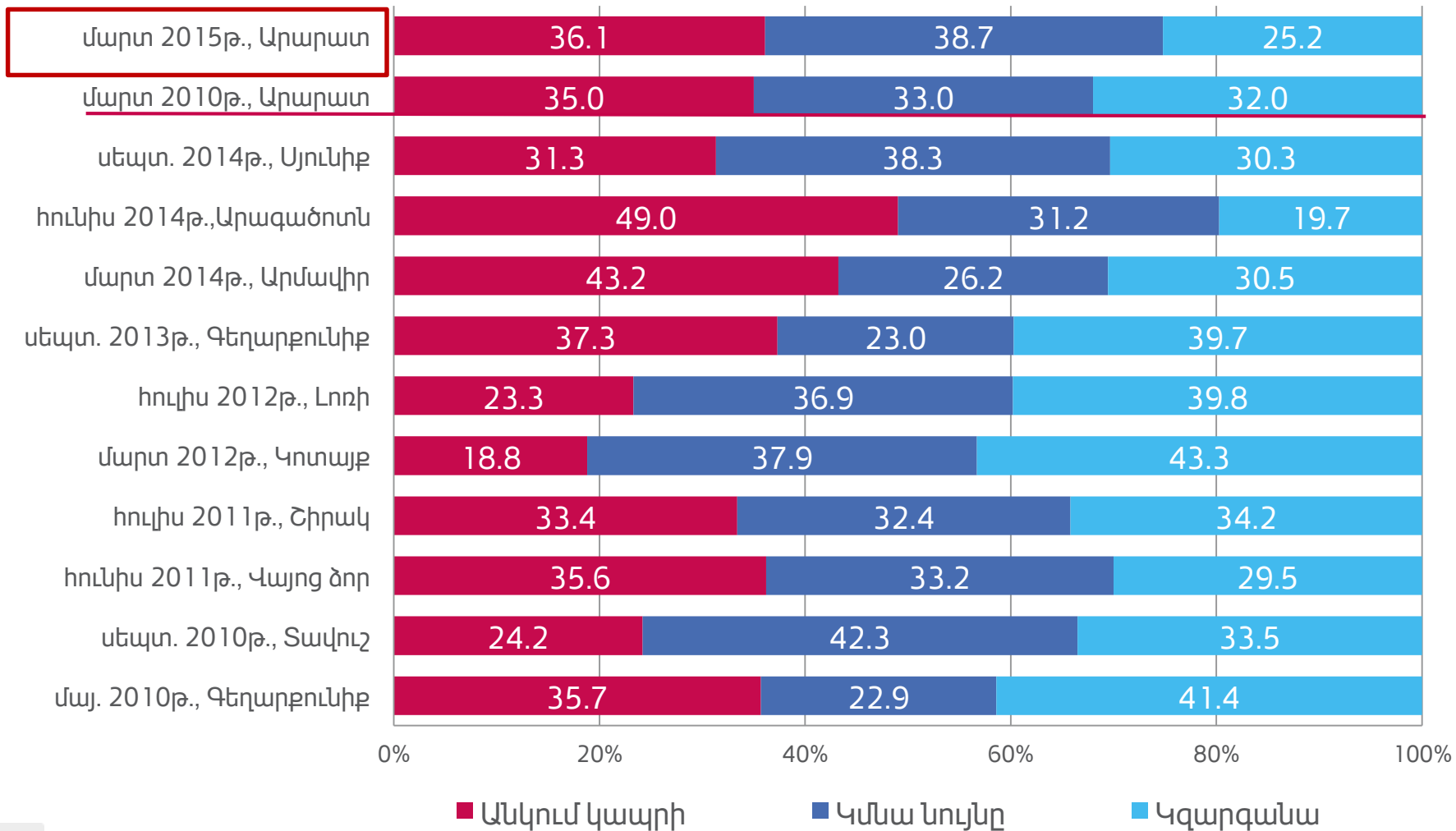

Հաշվի առնելով Ձեր մարզի ներկայիս ընդհանուր վիճակը, ըստ Ձեզ, մոտ ապագայում ինչպե՞ս կփոխվի...(%-ով):

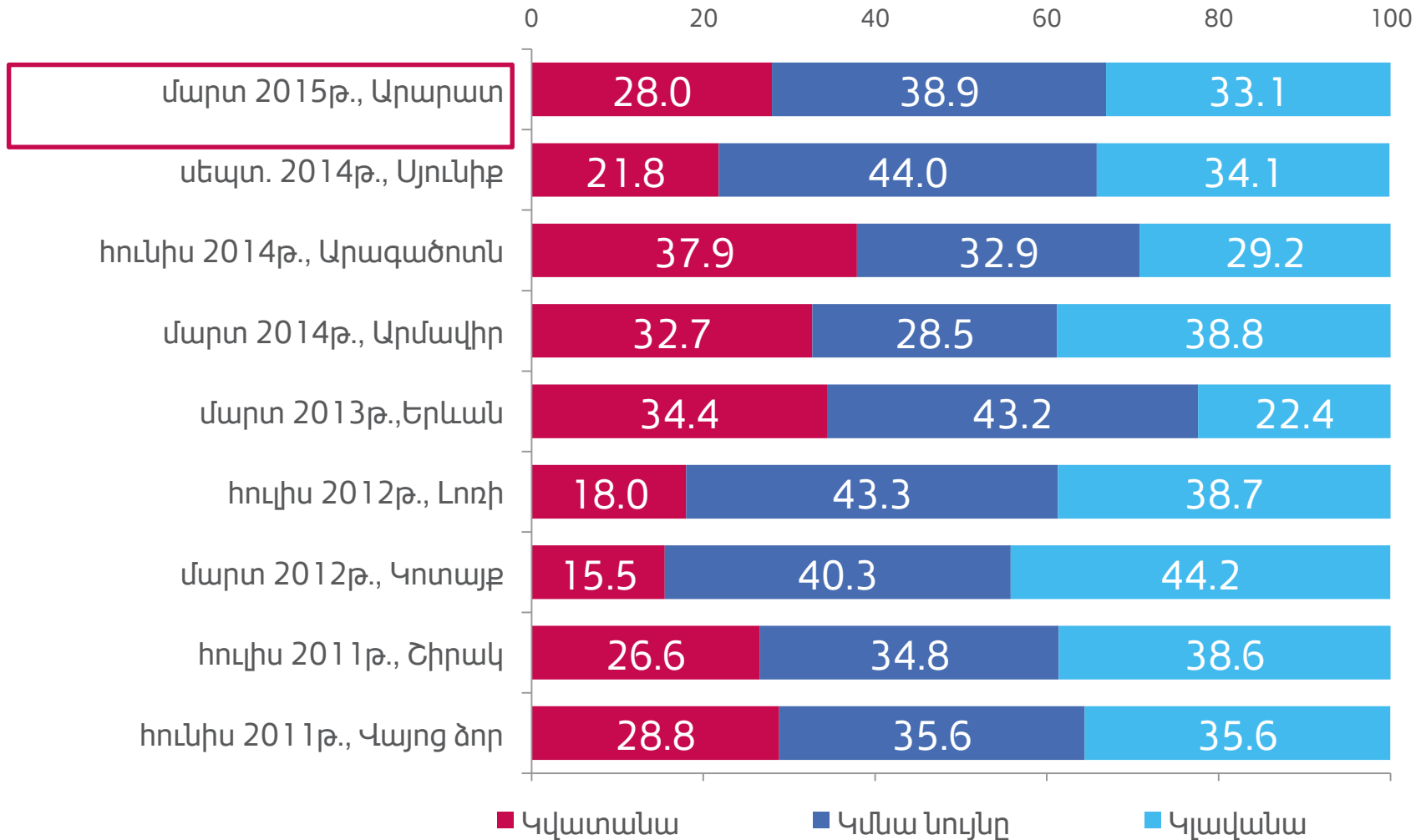
Մոտ ապագայում մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականը

Ըստ Ձեզ, ինչպե՞ս կփոխվի մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակը մոտ ապագայում (%-ով):

Մոտ ապագայում ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականը

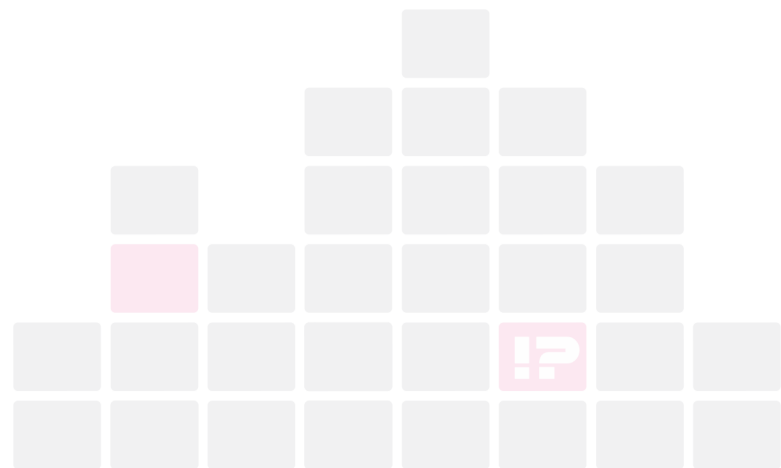
Ըստ Ձեզ, ինչպե՞ս կփոխվի Ձեր ընտանիքի տնտեսական վիճակը մոտ ապագայում (%-ով):

Արարատի մարզի հիմնախնդիրներն ու դրանց զարգացման հավանական տարբերակներն ըստ փորձագետների

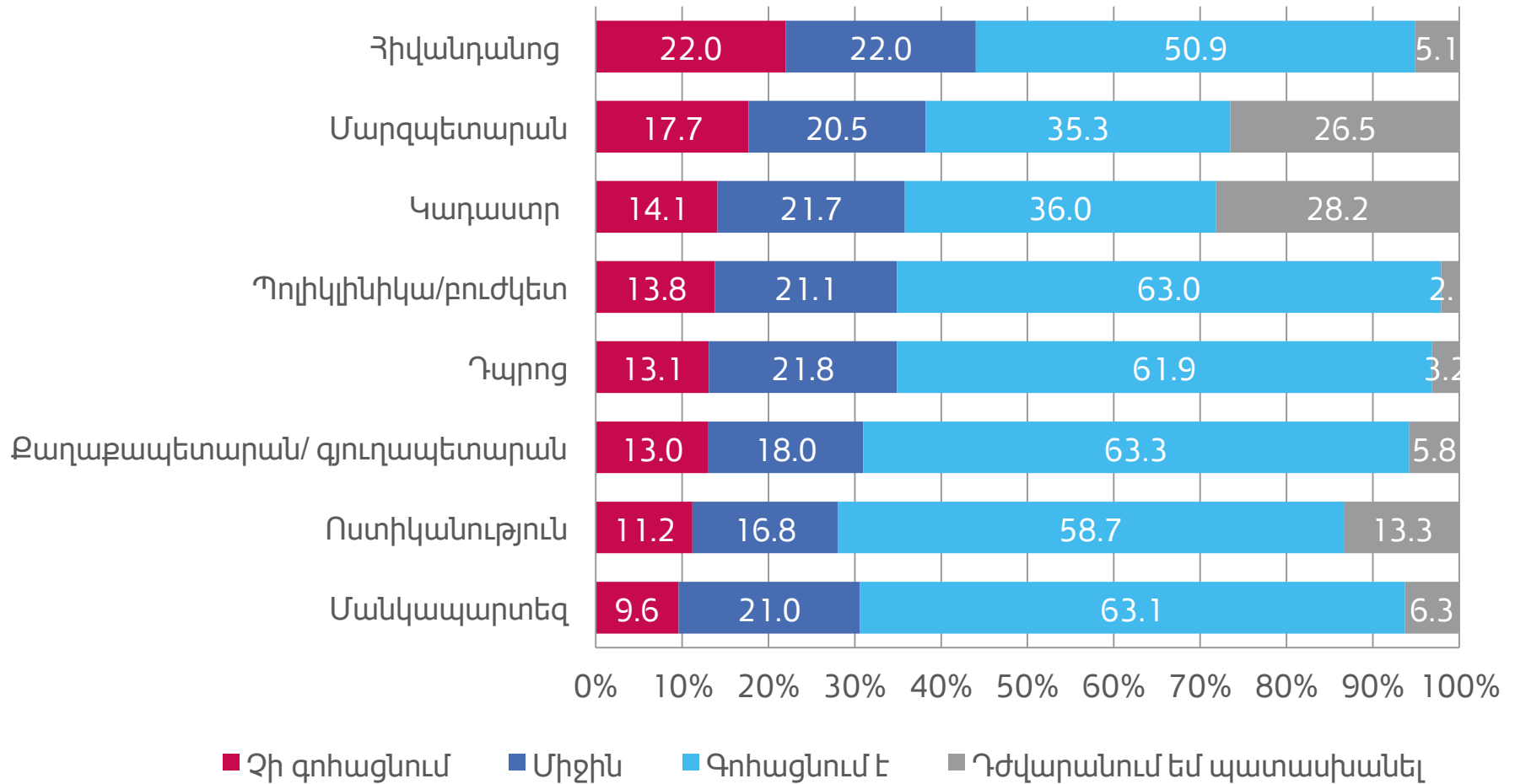
- **Գյուղատնտեսություն.** ըստ փորձագետների՝ Արարատի մարզի հիմնական ռեսուրսը գյուղատնտեսությունն է, որը պետք է զարգացնել նոր տեխնոլոգիաների, մեքենաների ներմուծմամբ, որոնք առավել էֆեկտիվ կդարձնեն գյուղացիների աշխատանքը:
- **Արդյունաբերություն/գործարանների բացում.** մարզում հիմնական խնդիրը գործազրկությունն է, ինչի հետևանքով շատերը հեռանում են մարզից, իսկ գործարանների բացումը կնպաստի նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը:
- **Շահավետ վարկեր.** անհատ ձեռներեցությանը զարկ տալու համար անհրաժեշտ է ստեղծել հարմար վարկային պայմաններ ձեռներեցների համար:

6. Մարզի պետական մարմինների գործունեությունը

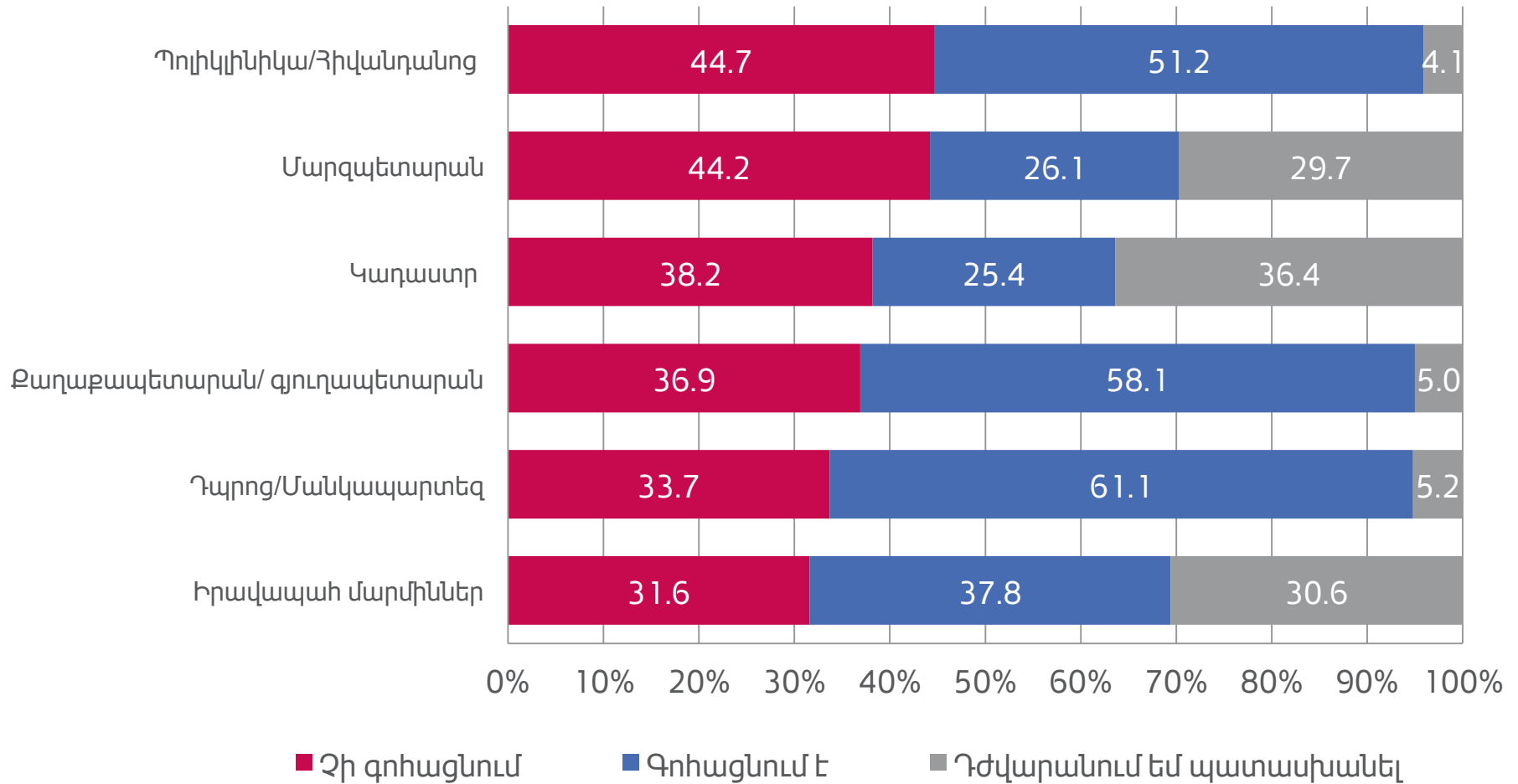
Մարզի պետական մարմինների աշխատանքի գնահատականը (մարտ 2015)

Ասացեք, ինչո՞րե՞մ, որքանո՞վ է Ձեզ գոհացնում հետևյալ պետական մարմինների աշխատանքը Ձեր մարզում (%-ով):

Մարզի պետական մարմինների աշխատանքի գնահատականը (մարտ 2010)

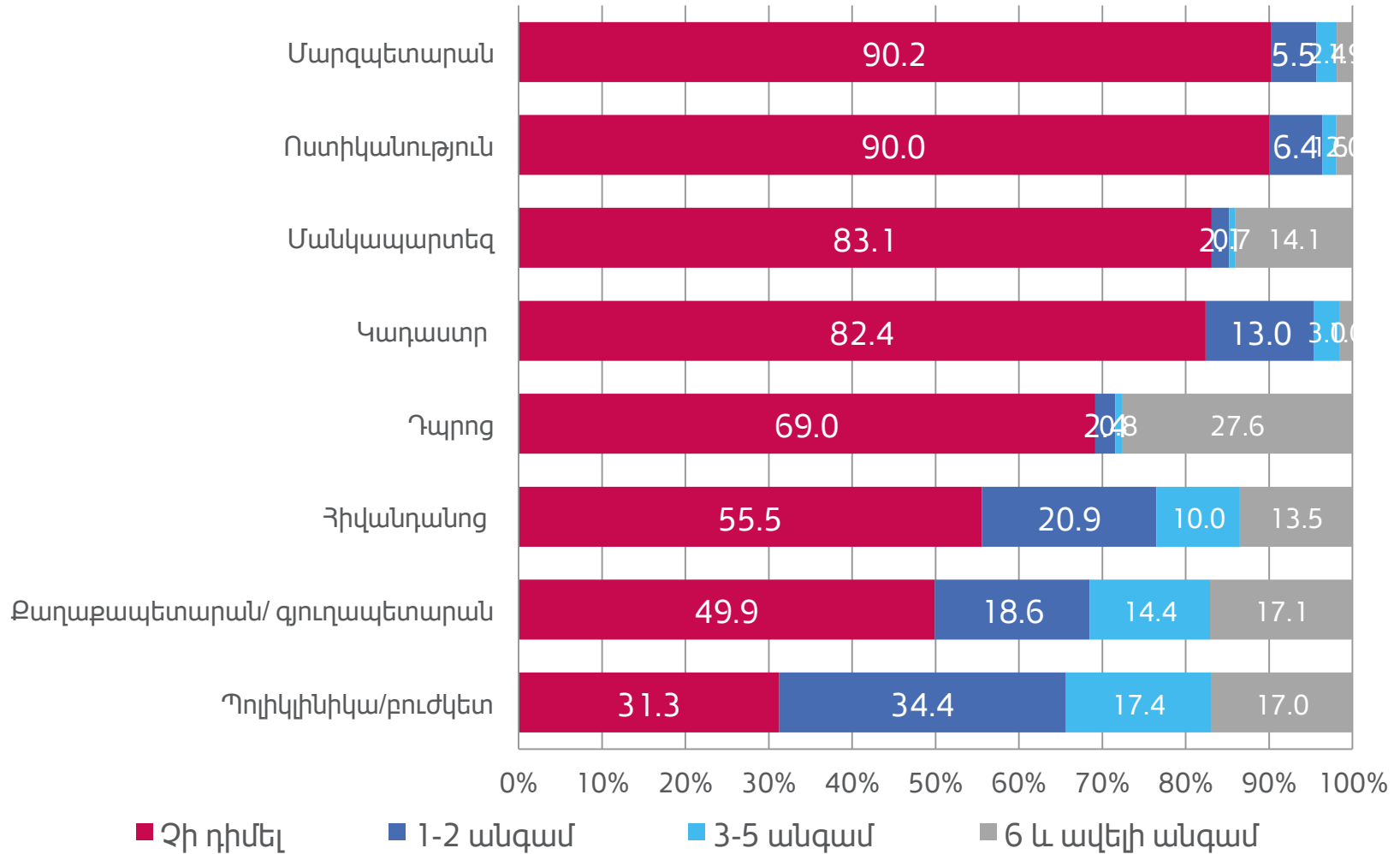
Ասացեք, ինչո՞րե՞մ, որքանո՞վ էՁեզ գոհացնում հետևյալ պետական մարմինների աշխատանքը Ձեր մարզում (%-ով):

*2010թ. մարտին իրականացված հետազոտության ժամանակ պետական մարմինների աշխատանքով գոհունակությունը գնահատվել է ըստ «գոհացնում է» և «չի գոհացնում» տարբերակների, «միջին» գնահատականը չի ներառվել:

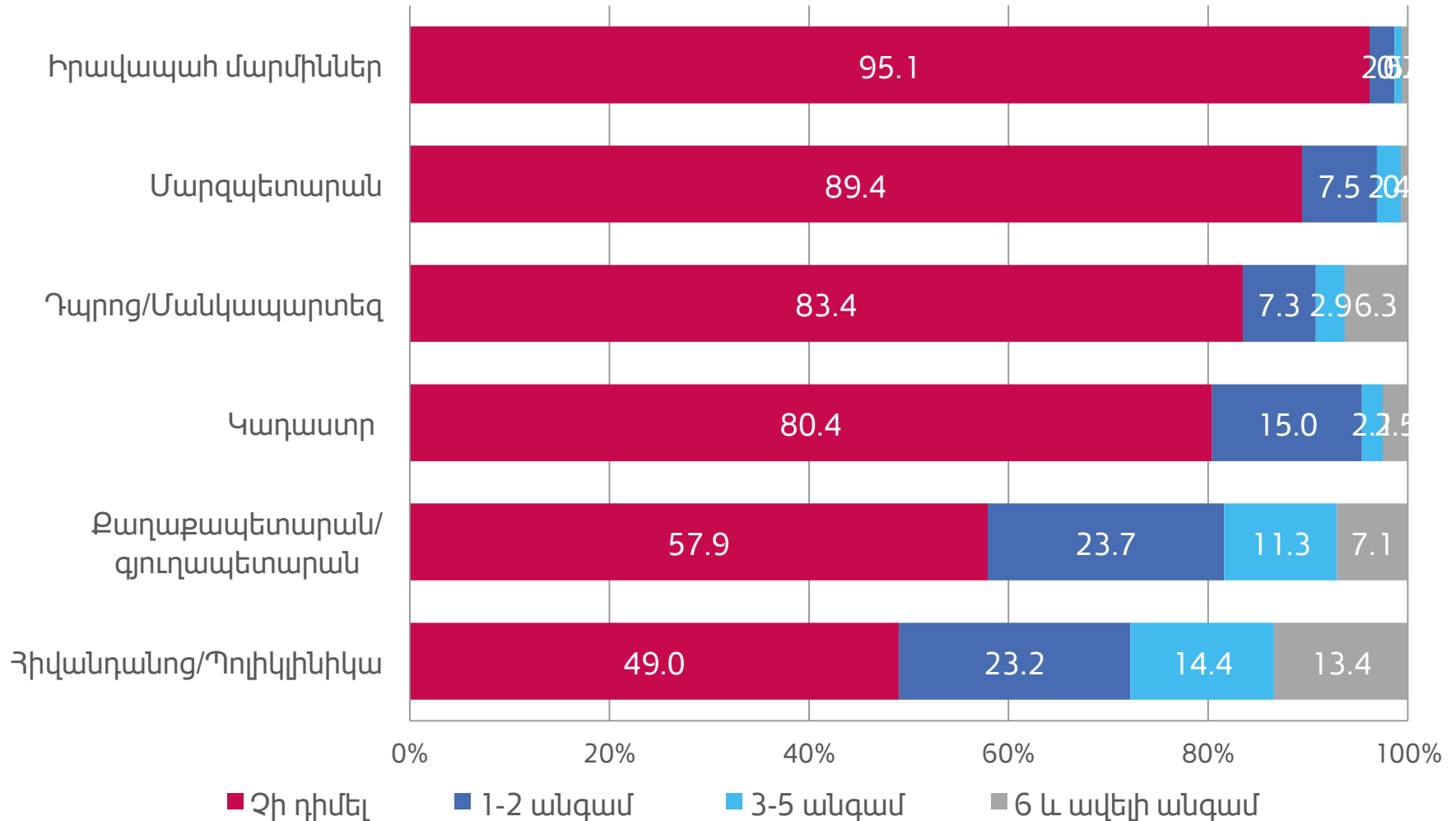
Բնակիչների՝ պետական մարմիններին դիմելու հաճախականությունը (մարտ 2015)

Դուք կամ Ձեր ընտանիքի անդամները որքա՞ն հաճախ եք որևէինդրով դիմել/ առնչվել այդ պետական մարմիններին վերջին մեկ տարվա ընթացքում (%-ով):

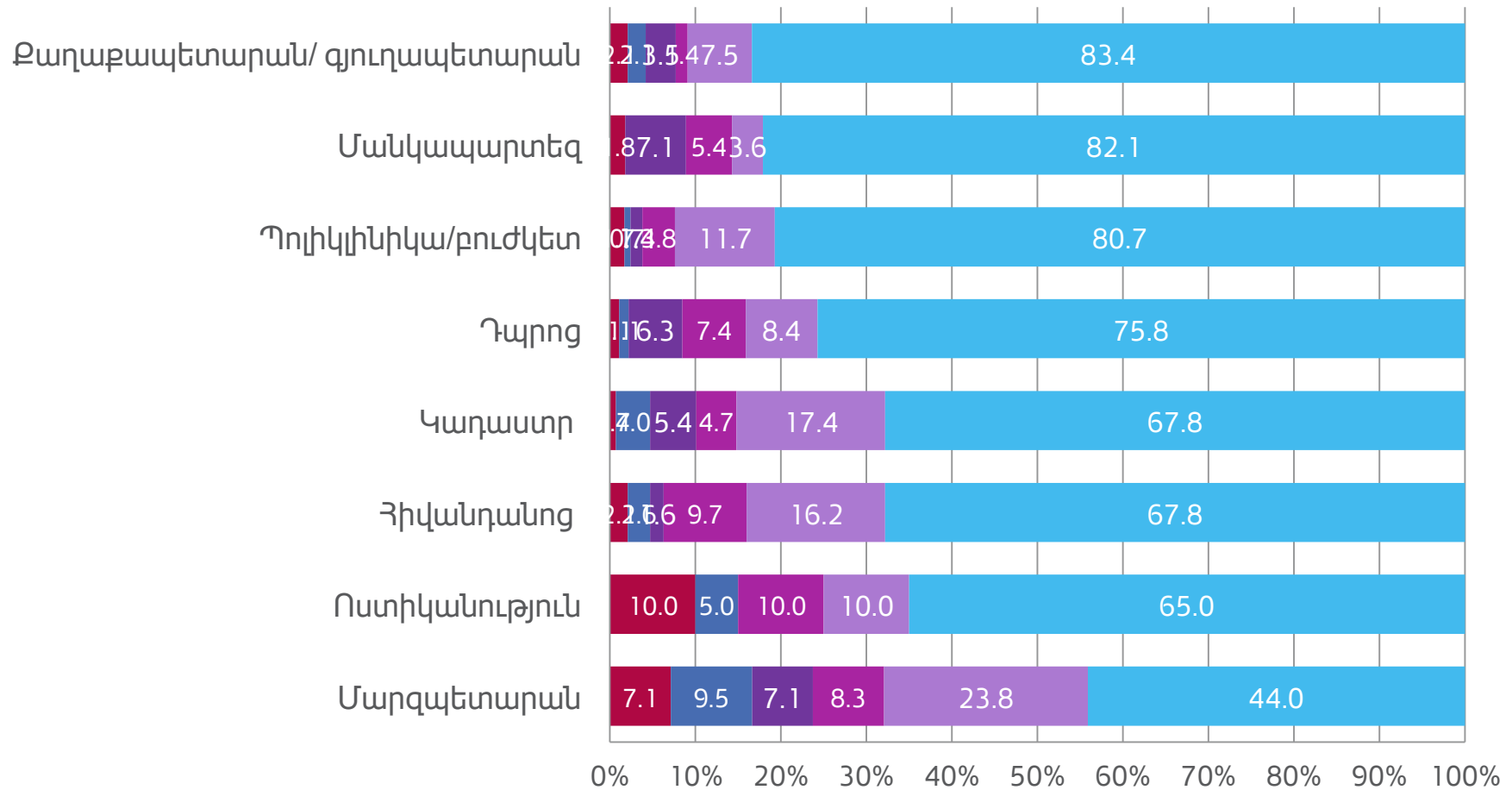
Բնակիչների՝ պետական մարմիններին դիմելու հաճախականությունը (մարտ 2010)

Դուք կամ Ձեր ընտանիքի անդամները որքա՞ն հաճախ եք որևէինդրով դիմել / առնչվել այդ պետական մարմիններին վերջին մեկ տարվա ընթացքում (%-ով):

Պետական մարմինների արձագանքը բնակիչների դիմումներին (մարտ 2015)

Ինչպիսի՞ն է եղել արձագանքը, երբ դիմել եք որևէ ինստիտուտի (%-ով):

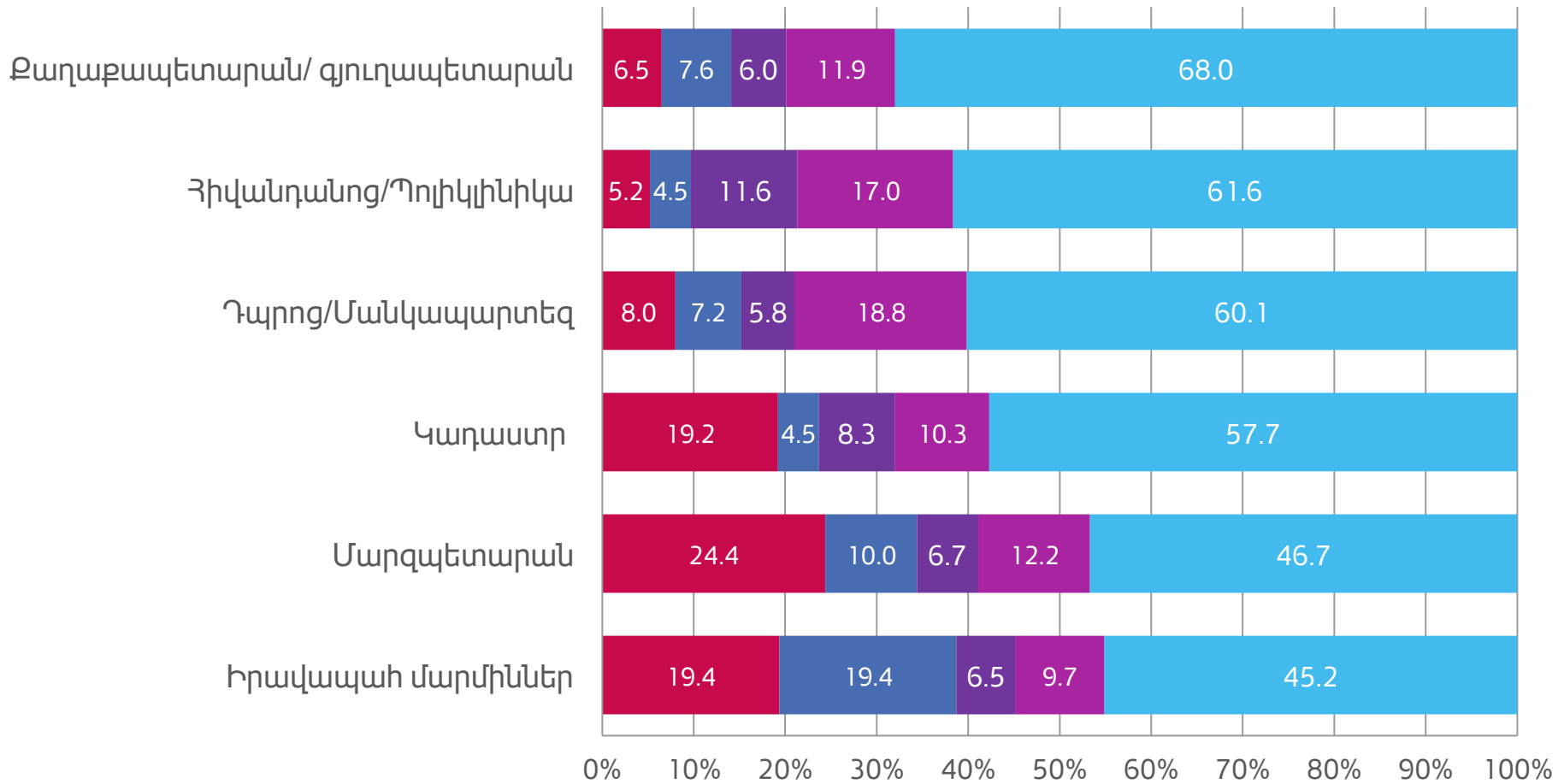

Որոշ տարբերակների դեպքում ընտրանքը փոքր է: Տվյալները հաշվարկվել են ըստ դիմողների քանակի:

- Արձագանք չի եղել
- Եղել են միայն խոստումներ
- Դիմումը մերժվել է
- Եղել են որոշ ոչ արդյունավետ քայլեր
- Եղել են որոշ արդյունավետ քայլեր
- Խնդիրը լուծվել է

Պետական մարմինների արձագանքը բնակիչների դիմումներին (մարտ 2010)

Ինչպիսի՞ն էղել արձագանքը, երբ դիմել եք որևէինդրով (%-ով):

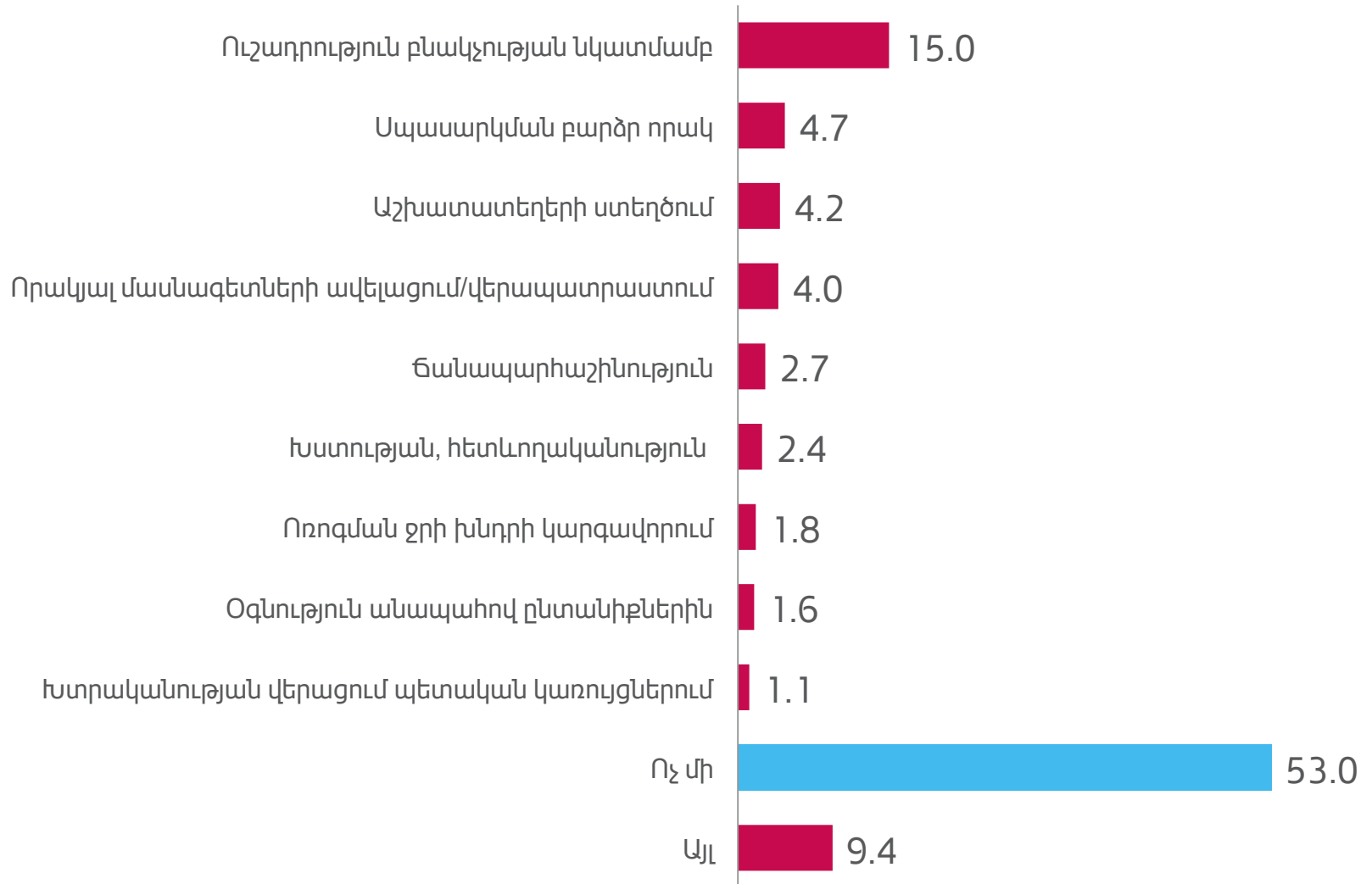

Որոշ տարբերակների դեպքում ընտրանքը փոքր է: Տվյալները հաշվարկվել են ըստ դիմողների քանակի:

- Արձագանք չի եղել
- Եղել են միայն խոստումներ
- Եղել են որոշ ոչ արդյունավետ քայլեր
- Եղել են որոշ արդյունավետ քայլեր
- Խնդիրը լուծվել է

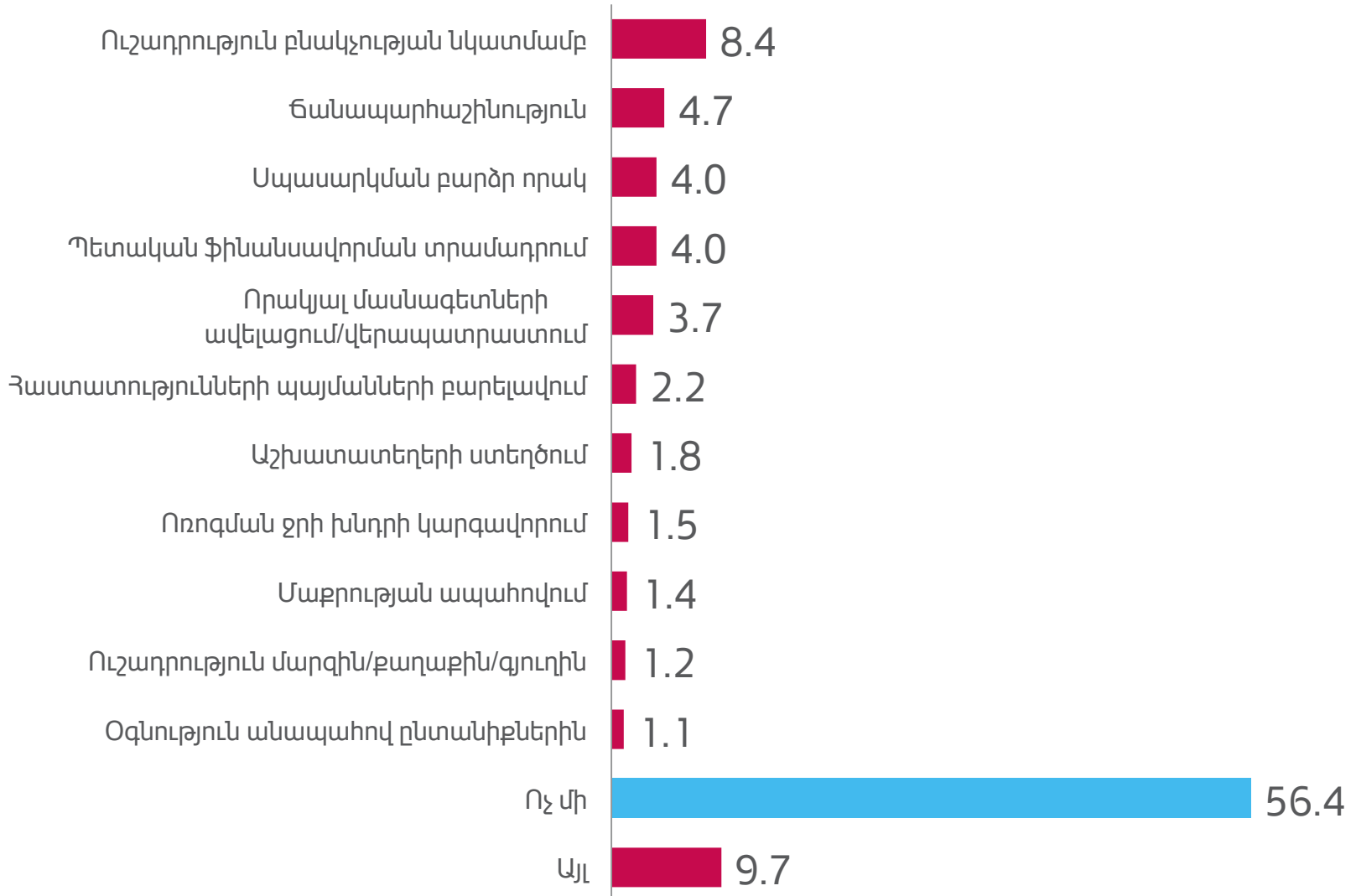
Մարզպետարանի աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք մարզպետարանի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

ՏԻՄ աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

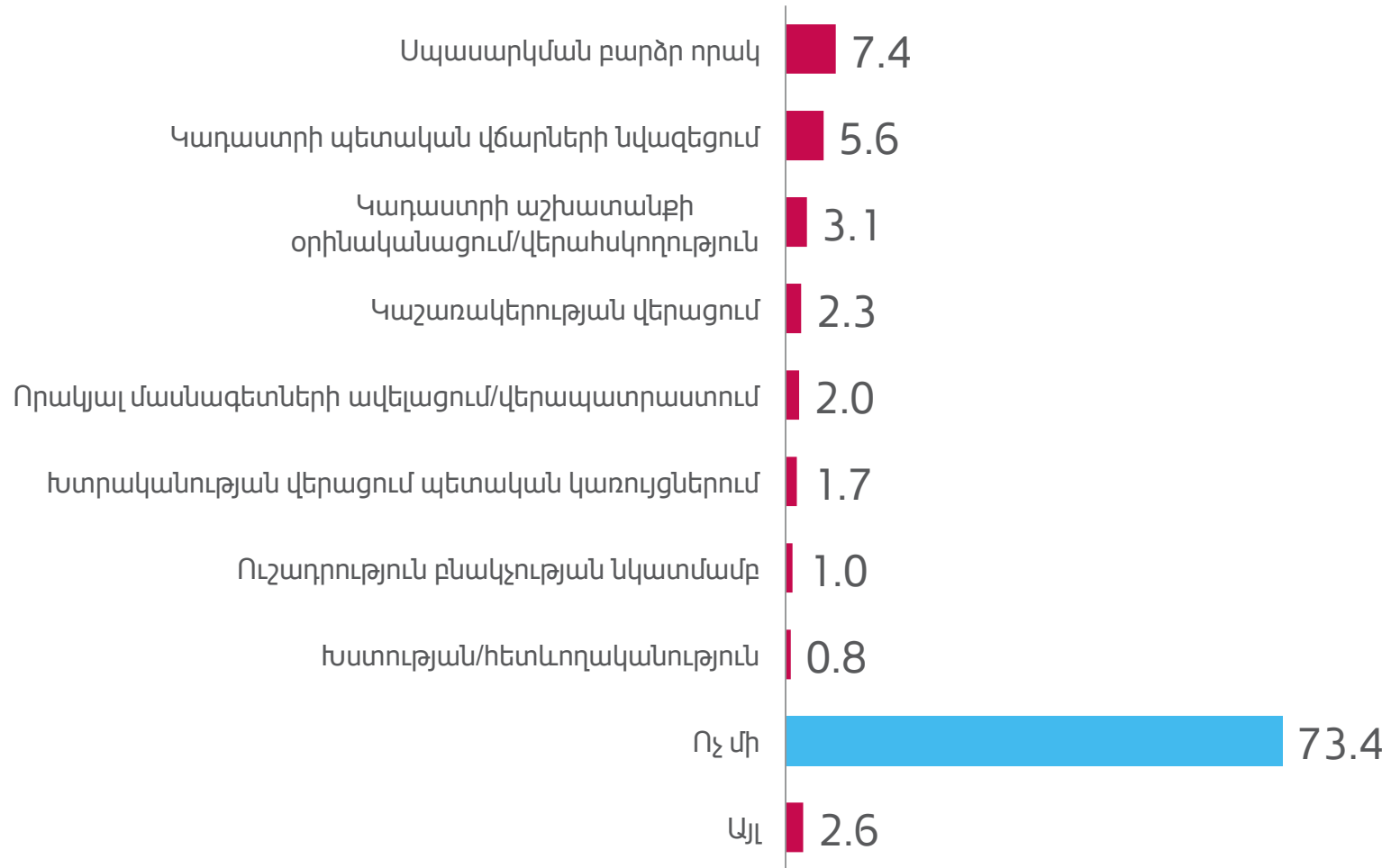
Ի՞նչ առաջարկներ ունեք ՏԻՄ աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

N=780

Կադաստրի աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

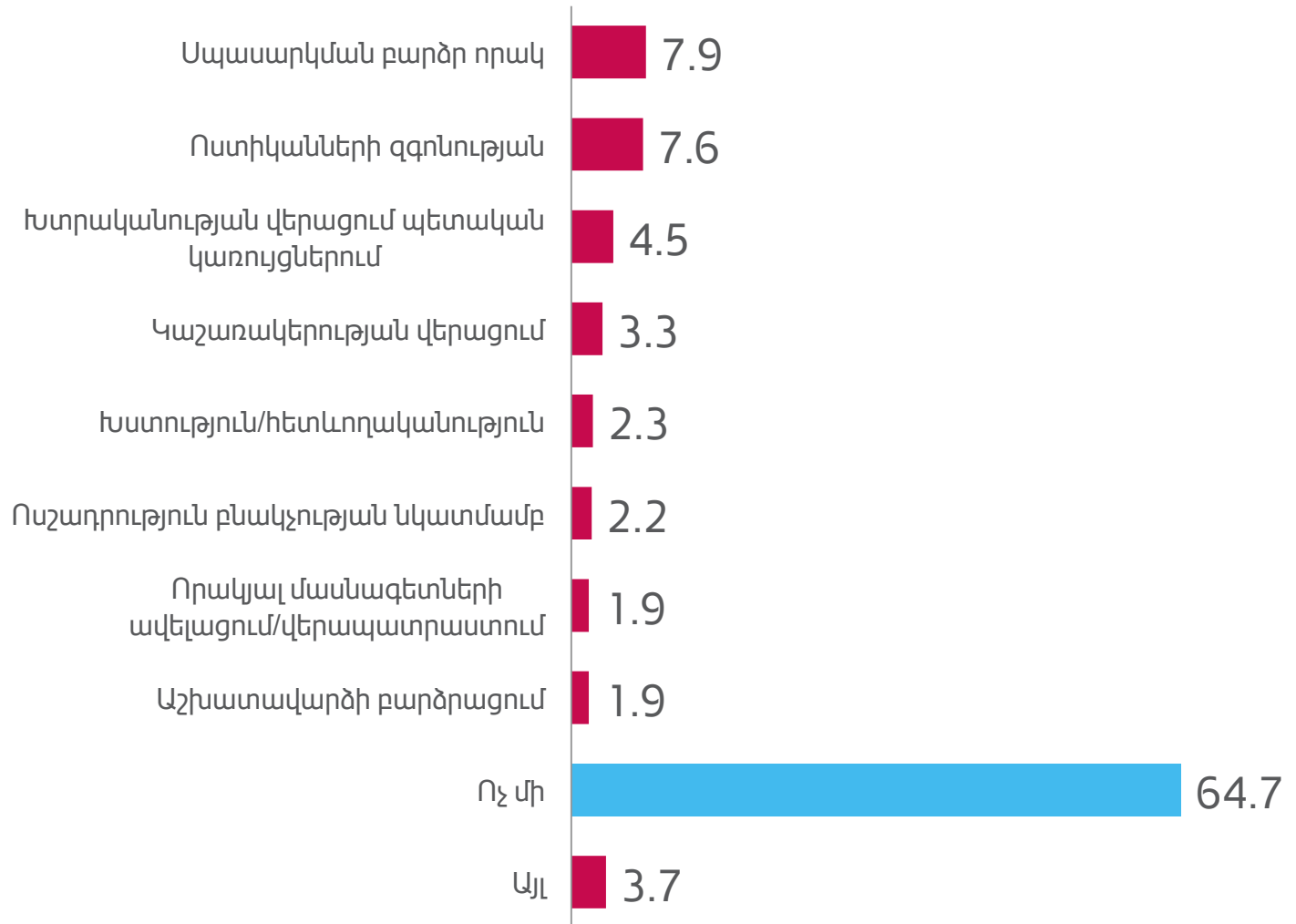
Ի՞նչ առաջարկներ ունեք կադաստրի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

N=602

Ոստիկանության աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

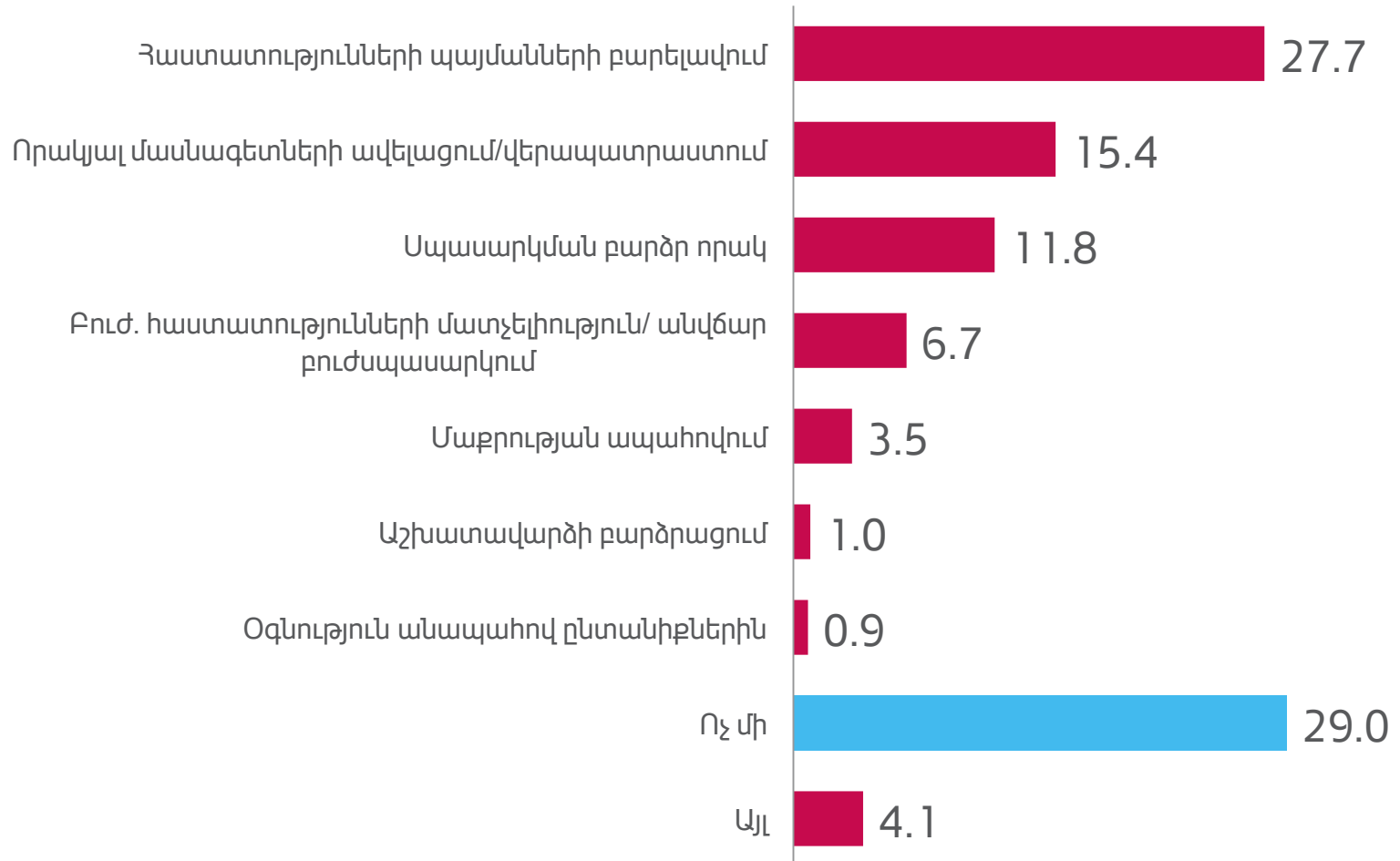
Ի՞նչ առաջարկներ ունեք ոստիկանության աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

N=748

Հիվանդանոցների աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

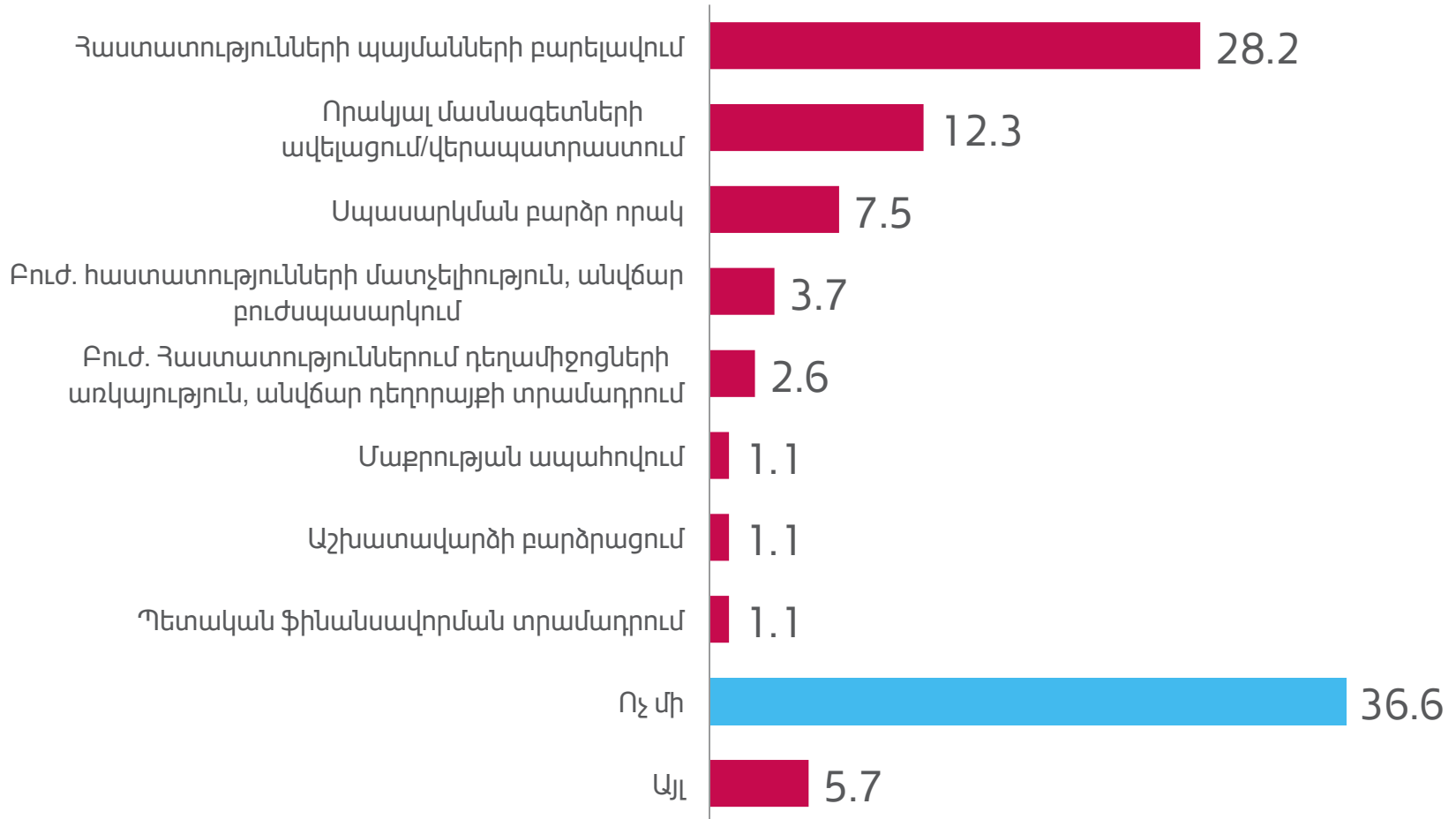
Ի՞նչ առաջարկներ ունեք հիվանդանոցների աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

N=840

Բուժկետերի/պոլիկլինիկաների աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

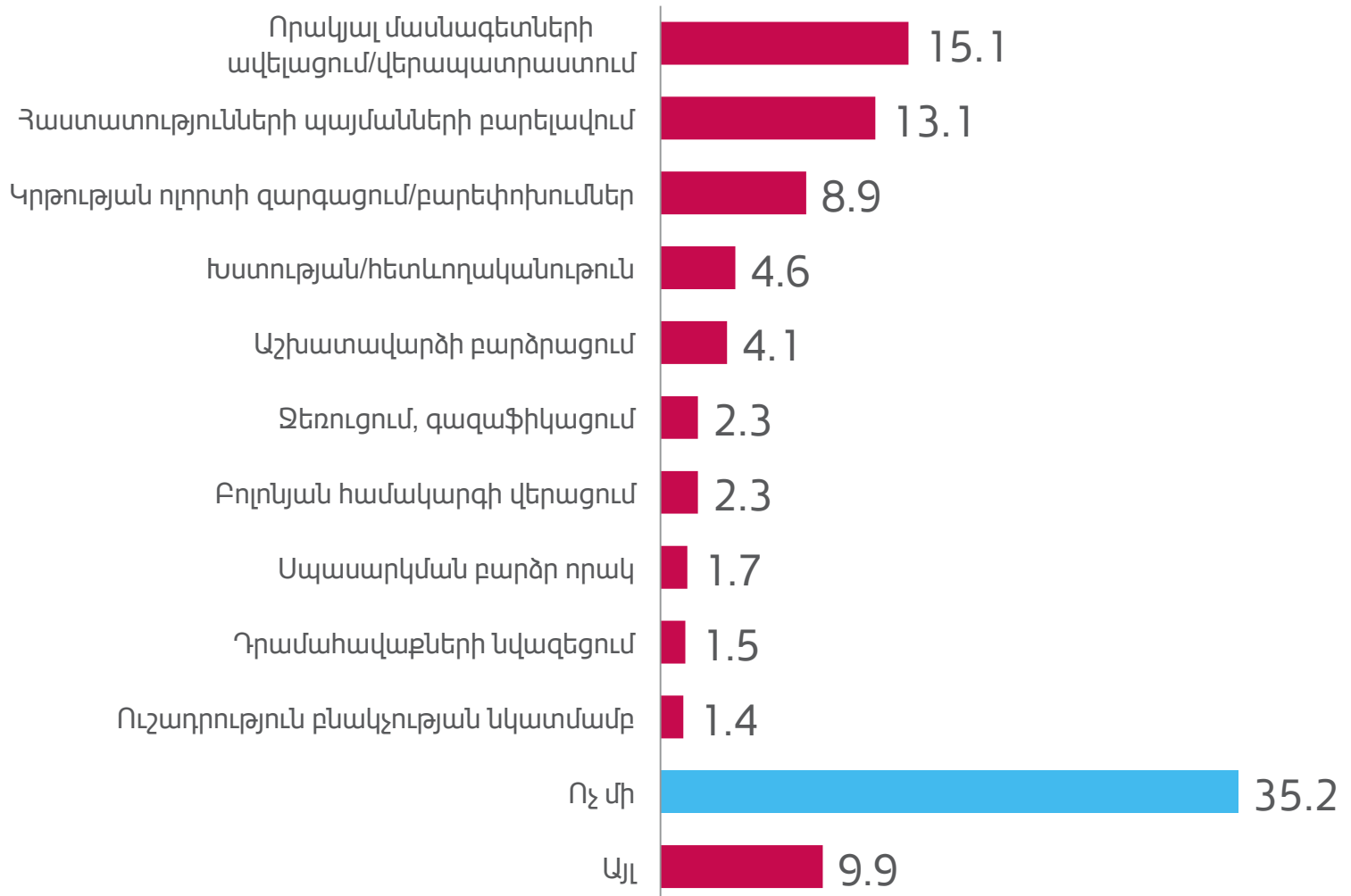
Ի՞նչ առաջարկներ ունեք բուժկետերի/պոլիկլինիկաների աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

N=816

Դպրոցների աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

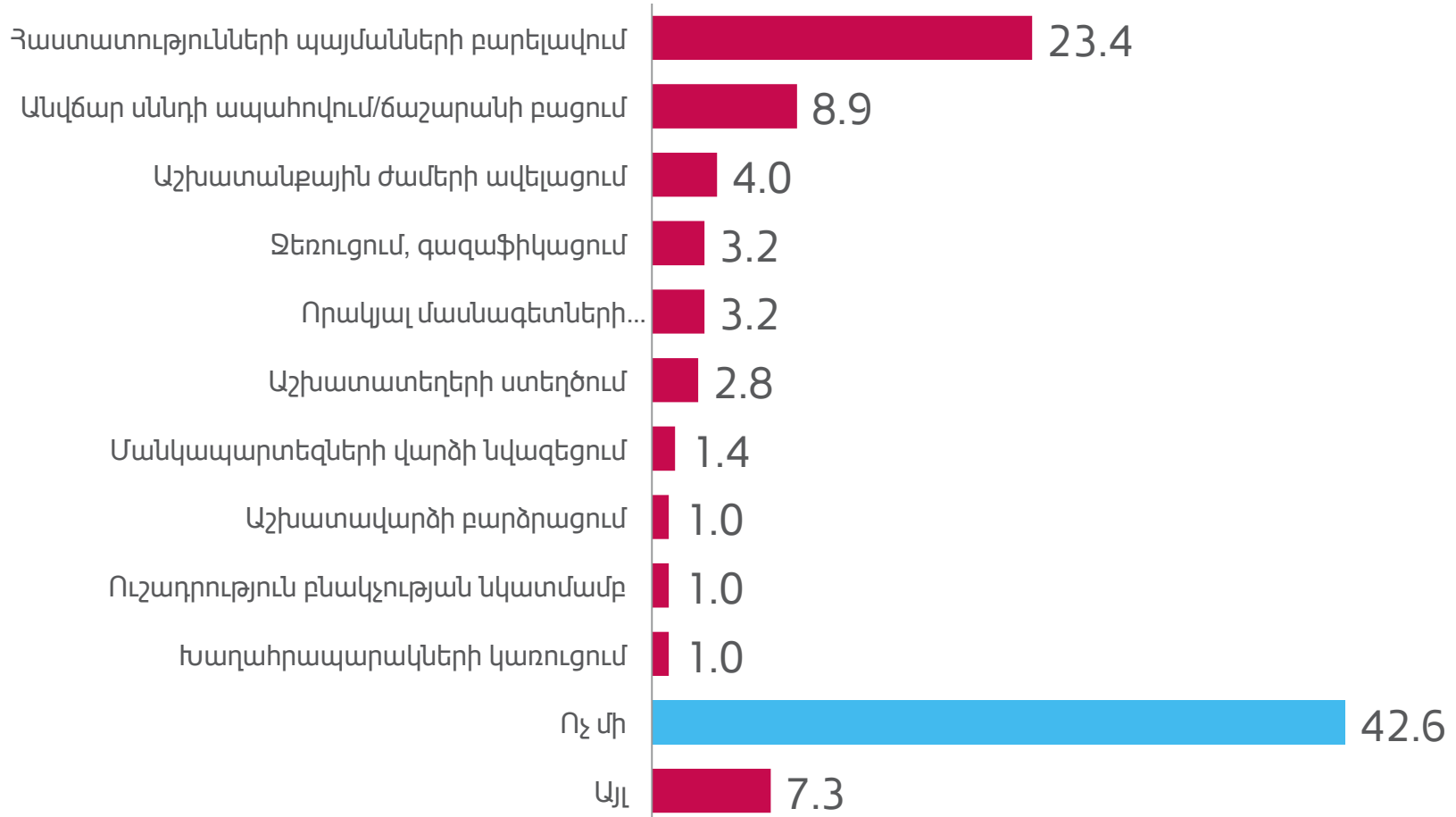
Ի՞նչ առաջարկներ ունեք դպրոցների աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

N=794

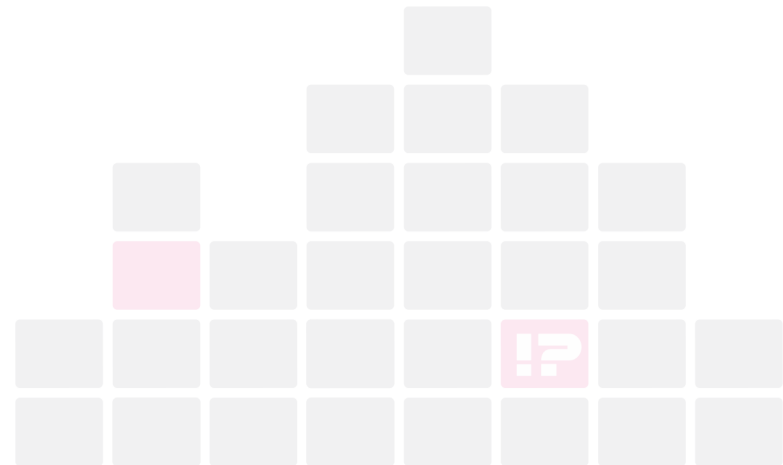
Մանկապարտեզների աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք մանկապարտեզների աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

N=747

7. Օրենքների խախտումը և կոռուպցիոն դրսևորումները պետական կառույցներում

Անարդարություններն ըստ ոլորտների

Ո՞ր ոլորտներում են առավել շատ անօրինականություններ տեղի ունենում (%-ով, մինչև 3 պատ.):

Անարդարության դրսևորումներն ըստ ոլորտների - 1

Առողջապահություն –
14.8%

1. Կոռուպցիա/ կաշառակերություն
2. Սխալ բուժում
3. Պետպատվերը չի գործում
4. Ոչ կոմպետենտ մասնագետներ, մասնագետների ցածր որակ
5. Բարձր վճարներ

Ոստիկանություն –
11.1%

1. Կոռուպցիա/ Կաշառակերություն
2. Անտեղի տուգանքներ
3. Հանցագործությունների աճ
4. Օրենքի ոտնահարում

Անարդարության դրսևորումներն ըստ ոլորտների - 2

Չբաղվածության ոլորտ
– 7.0%

1. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
2. Աշխատատեղերի բացակայություն
3. Ցածր աշխատավարձ
4. ԽՃԲ ինստիտուտի առկայություն

Քաղաքականություն –
6.4%

1. Ընտրական կեղծիքներ/ընտրակաշառք
2. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
3. Բռնություն հանրահավաքների ժամանակ

Կրթություն – 5.7%

1. Կոռուպցիա/ կաշառակերություն
2. Դրամահավաքներ
3. Խտրականություն
4. Բարձր վճարներ

Անարդարության դրսևորումներն ըստ ոլորտների - 3

Կադաստր –5.1%

1. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
2. Թղթաբանական քաշքշուկներ
3. Վատ աշխատանք

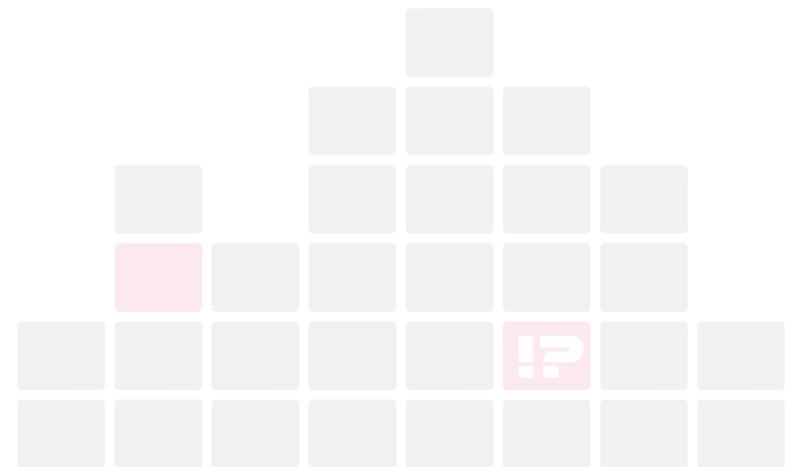
ՏԻՄ/մարզպետարան –
5.1%

1. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
2. Սպասարկման ցածր մակարդակ
3. Մարդու իրավունքների ոտնահարում
4. ԽՃԲ համակարգ

Սոցիալական
ապահովության
համակարգ – 5.1%

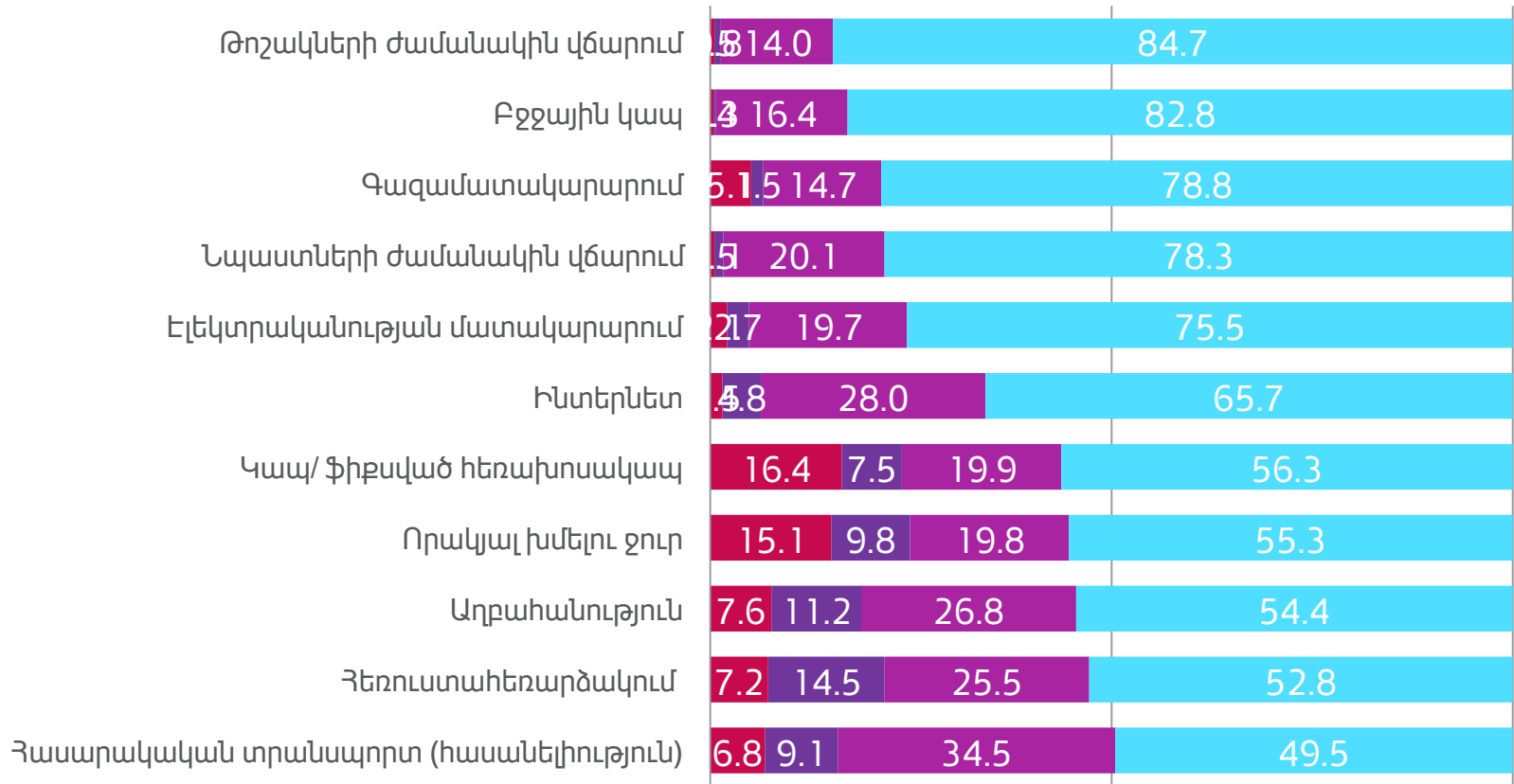
1. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
2. Անօրինականություններ
3. Նպաստի/փարոսի բացակայություն

8. Համայնքների սոցիալական պատկերը

Համայնքի ապահովվածությունը կենսապայմաններով ու ծառայություններով - 1

Որքանով է ապահովված Ձեր քաղաքը/գյուղը հետևյալով (%-ով):

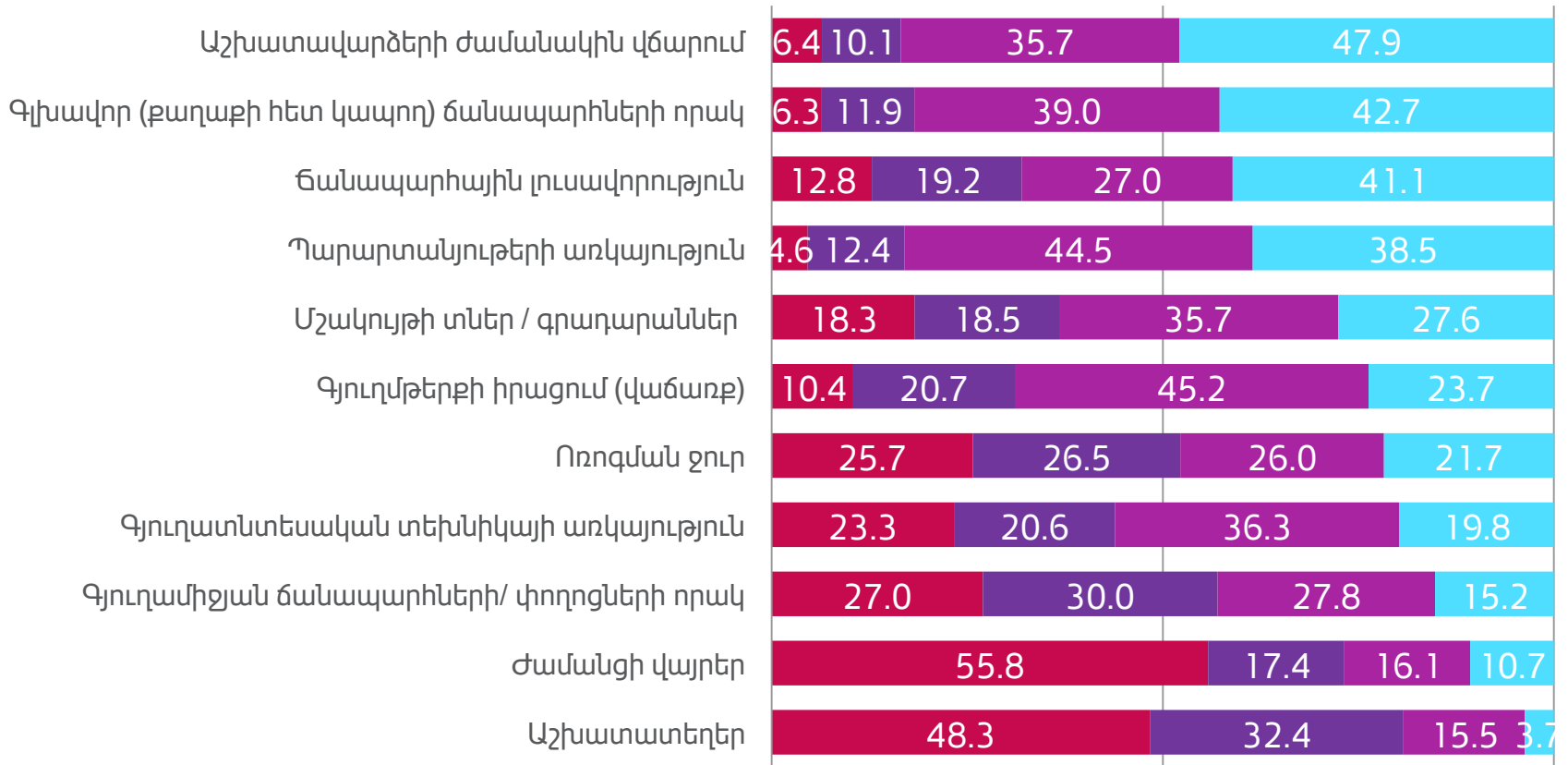
N=897

■ Բոլորովին ապահովված չէ
■ Ավելի շուտ ապահովված է

■ Ավելի շուտ ապահովված չէ
■ Լիովին ապահովված է

Համայնքի ապահովվածությունը կենսապայմաններով ու ծառայություններով - 2

Որքանով է ապահովված Ձեր քաղաքը/գյուղը հետևյալով (%-ով):

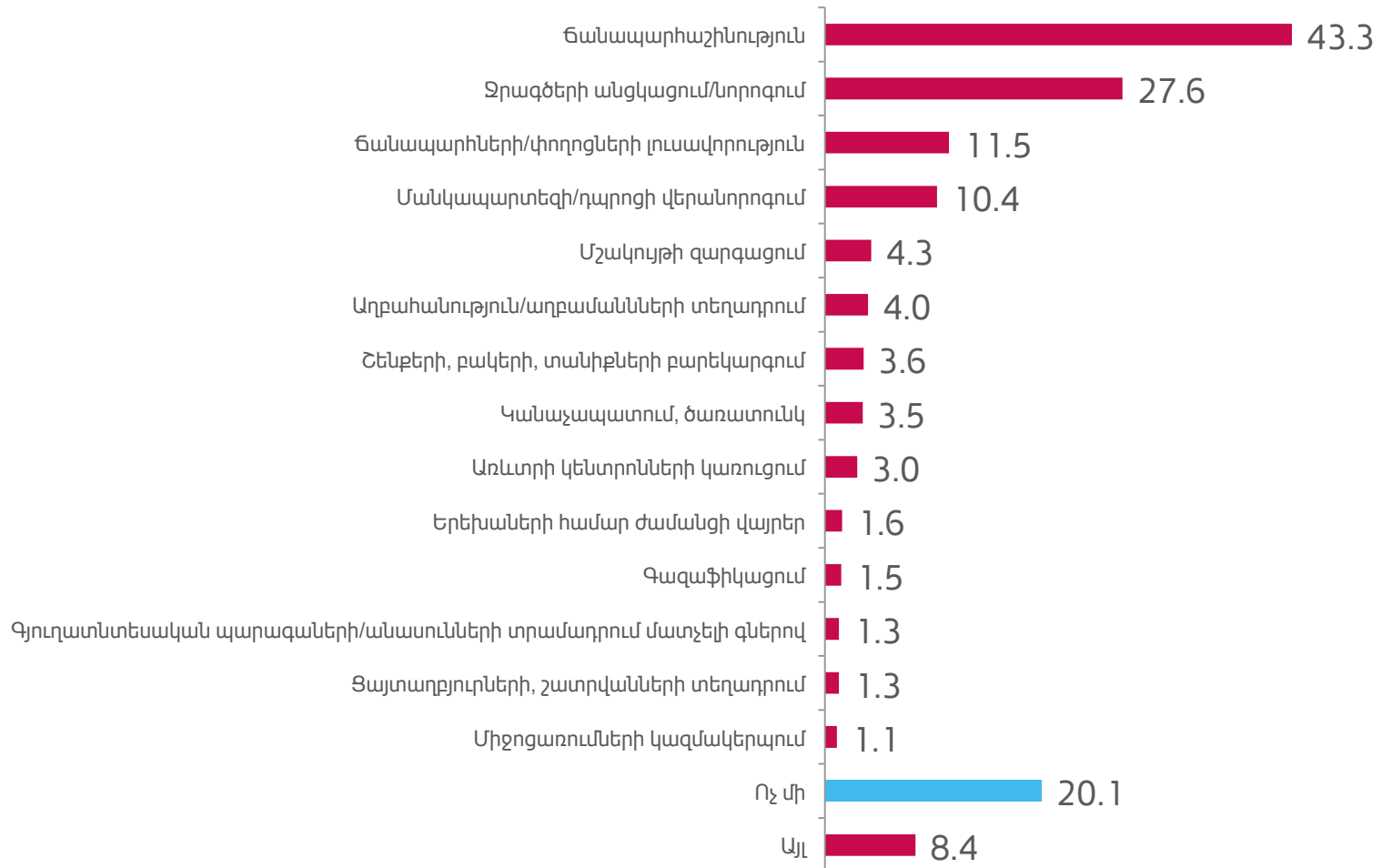
N=897

- Բոլորովին ապահովված չէ
- Ավելի շուտ ապահովված է

- Ավելի շուտ ապահովված չէ
- Լիովին ապահովված է

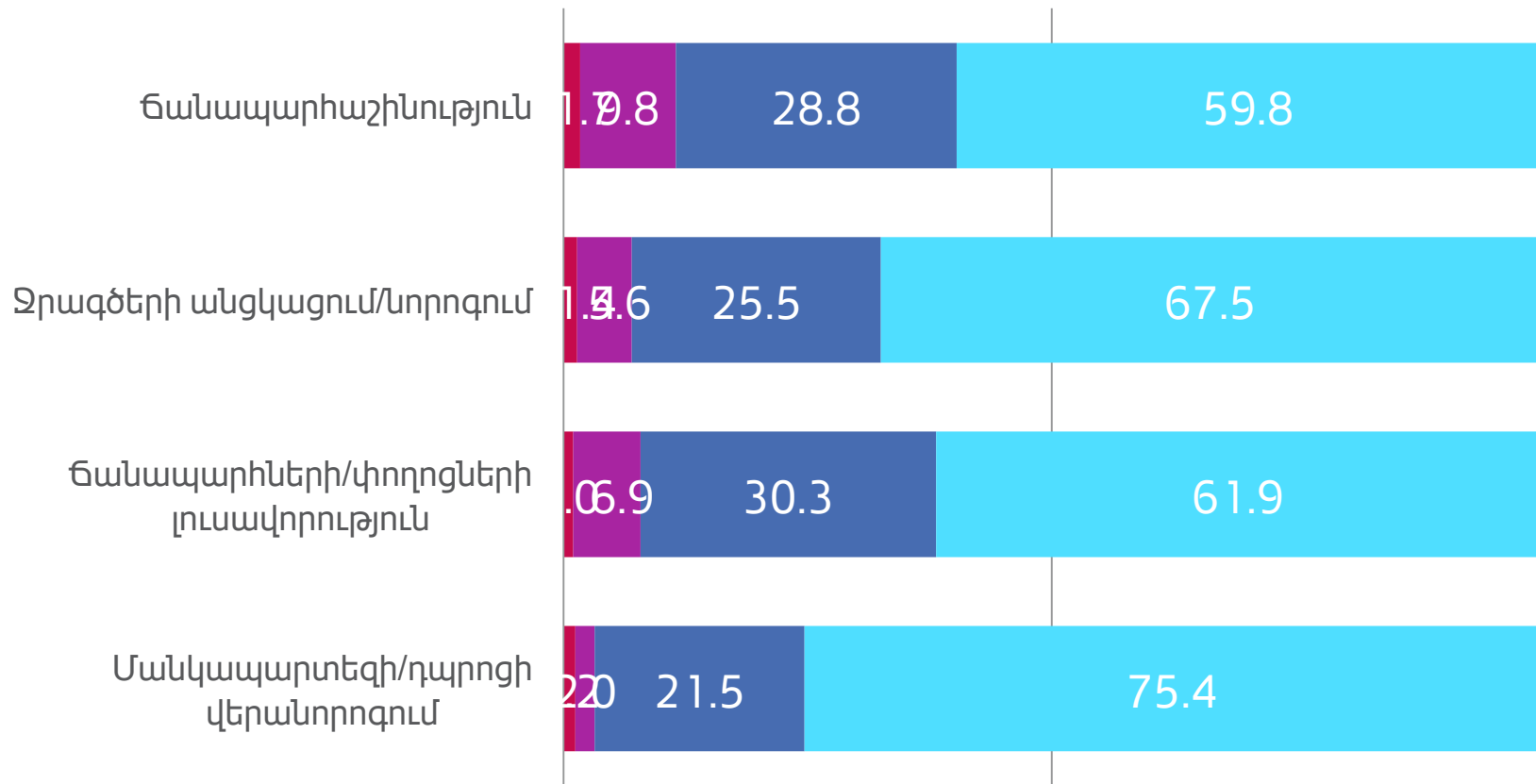
Չամայնքում իրականացված աշխատանքներ, ծրագրեր

Ասացե՛ք, ինչո՞րե՞մ, Վերջին երեք տարիների ընթացքում քաղաքի/գյուղի զարգացմանն ուղղված ի՞նչ աշխատանքներ են տարվել (%-ով):

Համայնքում իրականացված աշխատանքների, ծրագրերի գնահատականը

Որքանով են հաջողված եղել այդ աշխատանքները (%-ով):

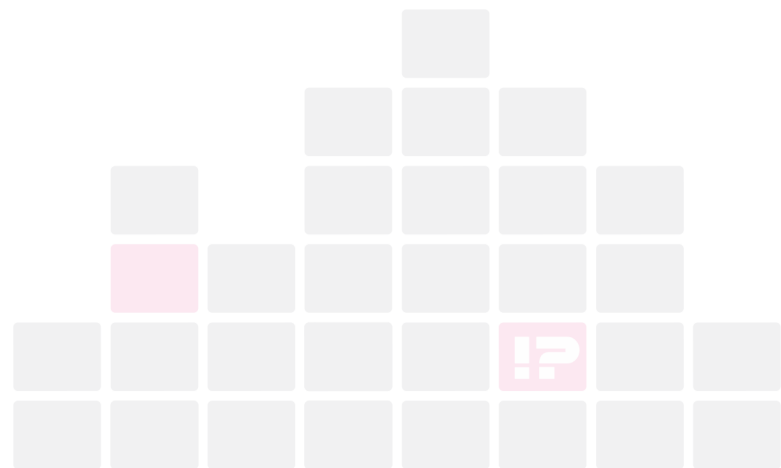
N=897

■ Ընդհանրապես հաջողված չեն ■ Ավելի շուտ հաջողված չեն ■ Ավելի շուտ հաջողված են ■ Շատ հաջողված են

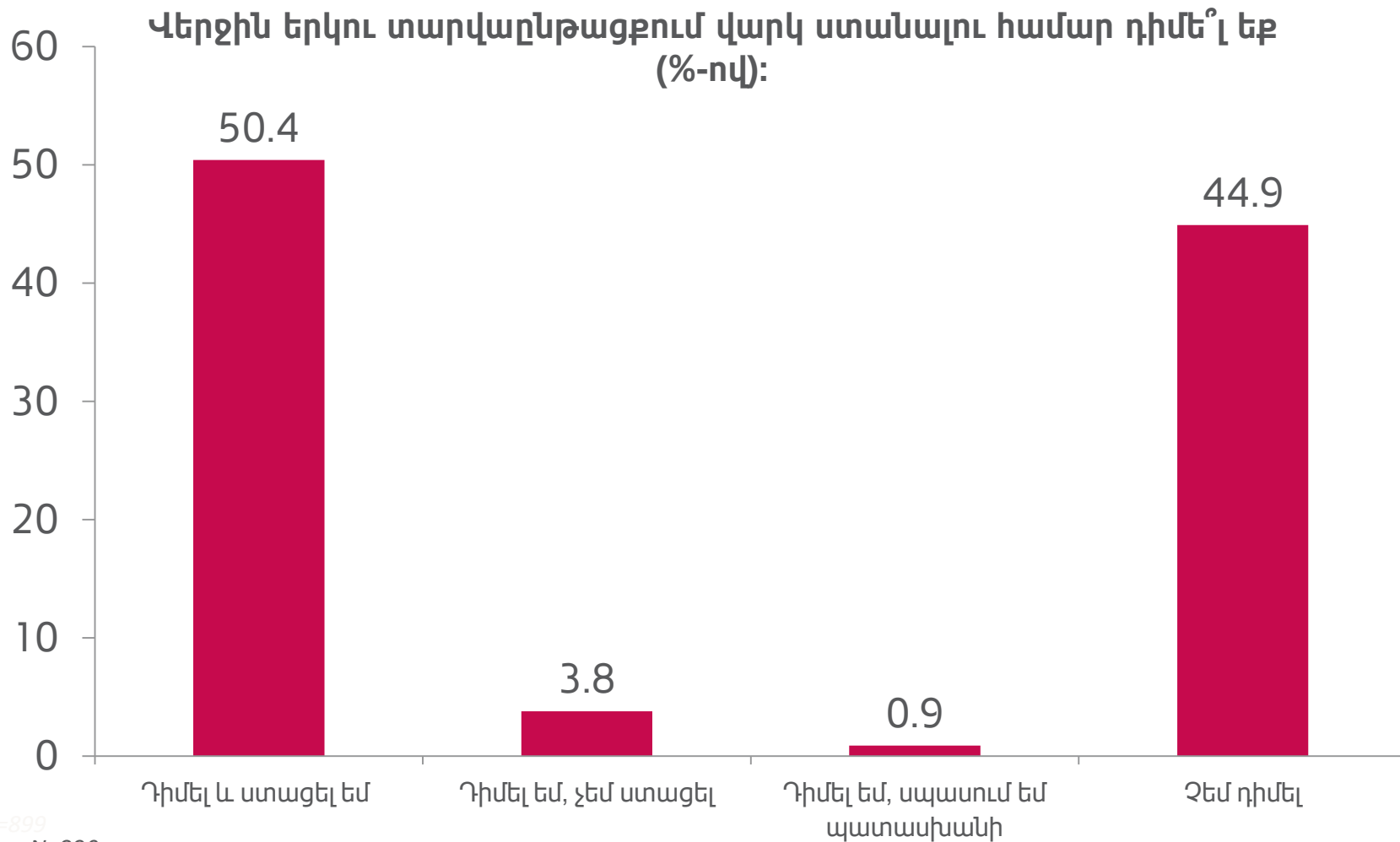
Արարատի մարզի զարգացման առաջարկները

Արարատի մարզի զարգացմանն ուղղված ի՞նչ երեք առաջնահերթ քայլեր պետք է ձեռնարկի Նոր/ապագամարզպետը (%-ով):	Ըստ նշված հարցվողների առաջարկների %-ով
Աշխատատեղերի ստեղծում	59.2
Գյուղատնտեսության զարգացում	13.9
Ոռոգման ջրի խնդրի կարգավորում	11.6
Ճանապարհաշինություն	10.7
Գյուղմթերքի իրացման խնդրի լուծում	8.1
Վարկային համակարգում բարեփոխումներ	7.5
Արդյունաբերության/արտադրության զարգացում	6.8
Աշխատավարձի բարձրացում	6.1
Կենսամակարդակի բարձրացում	5.2
Մշակույթի զարգացում	5.1
Առողջապահության ոլորտում բարեփոխումներ	4.2
Գնաճի կանխում/գների իջեցում	3.9
Հարկային դաշտում բարեփոխումներ	3.6
Կրթության ոլորտում բարեփոխումներ	3.4
Խմելու ջրի խնդրի կարգավորում	3.2
Թոշակների/նպաստների բարձրացում	3.1

9.Վարկեր

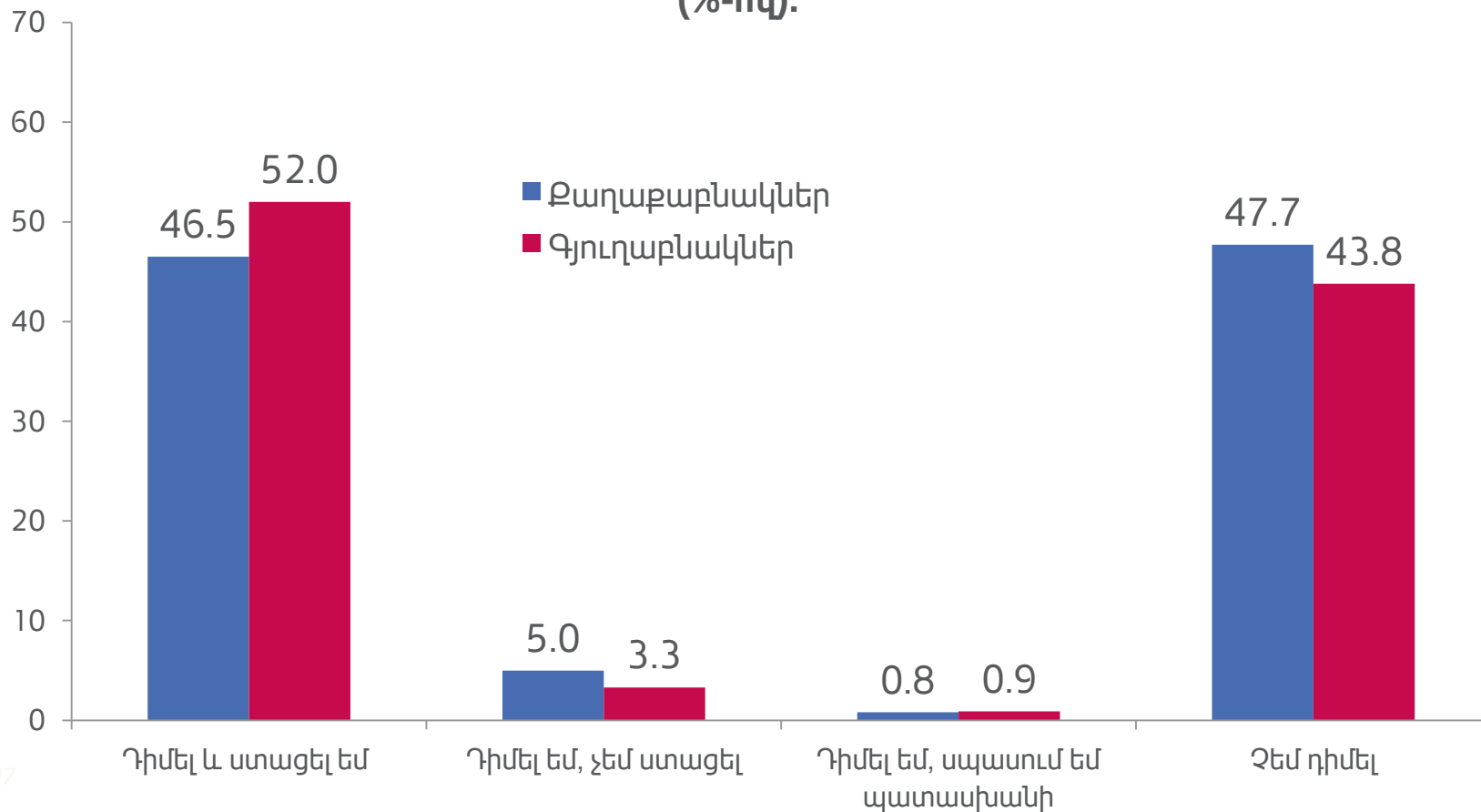
Վարկ ստանալու համար դիմածների և չդիմածների հարաբերակցությունը և խնդիրների առկայությունը Արարատի մարզում

N=899
N=890

Վարկ ստանալու համար դիմածների և չդիմածների հարաբերակցությունը և խնդիրների առկայությունը Արարատի մարզի գյուղաբնակների և քաղաքաբնակների մոտ

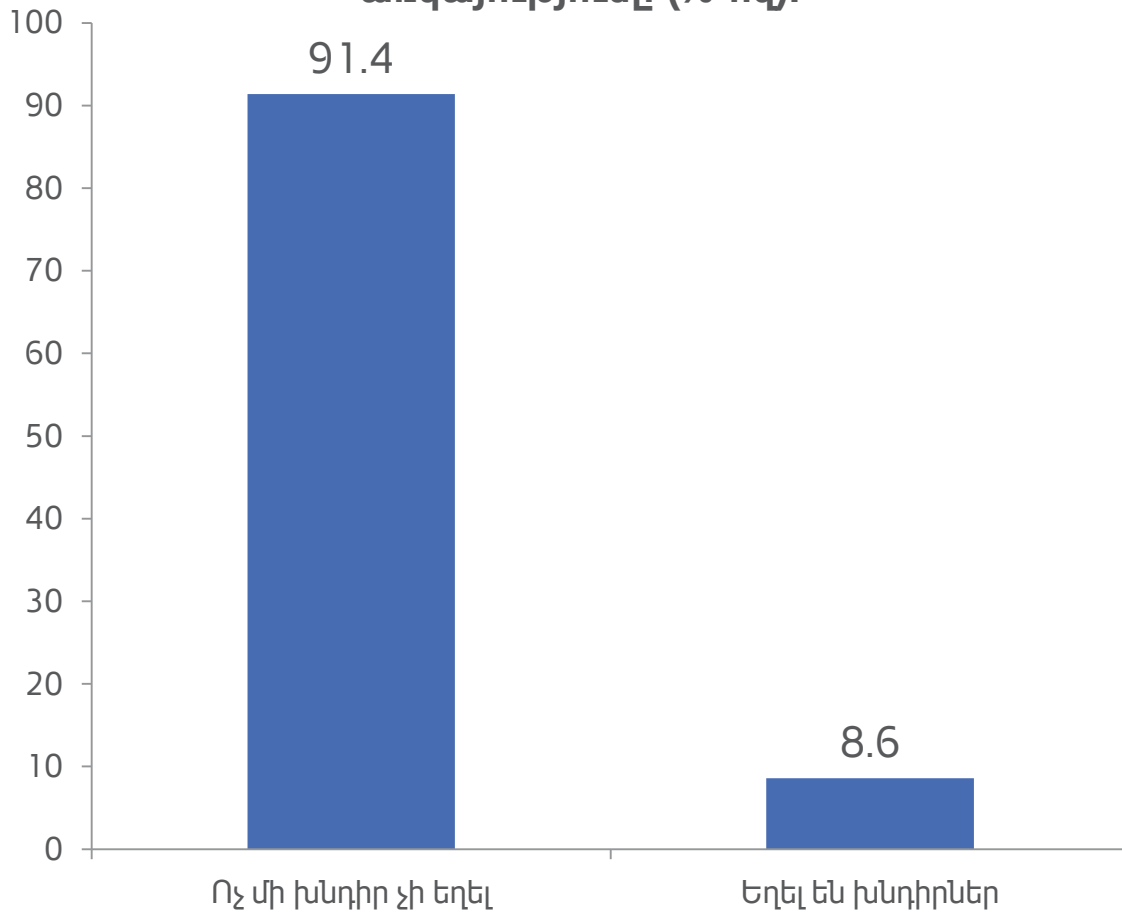
Վերջին երկու տարվա ընթացքում վարկ ստանալու համար դիմել էք (%-ով):

N=897

Վարկի հետ կապված խնդիրներ

Վարկի հետ կապված խնդիրների առկայությունը (%-ով):

N=411

Վարկերի հետ կապված հիմնական խնդիրներն են.

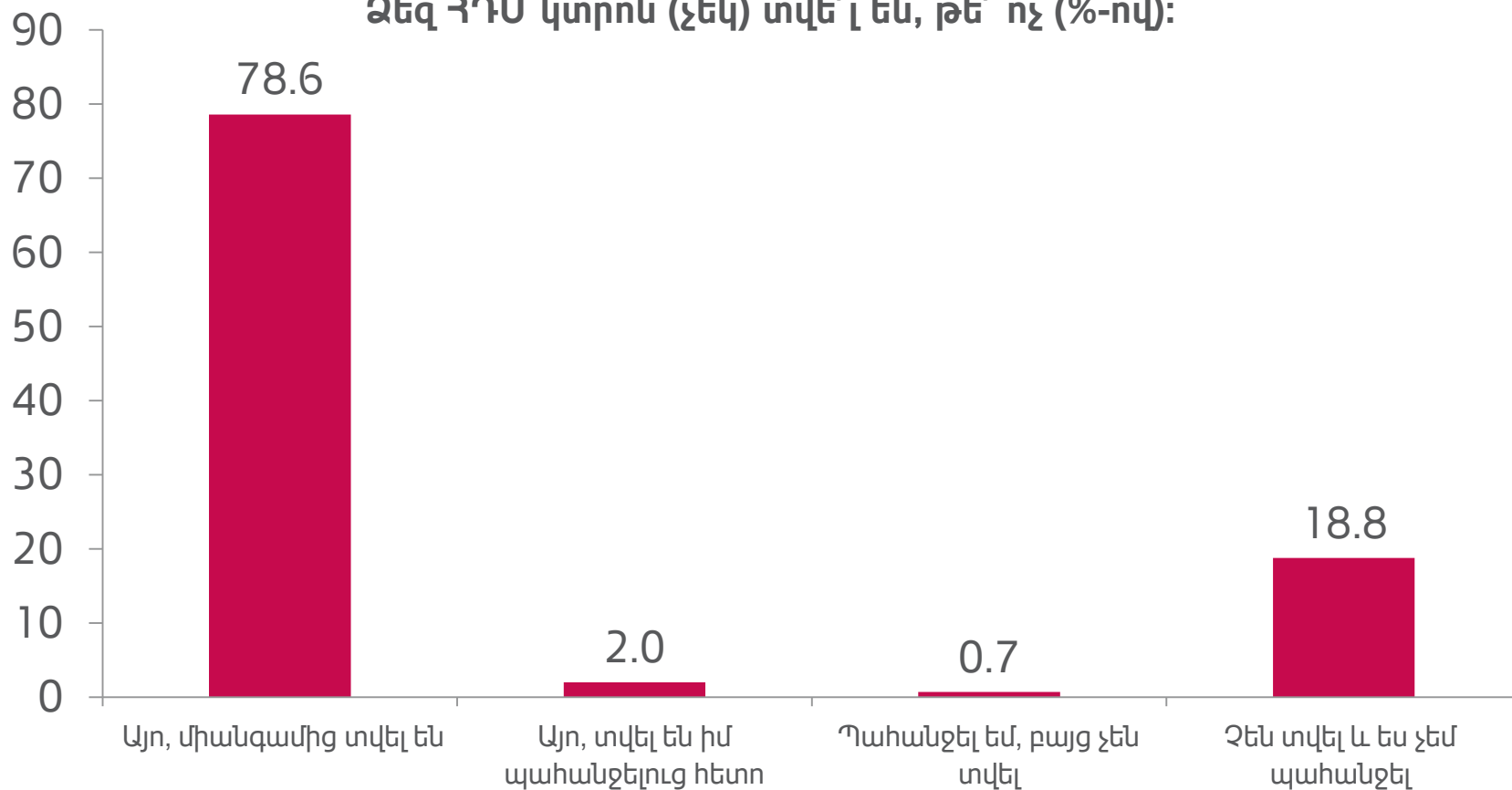
- Բարձր տոկոսադրույք
- Վարկը մարելու հետ կապված դժվարություններ/ուշացումներ
- Բարդ թղթաբանություն
- Վարկերի տրամադրում միայն դոլարով
- Վարկային պատմությունների հետ կապված խնդիրներ

10. ՀԴՄ կտրոնների տրամադրումը մարզերում. Արարատ*

Հաշվարկված է փոքր ընտրանքի վրա, արդյունքների հավաստիությունը ցածր է:

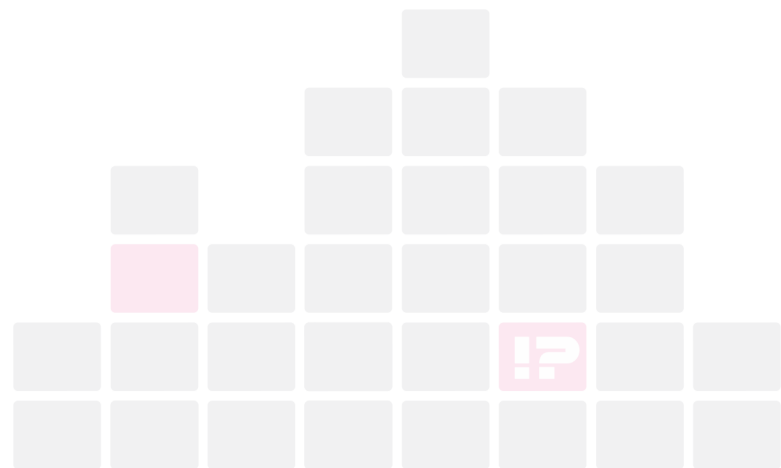
ՀԴՄ կտրոնների տրամադրումը խանութներում

Ձեր համայնքի խանութներում գնումներ կատարելիս վերջին անգամ
Ձեզ ՀԴՄ կտրոն (չեկ) տվե՞լ են, թե՞ ոչ (%-ով):

N=899
N=304

11. Եզրակացություններ

Եզրակացություններ (1)

- Արարատի մարզի բնակիչների գնահատականն իրենց **ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ փոխվել է դեպի դրականը 5 տարի առաջ** իրականացված հետազոտության համեմատությամբ: Սակայն միաժամանակ **բնակիչների գնահատականն առավել բացասական է այլ մարզերի բնակիչների գնահատականների համեմատությամբ:** Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ ապագայի պատկերացումներն առավել դրական են գնահատվել անցյալի համեմատությամբ:
- Մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականն **ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության հետ համեմատած** առավել բացասական է: **2010թ. մարտին իրականացված հետազոտության արդյունքների համեմատությամբ ևս սոցիալ-տնտեսական վիճակն անկում է ապրել:** Մարզի վիճակի փոփոխությունների վերաբերյալ սպասելիքներն այնքան էլ մեծ չեն, հիմնականում բնակիչները ոչ մի փոփոխություններ չեն ակնկալում:

Եզրակացություններ (2)

- **Գրեթե բոլոր մակարդակներում որպես կարևորագույն հիմնախնդիր առանձանցվել է գործազրկությունը:** Գործազրկության տոկոսային կշիռը՝ որպես կարևորագույն խնդիր, աճել է բոլոր մակարդակներում՝ բացառությամբ ընտանեկան մակարդակի:
- **Քաղաքային համայնքներում** որպես առավել սուր հիմնախնդիր դիտարկվում է գործազրկությունը, ինչպես նաև ճանապարհների վատ վիճակը և աղբահանության խնդիրը: Հինգ տարվա ընթացքում գործազրկության տոկոսային կշիռն աճել է, իսկ ճանապարհաշինության և աղբահանության խնդիրների տոկոսը՝ նվազել:
- **Գյուղական համայնքներում** երեք հիմնական խնդիրներն են՝ ոռոգման ջրի, ճանապարհաշինության և գործազրկության խնդիրները: Աճել է դժգոհությունը ոռոգման ջրի և գործազրկության վերաբերյալ, իսկ ճանապարհների վիճակի վերաբերյալ՝ նվազել է:
- **Մարզային մակարդակով** առավել սուր երկու խնդիրներն են գործազրկությունը և ոռոգման ջրի խնդիրը: Գործազրկության տոկոսային կշիռը նախորդ հետազոտության համեմատությամբ գրեթե երկու անգամ աճել է:
- **ՀՀ մակարդակով** որպես կարևորագույն խնդիրներ նշվել են գործազրկությունը, արտագաղթի աճը և աղբատությունը: Արտագաղթի վերաբերյալ անհանգստությունը բնակչության շրջանում, ըստ տոկոսային ցուցանիշների, աճել է գրեթե հինգ անգամ:

Եզրակացություններ (3)

- Ընդհանուր առմամբ, բնակիչներն իրենց մարզը ասոցացնում են առավելապես հողագործության հետ: Որպես **առավել զարգացած ոլորտներ** առանձնացվել են հողագործությունը, ձկնաբուծությունը, խաղողագործությունը/ գինեգործությունը:
- Ըստ բնակիչների՝ **առավել թերզարգացած երեք ոլորտներն** են զբոսաշրջությունը, մշակույթը և առողջապահությունը:
- Հարցվողների կողմից որպես զարգացման համար ցանկալի ոլորտներ առանձնացվել են այն ոլորտները, որոնցում վերջիններս նաև կցանկանային աշխատել՝ առողջապահություն, արդյունաբերություն և կրթություն:

Եզրակացություններ (4)

- Մարզի պետական մարմիններից բնակիչներն առավել դժգոհ են հիվանդանոցների և մարզպետարանի աշխատանքից, իսկ համեմատաբար քիչ՝ ոստիկանության, մանկապարտեզի և քաղաքապետարանի/գյուղապետարանի աշխատանքից:
- Պետական մարմինների աշխատանքների որակի բարձրացման համար բնակիչները հիմնականում առաջարկում են առավել ուշադիր լինել ժողովրդի նկատմամբ, կառույցները համալրել որակյալ մասնագետներով և իրականացնել հաստատությունների վերանորոգում:
- Վերջին երկու տարիների ընթացքում քաղաքային և գյուղական համայնքերում իրականացված աշխատանքներից առանձնացվել են ճանապարհաշինության, ջրագծերի անցկացման/նորոգման, ճանապարհների լուսավորության և մանկապարտեզների/դպրոցների նորոգման աշխատանքները:

Շնորհակալություն

